

**Oifig an
Rialaitheora Pleanála**
Office of the
Planning Regulator

Tuarascáil Bhliantúil 2021

**Oifig an
Rialaitheora Pleanála**
Office of the
Planning Regulator

Dugthailte Bhaile Átha Cliath

Dearbhú

Déantar an Tuarascáil Bhliantúil seo don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2021 don Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta ('an tAire') agus do Thithe an Oireachtais de réir alt 31AH den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000, arna leasú. ('an tAcht').

Bealach Glas Phort Láirge

Clár

Liosta Acrainmneacha	8
2021: Sracfhéachaint	9
Réamhrá ón Rialaitheoir Pleanála	10
1. Cad a Dhéanaimid	15
1.1 Ár bhFreagrachtaí Reachtúla	15
1.2 Ár Struchtúr	17
1.3 Ár Straitéis	18
2. Meastóireacht agus Measúnú ar Phleananna Reachtúla	21
2.1 Fógra faoi Chomhairliúcháin ar Phleananna Reachtúla	22
2.2 Aighneachtaí OPR faoi Phleananna Reachtúla	23
2.3 Forbhreathnú ar Mholtaí agus Tuairimí OPR	25
2.4 Moltaí agus Tuairimí OPR – Catagóirí Reachtaíochta	26
2.5 Moltaí OPR – Forbhreathnú Téamach	28
2.6 Pleananna a Glacadh: Torthaí ar Mholtaí OPR	31
2.7 Dréacht-Treoracha	33
2.8 Síneadh ar Phróiseas Athbhreithnithe an Phlean Forbartha	33
2.9 Bainistíocht Sonraí Spásúla	35
2.10 Rannpháirtíocht Páirtithe Leasmhara ar Mheastóireachtaí Pleananna	36

3. Athbheithnithe agus Scrúduithe Pleanála	39
3.1 Athbheithnithe agus Monatóireacht ar Fheidhmíocht Pleanála	40
3.2 Láimhseáil Cásanna	45
3.3 Cás-staidéir: Gearáin arna scrúdú ag an OPR	54
4. Oideachas, Oiliúint, Taighde agus Feasacht an Phobail	60
4.1 Oideachas agus Oiliúint	60
4.2 Taighde	65
4.3 Feasacht an Phobail	68
5. Gnóthaí Corparáideacha	70
5.1 Rialachas	70
5.2 Ag leanúint ar aghaidh le Forbairt na hEagraíochta	73
5.3 Faisnéis Airgeadais	79
Faisnéis Foirne	80

Liosta Acrainmneacha

ABP: An Bord Pleanála

AILG: Cumann Rialtas Áitiúil na hÉireann

CCMA: Cumann Bainistíochta Contae agus Cathrach

CSP: Páipéar Cás-Staidéir

DHLGH: An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta

---

EMRA: Tionól Réigiúnach an Oirthir agus Lár na Tíre

EPA: An Gníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil

GIS: Córas Faisnéise Geografaí

LAP: Plean Ceantair Áitiúil

LGMA: Gníomhaireacht Bainistíochta an Rialtais Áitiúil

NWRA: Tionól Réigiúnach an Tuaiscirt agus an Iarthair

NTA: An tÚdarás Náisiúnta Iompair

NPF: Creat Pleanála Náisiúnta

OPR: Oifig an Rialaitheora Pleanála

SRA: Tionól Réigiúnach an Deiscirt

An tAcht: An tAcht um Pleanáil agus Forbairt 2000, arna leasú

An tAire: An tAire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta

---

2021: Sracfhéachaint

Rinneadh measúnú ar

 46

céim de phleananna reachtúlaa n-údarás áitiúil agus ullmhaíodh aighneachtaí

3 mholadh don Aire maidir le dréacht-treoracha molta

Eisíodh

 266

Moladh

Eisíodh

 199

tuairim

Osclaíodh

 255

cás maidir le saincheisteanna pleanála a d'ardaigh an pobal

Fuarthas

 101

gearán maidir le cúrsaí pleanála

Rinneadh

 21 réamhscrúdú

3 athbhreithniú údaráis áitiúil déanta

Chláraigh

459

ball foirne údaráis áitiúil agus tionóil réigiúnaigh le haghaidh imeachtaí oiliúna

Seachadadh

8

n-imeacht oiliúna do chomhaltaí d'údaráis áitiúla

Chláraigh

1,264

ball tofa le haghaidh seimineáir oiliúna

Baile Loch Garman

Niall Cussen
Rialaitheoir Pleanála

Réamhrá ón Rialaitheoir Pleanála

Go raibh maith agat as an am a ghlacadh chun an tuarascáil bhliantúil seo ar obair Oifig an Rialtóra Pleanála, (OPR) in 2021 a léamh. Tá súil agam go mbeidh sé faisnéiseach duit.

Táimid tar éis formáid na tuarascála do 2021 a choigeartú agus é á roinnt ina dhá fhoilseachán. Tugann an tuarascáil seo forbhreathnú ar ár ngníomhaíochtaí díreacha agus feidhmeanna reachtúla agus sonraítear conas a chomhlíonamar ár n-oibleagáidí reachtúla.

Ina dhiaidh sin san fhómhar foilseofar forbhreathnú agus anailís ar príomhstaitisticí agus táscairí pleanála, cuid acu nach mbíonn ar fáil go traidisiúnta ach faoin samhradh. Áireoidh an foilseachán sin freisin tráchttaireacht ar na príomhthreochtaí pleanála agus na príomhcheisteanna a thugann siad le fios.

Cosúil le 2020, sa bhliain 2021 chonacthas dúshláin leanúnacha dúinn go léir mar gheall ar phaindéim Covid.

Tá ról ríthábhachtach ag próiseas pleanála na hÉireann maidir le hullmhú do thodhchaí atá ag éirí níos éiginnte. Cé go raibh tionchar ollmhór ag an bpaindéim air freisin, leanadh den obair ar bhealaí nua, ag ullmhú pleananna, ag measúnú agus ag cur chun cinn go leor tionscadal casta agus deacair agus ag déanamh beart chun freastal ar riachtanais phleanála.

Arís, tá moladh mór ag dul dár bhfoireann agus dóibh siúd atá ag obair sa phróiseas pleanála níos leithne ar fud an Rialtais, na n-údarás áitiúil agus an Bord Pleanála (ABP), a choinnigh na seirbhísí agus na próisis phoiblí riachtanacha sin ar fáil do shaoránaigh.

I measc na n-éiginnteachtaí agus na ndúshlán a bhí le sárú againn go léir lena n-áirítear Brexit, an phaindéim, géarchéimeanna aeráide agus bithéagsúlachta, táimid ag imirt ár bpáirt freisin chun déileáil le sní isteach daoine gan fasach mar gheall ar choinbhleacht san Eoraip.

Mar sin tá ár bpróiseas pleanála níos tábhachtaí fós mar gheall ar na fachtóirí seo.

Tá buntáiste againn in Éirinn as straitéisí pleanála agus pleananna forbartha náisiúnta, réigiúnacha agus áitiúla atá ag éirí níos comhordaithe. Is é ár ndualgas a chinntiú go bhfuil an t-ordlathas pleananna seo comhleanúnach ionas go measfar go mbeidh an próiseas pleanála éifeachtach nuair a bhíonn bonneagar, rochtain ar sheirbhísí nó cosaint ó ghuaiseacha mar thuilte de dhíth ar shaoránaigh.

Is díol suntais freisin gur spreag an cineál aghaidh a thugtar ar na géarchéimeanna dúshlánacha seo rannpháirtíocht agus comhrá i bhfad níos substaintiúla maidir le cruth ár dtíre, a pobail agus a ceantair áitiúla.

Ár gCuid Oibre in 2021

Maoirseacht a dhéanamh ar Phleananna Forbartha na nÚdarás Áitiúils

Tá an plean forbartha do do cheantar ar cheann de na tionchair is tábhachtaí maidir le torthaí pleanála do do phobal. Bíonn go leor díospóireachtaí pleanála ag leibhéal an phobail maidir le cibé an bhfuil tionscadal ar leith oiriúnach do láthair ar leith ar siúl ag céim an iarratais phleanála.

Tá sé seo in ainneoin gur minic a shocraítear prionsabal agus sonraí fhorbairt na dtionscadal sin trí phróiseas an phlean forbartha, agus is minic nach mbíonn mórán suime ag an bpobal. Sin an fáth a bhfuil rannpháirtíocht luath leis an bplean forbartha chomh tábhachtach sin.

Ar cheann de na príomhchúraim atá againn tá measúnú a dhéanamh ar an gcaoi a n-oireann pleananna forbartha le chéile go náisiúnta agus go réigiúnach agus conas a fhreagraíonn siad do chuspóirí pleanála níos leithne amhail sraoilleáil uirbeach a sheachaint, a chinntiú go ndéantar forbairt a chomhordú, bonneagar fisiceach agus pobail a sholáthar, riosca tuilte a sheachaint agus mar sin de.

Is próiseas ilchéimeach é pleananna forbartha a dhéanamh, a cheadaíonn comhairliúchán poiblí agus leasuithe chun freagairt ar aighneachtaí ó chomhlachtaí poiblí (mar shampla soláthraithe bonneagair) agus ó bhaill an phobail i gcoitinne. Déanann an OPR measúnú agus déanann sé aighneacht, ina bhfuil moltaí agus tuairimí, chuig an údarás áitiúil ag gach céim den phróiseas.

As na 17 bplean ar ghlac údaráis áitiúla leo in 2021 agus a ndearna an OPR measúnú orthu, ní raibh aon mholtaí ag teastáil ó cheithre cinn díobh. As na 13 phlean inar eisíodh moltaí, thug deich n-údarás áitiúla aghaidh go sásúil orthu sin.

Ar an drochuair, theip ar thrí údarás áitiúla dul i ngleic go sásúil lenár moltaí maidir le cur i bhfeidhm polasaithe pleanála straitéiseacha tábhachtacha a bhaineann le gníomhaíocht aeráide, le leathadh uirbeach a sheachaint agus lenár gcomhshaol a chosaint.

Sna cásanna seo, mholamar go n-úsáidfeadh an tAire Rialtais Áitiúil agus Pleanála cumhachtaí reachtúla chun treoir a thabhairt do na húdaráis áitiúla ábhartha cloí leis na beartais seo, rud a thacaigh an tAire leis.

Is minic a bhíonn scóip mhaith ag údaráis áitiúla chun aghaidh a thabhairt ar ár moltaí ar bhealaí éagsúla agus éistimid go cúramach leis na hargóintí sin a léiríonn eolas agus saincheistanna áitiúla go minic. Cé go bhfuil meas againn ar an bpróiseas daonlathach áitiúil, ní mór d'údaráis áitiúla meas a léiriú freisin ar a ndualgais agus ar ár ndualgais dhlíthiúla chun seasamh le haidhmeanna pleanála straitéisí. Agus nuair a chuireann údaráis áitiúla moltaí maithe chun cinn chun ceanglais straitéiseacha a chomhlíonadh a d'fhéadfadh roghanna réasúnta eile a chur ar fáil seachas ár gcuid moltaí, is minic a bhímid sásta glacadh leo sin.

Dá bhrí sin is é glacadh agus cur i bhfeidhm ár moltaí an patrún ginearálta a bhreathnaímid agus is sampla é den OPR agus na húdaráis áitiúla ag obair le chéile ar mhaithe le pleanáil chúí do phobail agus chun tacú le muinín an phobail as an bpróiseas pleanála.

Is é plean forbartha an údaráis áitiúil is fearr a fhreastalaíonn ar phobail an ceann a bhfuil fíis shoiléir aige, atá láidir maidir le cur i bhfeidhm agus atá comhsheasmhach le húdaráis áitiúla chomharsanachta agus le beartais phleanála agus phoiblí níos leithne.

Is plean é plean a dhíríonn ar fhás daonra amach anseo feadh líonraí iompair phoiblí, áit a bhfuil scoileanna agus infrastruchtúr ann, a sheachadfaidh do dhaoine agus dá n-áiteanna.

Pleananna atá bunaithe ar uailmhianta go bhféadfaí bonneagar a chur ar fáil ag pointe éigin amach anseo, is plean é nach ndéanfaidh aon seachadadh do dhaoine.

Sa chás nach bhfuil na pleananna comhsheasmhach leis na cuspóirí agus na beartais phleanála níos leithne atá leagtha amach ag an Rialtas ar mhaithe lenár leasanna uile, is é an ról atá againn ansin a chinntiú go bhfuil an próiseas pleanála comhsheasmhach.

Cé go bhféadfadh conspóidí agus tuairimí áitiúla a bheith mar thoradh air seo, tá mandáid reachtúil againn seasamh le prionsabail na pleanála cúí agus na forbartha inbhuanaithe, agus leanfaimid orainn ag déanamh amhlaidh.

Maoirseacht a dhéanamh ar Chleachtas Údaráis Phleanála

Bliain an-suntasach a bhí in 2021 dúinne agus d'údaráis áitiúla toisc gur cuireadh tús lenár gclár athbhreithnithe ar na córais agus na nósanna imeachta a úsáideann siad ina bhfeidhmeanna pleanála reachtúla.

Ní raibh a leithéid de phróiseas maoirseachta agus athbhreithnithe mar chuid de chlár rialta bliantúil ó cuireadh tús leis an reachtaíocht náisiúnta pleanála i 1964 a bhfuil.

Tá ár gcur chuige agus ár n-eitic agus muid ag stiúradh na n-athbhreithnithe dírithe ar fhoghlaim agus ar mhalartú eolais chun an tseirbhís phleanála a fhorbairt níos fearr.

De réir mar a dhéanaimid athbhreithniú ar gach údarás áitiúil, is é an cúram atá againn ná a gcuid feidhmeanna pleanála a mheas, féachaint conas atá siad ag feidhmiú i gcur i bhfeidhm reachtaíochta atá casta go minic agus uaireanta le hacmhainní teoranta.

Téama suntasach a tháinig chun solais arís agus arís eile sna hathbhreithnithe go léir ab ea an gá atá lena gcumas feidhmeanna pleanála reachtúla a chomhlíonadh go héifeachtach a neartú, go háirithe i bpleanáil agus forfheidhmiú chun cinn, trí acmhainní feabhsaithe, córais dhigiteacha níos fearr agus breis oiliúna agus forbairt foirne.

Chuireamar tús le céim phíolótach an chláir athbhreithnithe, ag críochnú athbhreithnithe ar thrí údarás áitiúla in 2021 agus ag tabhairt faoin gceathrú cuid. Tar éis an treoirthréimhse a chur i bhfeidhm, tá an OPR agus an earnáil údaráis áitiúil ullmhaithe go maith chun an clár athbhreithnithe a ionchorprú mar chuid de riarachán rialta an chórais phleanála, a chuimseoidh ABP freisin.

Leanamar de líon mór comhfhreagrais a fháil ón bpobal faoi raon ábhar pleanála. Is gnáthcheisteanna iad go leor a mbeimid sásta cabhrú leo i gcónaí.

As na 255 cás a osclaíodh le linn 2021, fuaireamar 101 gearán ó bhaill den phobal maidir le cúrsaí pleanála. Is minic a bhaineann comhfhreagrais an phobail linne le forbairtí agus le hiarratais phleanála ar leith, nithe a bhfuil cosc orainn baint a bheith againn leo mar gheall ar na meicníochtaí um achomharc pleanála agus forfheidhmiú atá i bhfeidhm cheana féin. Mar thoradh air sin, rinne an OPR scrúdú foirmiúil ar an gcúigiú cuid (21) de na gearáin a fuarthas in 2021.

I ndeireadh na dála, is é fócas ár bhfeidhm láimhseála gearán i gcónaí feabhas a chur ar an mbealach a sholáthraíonn údaráis áitiúla a gcuid seirbhísí pleanála.

Taighde, Oiliúint agus Feasacht an Phobail

Is eagraíocht eolasbhunaithe sinn. Teastaíonn taighde leanúnach, oiliúint leanúnach agus ardú feasachta leanúnach ón bpleanáil ionas go mbeidh baill den phobal ar an eolas i gceart faoi na saincheisteanna pleanála a théann i bhfeidhm ar a saol agus faoin leas a bhaineann le bheith páirteach i bpróisis phleanála.

Ó thaobh na hoiliúna de, chuireamar lenár bhfeidhmíocht láidir in 2020 trí ocht n-ócáid le seimineáir ghréasáin a réachtáil do bhaill údaráis áitiúil agus dhá cheann d'fhoireann údaráis áitiúil agus thionóil réigiúnacha. D'fhreastail líon mór orthu seo, thug siad aghaidh ar raon ollmhór ábhar ábhartha agus tá siad fós ar fáil ar ár suíomh gréasáin le híoslódáil agus le breathnú orthu.

Tá ár gcartlann oiliúna ag cur go mór le banc mór faisnéise do chomhaltáí tofa, d'fhoireann an údaráis áitiúil agus an tionóil réigiúnaigh agus don phobal i gcoitinne.

Rinneamar dul chun cinn freisin maidir le straitéis foghlama agus forbartha fhoriomlán a chur chun cinn d'fhoireann phleanála na n-údarás áitiúil, a foilseoidh i lár 2022. Cuirfidh an straitéis seo eolas ar fáil do ghníomhaíochtaí oiliúna amach anseo.

I rith 2021, d'fhoilsíomar freisin roinnt páipéar taighde tábhachtacha a chuir an spotsolas ar chleachtais phleanála ar fud na tíre agus ar réimsí a bhféadfadh gá a bheith ann aird a thabhairt orthu. Glacadh go han-mhaith leis na páipéir seo agus cuirfidh siad eolas ar chleachtais údaráis áitiúil agus feabhsóidh siad iad le himeacht ama.

Lean ár gcomhpháirtíocht rathúil le sraith mhóréilimh RTÉ Eco-Eye ar aghaidh freisin le trí chlár eile urraithe ar cheisteanna pleanála tráthúla a mheall breis agus milliún lucht féachana le chéile.

Feidhmiú Corparáideach

Ba bhliain thar a bheith gnóthach í 2021 ó thaobh ár gcúrsaí corparáideacha a rinneamar iarracht a neartú chun a chinntiú go gcloítear go seasta le gach nós imeachta rialachais agus airgeadais.

Bhí tiomantas mór aghaidh a thabhairt ar go leor dúshlán oibríocháin a bhaineann leis an bpaindéim, ag coinneáil ár gcórais TFC ag oibriú go héifeachtach, ag tabhairt faoi deara go háirithe go raibh an tsamhail cianoibre ag brath ar a feidhmiú fóna. D'oibríomar go dian freisin chun ár bhfoireann agus ár gcustaiméirí a choinneáil sábháilte, leanúint leis na próisis earcaíochta agus soláthair agus an Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit a chur i bhfeidhm.

Conclúid

Ba bhliain dhúshlánach í 2021 dúinn go léir agus muid ag dul i ngleic le dúshlán iomadúla na paindéime. Mar sin féin, duitse, a léitheoir, tá súil agam go dtuigfidh tú luach obair an OPR ar lean gan laghdú le linn na ndúshlán sin, a fuair spreagadh uathu, fiú.

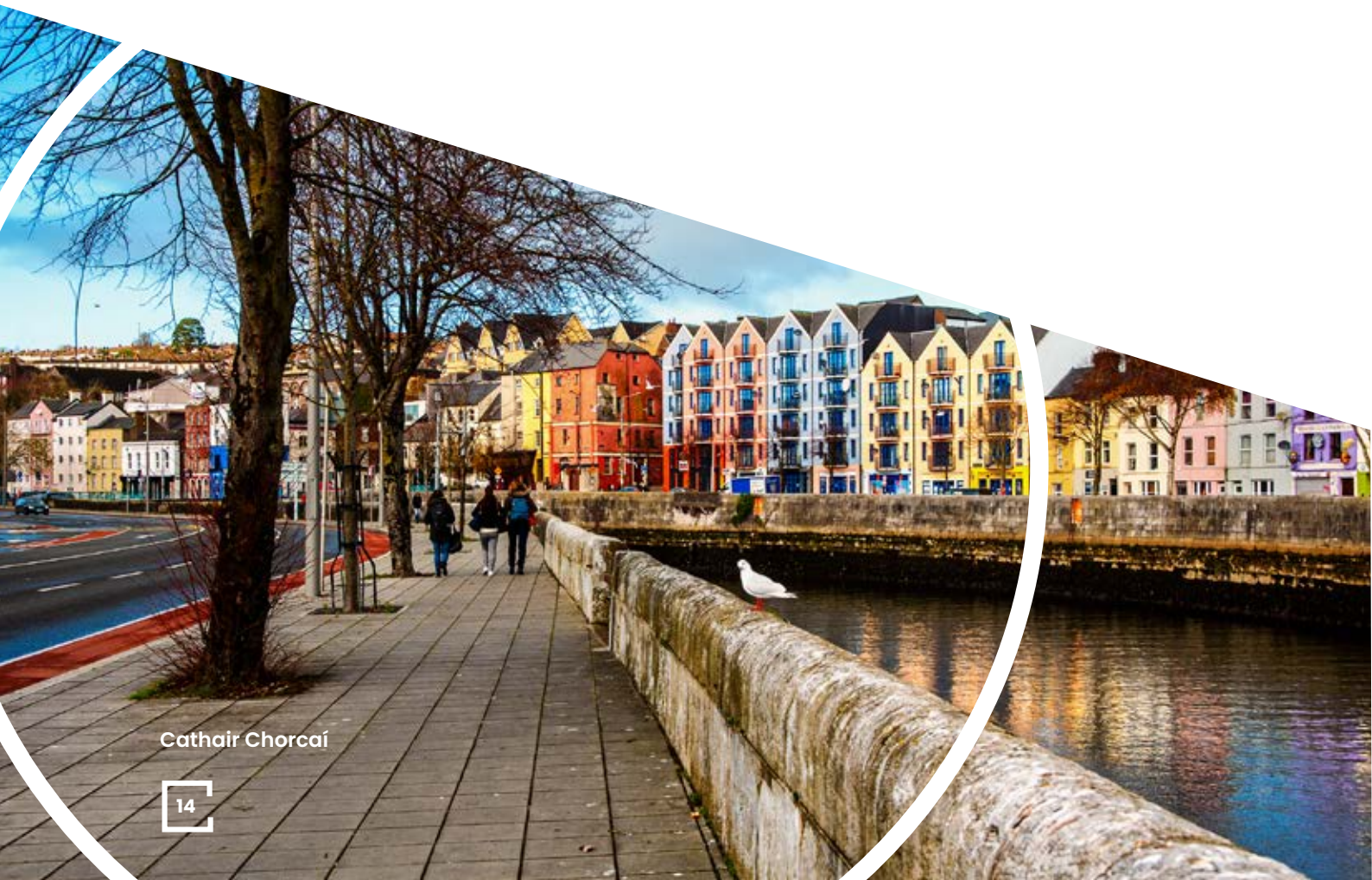
Mar a tharlaíonn go minic le córais chasta, níl próiseas pleanála na hÉireann foirfe, ach tá go leor gnéithe maithe ann. Is próiseas é freisin atá ag athrú agus ag oiriúnú i gcónaí de réir mar a thugann an t-athbhreithniú atá ag teacht ar an reachtaíocht phleanála le fios, agus fáiltímid go mór roimhe.

Maidir lenár gcuid féin, táim muiníneach go leagann obair an OPR agus a foireann an bonn le haghaidh nuálaíocht leanúnach agus dul chun cinn an phróisis phleanála in Éirinn.

Mar fhocal scoir, gabhaim buíochas leis an Rialtas, leis an Aire Darragh O'Brien TD agus leis an Aire Stáit, Peter Burke TD agus lena bhfoireann go léir sa Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta (DHLGH) dá n-éagmais a gcuid tacaíochta ní fhéadfaí an OPR a obair thábhachtach a dhéanamh chun feabhas a chur ar phróiseas pleanála na hÉireann agus iontaoibh an phobail sa phróiseas sin.

Niall Cussen
Rialaitheoir Pleanála

Droichead De Lacy,
Droichead Átha,
Co Lú

1 | Cad a Dhéanaimid

Bunaíodh an OPR go foirmiúil i mí Aibreáin 2019 de bhun moltaí a rinne an Binse Fiosrúcháin ar Chúrsaí agus Íocaíochtaí Áirithe Pleanála (Binse Mahon).

Ceann de phríomh-mholtaí an Bhinse ba ea Rialaitheoir Pleanála neamhspleách a cheapadh, a mbeadh an chumhacht acu maoirseacht a dhéanamh ar an gcóras pleanála in Éirinn.

Cé nach comhlacht cinnteoireachta é, is é ról an OPR a chinntiú go dtacaíonn údaráis áitiúla agus ABP le polasaí an Rialtais agus ceanglais reachtúla agus iad ag cur beartas pleanála agus ceanglais reachtúla i bhfeidhm.

Cuimsíonn ár ról freisin cur i bhfeidhm clár cuimsitheach pleanála taighde, oiliúna agus feasachta poiblí chun rannpháirtíocht an phobail sa phróiseas pleanála a chur chun cinn agus chun cur le heolas agus le heolas poiblí faoin bpleanáil in Éirinn.

1.1

Ár bhFreagrachtaí Reachtúla

Tugann an tAcht bonn reachtúil don OPR chun trí phríomhfheidhm a chomhlíonadh:

i. Meastóireacht ar Phleananna Reachtúla

De réir ailt 31AM agus 31AO den Acht, tá an OPR freagrach as measúnú neamhspleách a dhéanamh ar gach réamhphleanáil reachtúil d'fhonn a chinntiú go ndéantar foráil sa phlean do phleanáil cheart agus d'fhorbairt inbhuanaithe an limistéir lena mbaineann. Áiríonn sé seo measúnú ar phleananna forbartha cathrach agus contae, pleananna ceantair áitiúil (LAPanna) agus éagsúlachtaí/leasuithe.

Ar an gcéad dul síos, cuireann an OPR tuairimí agus/nó moltaí ar fáil don údarás áitiúil ábhartha maidir le conas ba chóir do phlean aghaidh a thabhairt ar chúrsaí reachtaíochta agus beartais.

Nuair a bheidh ionchuir reachtúla curtha ar fáil ag an OPR don phróiseas déanta plean, ní mór don údarás áitiúil ábhartha a leagan amach conas a thabharfar aghaidh ar ionchuir den sórt sin, agus pleanáil chúí agus forbairt inbhuanaithe an cheantair á gcur san áireamh.

Mura bhfuil plean glactha ina dhiaidh sin comhsheasmhach le haon mholtáí reachtúla, féadfaidh an OPR fógra a eisiúint chuig an Aire ag moladh go n-úsáidfí cumhachtaí teorach, a shonraítear faoi alt 31 den Acht, chun iallach a chur ar an údarás pleanála aghaidh a thabhairt ar an scéal.

ii. Athbheithnithe agus Scrúduithe Pleanála

De réir ailt 31AS agus 31AT den Acht, féadfaidh an OPR athbheithniú a dhéanamh ar na córais agus na nósanna imeachta a úsáideann údarás phleanála, lena n-áirítear ABP, i bhfeidhmiú aon cheann nó gach ceann dá bhfeidhmeanna pleanála d'fhonn moltaí neamhspleácha, bunaithe ar fhianaise a dhéanamh. údarás phleanála agus chuig an Aire más gá.

Faoi alt 31AU den Acht, féadfaidh an OPR gearáin a fháil agus a scrúdú ón bpobal, nó má iarrann an tAire é, faoi údarás pleanála i gcás ina mbaineann an gearán le heagrú an údarás phleanála agus leis na córais agus nósanna imeachta a úsáideann sé. i ndáil le comhlíonadh a fheidhmeanna faoin Acht.

iii. Oideachas, Oiliúint agus Taighde

De réir alt 31Q den Acht, tá an OPR freagrach as taighde, oideachas agus oiliúint náisiúnta a thiomáint chun aird a tharraingt ar ról agus ar thairbhe na dea-phleanála.

Cuirimid cláir oideachais agus oiliúna ar fáil do chomhaltaí tofa agus d'fhoireann na n-údarás áitiúil agus na dtionóil réigiúnacha araon.

Cuidíonn an fheidhm oideachais, oiliúna agus taighde le huasmhéadú a dhéanamh ar aistriú eolais idir na 31 údarás áitiúil, trí thionól réigiúnacha, ABP agus páirtithe leasmhara níos leithne ar nós comhlachtaí gairmiúla agus grúpaí sainleasa agus, ar an gcaoi sin, uasmhéadaítear éifeachtúlacht, éifeachtacht agus comhsheasmhacht ar fud an chórais phleanála.

01

**Meastóireacht
ar Phleananna
Reachtúla**

02

**Athbheithnithe
agus Scrúduithe
Pleanála**

03

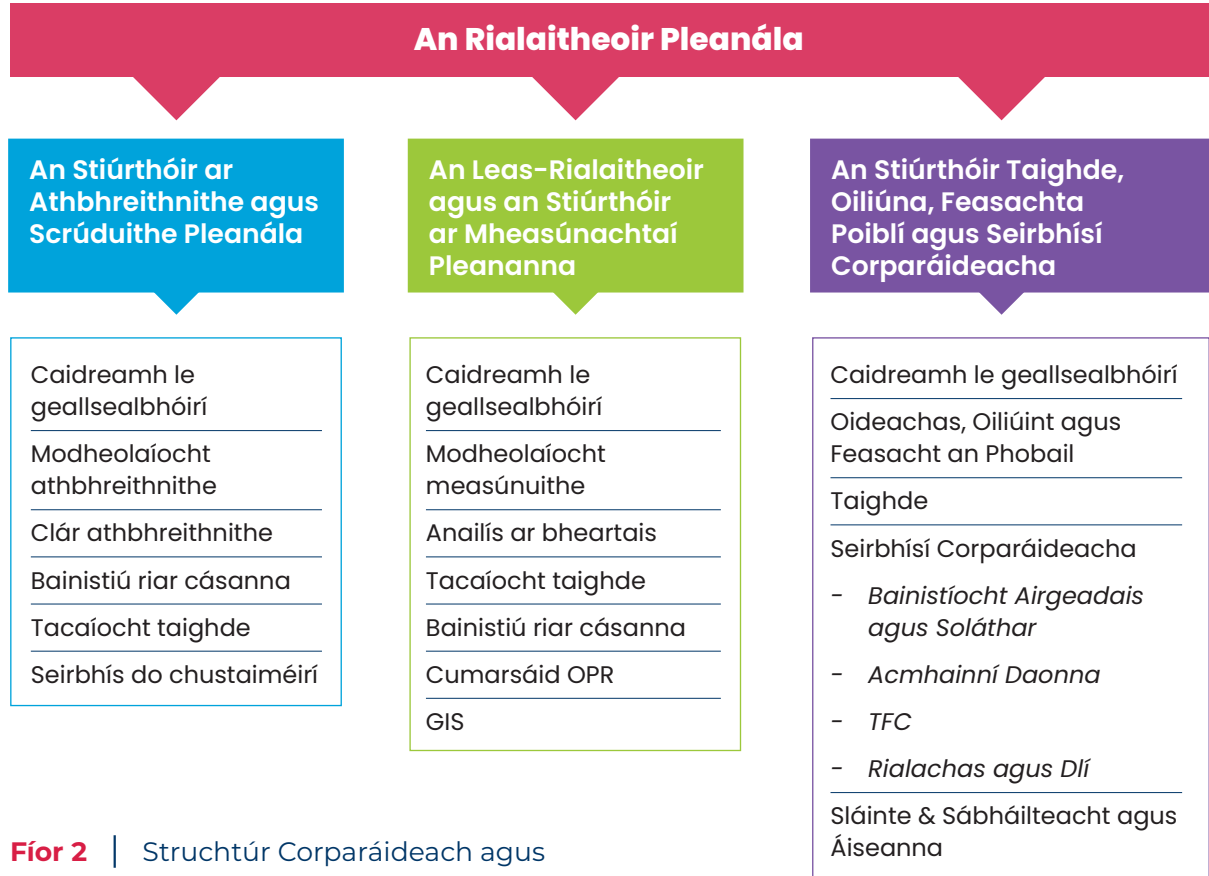
**Oideachas,
Oiliúint agus
Taighde**

1.2

Ár Struchtúr

Tá an OPR struchtúrtha i dtrí fhoireann, ag teacht leis na trí fheidhm reachtúla.

Fíor 2 | Struchtúr Corparáideach agus Mapa Feidhmeanna OPR

Béal Átha Beithe,
Co Mhuineacháin

1.3

Ár Straitéis

Foilsíodh Ráiteas Straitéise OPR 2019–2024 an 2 Deireadh Fómhair 2019, de réir alt 31T den Acht, tar éis comhairliúcháin phoiblí.

Leagann an straitéis amach spriocanna ardleibhéil, gníomhaíochtaí agus garspriocanna an OPR maidir le feidhmeanna reachtúla an OPR a sheachadadh. Tá an ráiteas ar fáil go poiblí ar shuíomh gréasáin an OPR.¹

Fís

Is í fís an OPR, faoi dheireadh thréimhse an Ráitis Straitéise, go mbeidh an OPR in ann an tátal a bhaint as:

Baineann Éire leas as ordlathas pleanála dea-chomhordaithe agus go bhfuil clár oideachais, oiliúna agus taighde ar chúrsaí pleanála atá leathan, éifeachtach agus a bhfuil glacadh maith curtha leis curtha i bhfeidhm agus go gcruthófar cultúr feabhsúcháin leanúnaigh in údaráis phleanála arna dtiomáint. trí athbhreithnithe rialta ar a bhfeidhmíocht.

Luachanna

Aithníonn an straitéis cúig phríomhluach an OPR mar:

1. Neamhspleáchas;
2. Gairmiúlacht;
3. Trédhearcacht;
4. Rannpháirtíocht; agus
5. Fócas ar Chustaiméirí.

Fíor 3 | Luachanna OPR

¹ www.opr.ie/wp-content/uploads/2019/10/20191002-OPR-Strategy-Statement-Final-Text.pdf

Is é an ról atá againne a chinntiú go dtacaíonn údaráis áitiúla agus An Bord Pleanála le polasaí an Rialtais agus ceanglais reachtúla agus iad ag cur beartas pleanála i bhfeidhm.

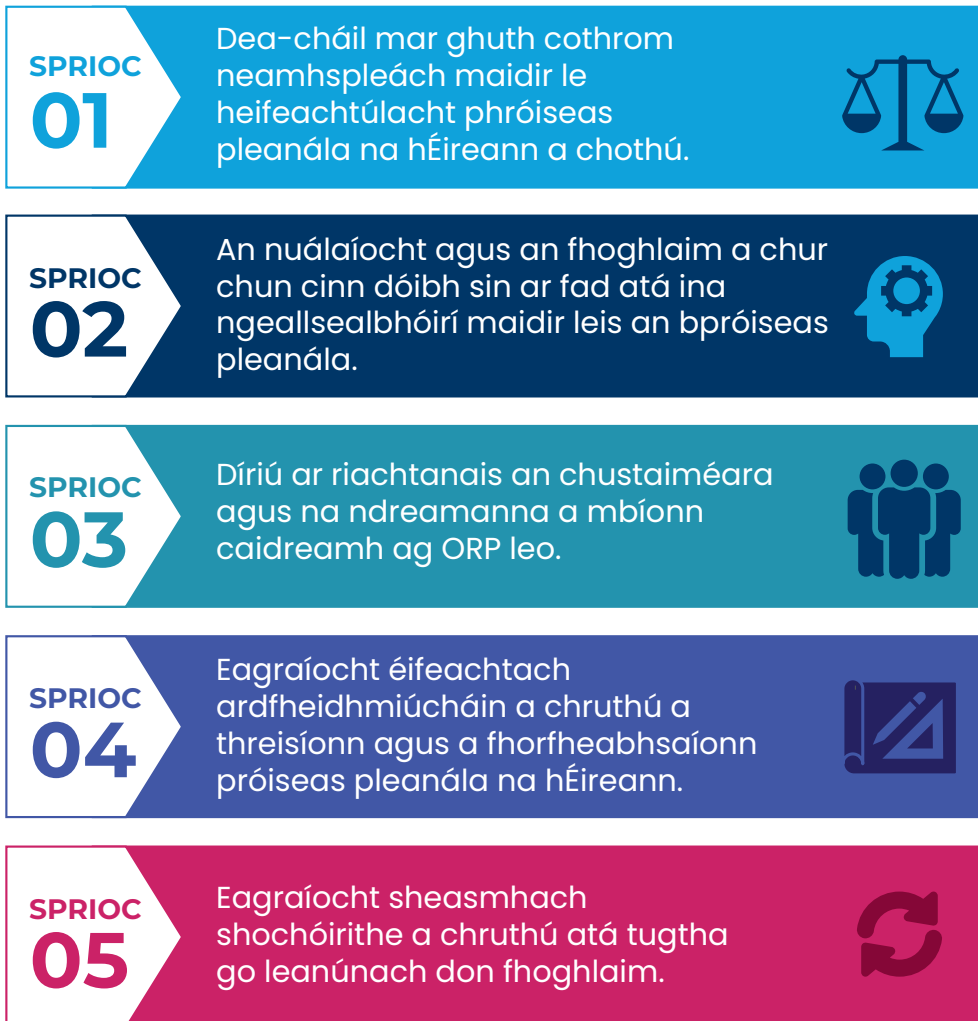
Príomhpháirtithe leasmhara

Aithnítear sa straitéis nach mór don OPR oibriú le go leor páirtithe leasmhara sa phróiseas pleanála agus iad a chur san áireamh, ag léiriú leasanna na ndreamanna seo a leanas:

- An pobal;
- An tAire;
- Údaráis phleanála, ABP, tionóil réigiúnacha, agus an Cumann Bainistíochta Contae agus Cathrach (CCMA);
- Comhlachtaí gaolmhara rialála agus maoirseachta a bhfuil sainordú acu sa réimse pleanála;
- An tOireachtas;
- Baill tofa na n-údarás áitiúil;
- Gníomhaireachtaí stáit agus comhairlithe eile a bhfuil sainchúram reachtúil orthu sa phróiseas pleanála;
- Comhlachtaí tráchtála agus Stát-tionscanta a bhfuil baint acu le bonneagar straitéiseach a sheachadadh;
- Comhlachtaí gairmiúla agus grúpaí sainleasa;
- Earnáil na nInstitiúidí Ardoideachais; agus
- Tráchtairí saineolaithe agus na meáin.

Cuspóirí

Saináithnítear sa straitéis freisin cúig phríomhspríoc agus gníomhartha seachadta comhfhreagracha don OPR thar thréimhse an Ráitis Straitéise. Tá na cúig spríoc leagtha amach i bhFíor 4.

Fíor 4 | Cuspóirí OPR

Béal an Átha, Co Mhaigh Eo

2 | Meastóireacht agus Measúnú ar Phleananna Reachtúla

De réir ailt 31AM agus 31AO den Acht, tá an OPR freagrach as measúnú neamhspleách a dhéanamh ar gach plan reachtúil d'fhonn a chinntiú go ndéantar foráil sa phlean do phleanáil cheart agus d'fhorbairt inbhuanaithe an cheantair.²

Cinntíonn na measúnuithe seo go bhfuil polasaithe rialtais ábhartha á gcur i bhfeidhm agus go léirítear saincheistean mar athbheochan uirbeach, criosú talún, iompar, tithíocht, fostaíocht, athrú aeráide agus inbhuanaitheacht lár an bhaile sna pleananna forbartha. Ciallaíonn sé seo gur féidir lenár gcathracha, ár mbailte agus ár sráidbhailte forbairt ar bhealach inbhuanaithe agus a bheith ina n-áiteanna bríomhara le maireachtáil agus le hoibriú iontu.

Tá dhá chineál plan a ndéanann an OPR measúnú orthu; **pleananna forbartha cathrach/contae**, a leagann amach an chróistraitéis fhoriomlán agus sainchuspóirí maidir le planáil chúil agus forbairt inbhuanaithe na cathrach nó an chontae, agus **LAPanna**, a sholáthraíonn creatlach bheartais phleanála atá níos mionsonraithe agus atá dírithe go háitiúil.

Tá trí phríomhchéim sa phróiseas déanta plan, ina ndéanfaidh an OPR measúnú ar dhoiciméid an phlean, ullmhóidh sé aighneacht agus féadfaidh sé moltaí nó tuairimí a thabhairt.

² Tá gach aighneacht OPR a eisítear chuig údaráis áitiúla faoi ailt 31AM agus 31AO den Acht ar fáil ag: www.opr.ie/evaluation-of-statutory-plans/

Is iad sin:

- Céim an pháipéir saincheisteanna: tarlaíonn sé roimh dhréachtú an phlean forbartha, agus cuidíonn sé le heolas a chur ar fáil d'ullmhú an dréachtphlean. Téitear i gcomhairle leis an bpobal maidir leis an bplean réamhdhréachta (páipéar saincheisteanna);
- Céim an dréachtphlean: ullmhaítear an dréachtphlean don chathair, don chontae nó don cheantar áitiúil cuí le haghaidh comhairliúcháin phoiblí; agus
- Céim na n-athruithe ábhartha: tarlaíonn sé nuair a roghnaíonn baill tofa an dréachtphlean a leasú. Bíonn comhairliúchán poiblí ar na hathruithe ábhartha.

Tá gach aighneacht a dhéanann an OPR chuig údaráis áitiúla ar fáil ar [shuíomh gréasáin OPR](#).

Déanann an OPR athbhreithniú freisin ar an bplean mar a ghlac údaráis áitiúla leis agus breithníonn sé ar tugadh aghaidh go sásúil ar na moltaí a rinne an OPR ag na céimeanna roimhe seo (dréachtphlean agus/nó athruithe ábhartha) sa phlean glactha. Sa chás nach bhfuiltear tar éis dul i ngleic go sásúil le moladh, breithneoidh an OPR cibé acu ar soláthraíodh réasúnaíocht réasúnach.

I gcás ina measann an OPR nár tugadh aghaidh ar aon cheann dá moltaí, féadfaidh an OPR moladh le haghaidh dréacht-treorach a mholadh don Aire. De rogha air sin, eisíonn an OPR litir 'admhála uchtála' chuig an údarás áitiúil. Tá an comhfhreagras seo ar fáil ar [shuíomh gréasáin OPR](#).

Ina theannta sin, ní mór don OPR aon athruithe molta ar phleananna forbartha cathrach/forbartha, nó leasuithe ar phleananna ceantair áitiúil atá ann cheana féin a mheas.

2.1

Fógra faoi Chomhairliúcháin ar Phleananna Reachtúla

In 2021, osclaíodh 42 comhairliúchán ar phleananna reachtúla le haghaidh comhairliúcháin phoiblí. Tugann Tábla 1 miondealú ar na comhairliúcháin ar phleananna reachtúla a fógraíodh in 2021, de réir cineáil phlean agus céime.

Ar an iomlán, bhain 38% de na fógraí go léir in 2021 le dréachtphleananna forbartha cathrach/contae. Is ionann é seo agus an líon is airde phleananna (16 san iomlán) ag céim ar leith in 2021.

Tábla 1

Fógra faoi Chomhairliúcháin ar Phleananna Reachtúla in 2021

	Pleananna Forbartha Cathrach/Contae	Pleananna Ceantair Áitiúil
Páipéar Saincheisteanna	4	3
Dréachtphlean	16	2
Athruithe Ábhartha ar Dhréachtphlean	8	6
Athruithe ar Phlean Forbartha Cathrach/Contae	3	N/Bh
Leasú ar Phlean Ceantair Áitiúil	N/Bh	0
Iomlán	31	11

2.2

Aighneachtaí OPR faoi Phleananna Reachtúla

D'fhéadfadh moltaí agus/nó tuairimí ag céim an dréachtphean agus/nó athruithe ábhartha a áireamh in aighneachtaí OPR chuig údaráis áitiúla. Mar gheall ar nádúr straitéiseach na bpáipéar saincheisteanna, ní dhéanann an OPR tuairimí ná moltaí foirmiúla. Cuirtear comhairle straitéiseach isteach ar pháipéar saincheisteanna agus/nó treoir ina ionad sin.

Baineann moltaí arna n-eisiúint ag an OPR le sáruithe soiléire ar na forálacha reachtaíochta ábhartha, ar an gcreat beartais náisiúnta nó réigiúnach agus/nó ar bheartas an Rialtais, mar atá leagtha amach i dtreoirilínte an Aire faoi alt 28 den Acht. Ceanglaítear ar an údarás áitiúil moladh/moltaí a rinne an OPR a chur i bhfeidhm nó aghaidh a thabhairt orthu chun comhsheasmhacht leis na forálacha ábhartha beartais agus reachtaíochta a chinntiú. D'fhéadfadh go n-eiseofar Treoir ón Aire faoi alt 31 den Acht mura gcomhlíontar moladh.

Is i bhfoirm iarratais ar thuilleadh faisnéise, fírinniú ar ábhar ar leith, nó soiléiriú maidir le forálacha ar leith de phlean ar shaincheisteanna a theastaíonn chun ailíniú le forálacha beartais agus reachtaíochta a chinntiú.

larrann an OPR ar an údarás áitiúil breathnóireacht a dhéanamh.

D'fhéadfadh comhairle a bheith san aighneacht freisin ar ábhair a mheasann an OPR a chuirfeadh go dearfach le pleanáil cheart agus le forbairt inbhuanaithe an cheantair. larrann an OPR ar údaráis áitiúla breithniú iomlán a dhéanamh ar aon chomhairle atá in aighneacht.

Rinne an OPR 46 aighneacht chuig údaráis áitiúla in 2021 mar atá leagtha amach i dTábla 2. Astu seo, rinneadh ocht n-aighneacht ar pháipéir shaincheisteanna, rinneadh 20 aighneacht ag céim an dréachtphean agus bhain 13 aighneacht le hathruithe ábhartha. Ina theannta sin, rinneadh ceithre aighneacht ar athruithe ar phleananna forbartha cathrach/contae reatha agus aighneacht amháin ar leasú ar LAP reatha.

Ar an iomlán, bhain 70% de na haighneachtaí a rinne an OPR in 2021 le céimeanna éagsúla de phleananna forbartha cathrach/contae agus rinneadh an 30% eile de na haighneachtaí chuig LAPanna.

Tábla 2

Aighneachtaí OPR faoi Phleananna Reachtúla in 2021

	Pleananna Forbartha Cathrach/Contae	Pleananna Ceantair Áitiúil
Páipéar Saincheisteanna	5	3
Dréachtphean	16	4
Athruithe Ábhartha ar Dhréachtphean	7	6
Athruithe ar Phlean Forbartha Cathrach/Contae	4	N/A
Leasú ar Phlean Ceantair Áitiúil	N/A	1
Iomlán	32	14

Miondealú réigiúnach

Tá na húdaráis áitiúla roinnte i dtrí limistéar réigiúnacha, a bhfuil trí thionól réigiúnacha acu: Tionól Réigiúnach an Oirthir agus Lár na Tíre (EMRA), Tionól Réigiúnach an Tuaiscirt agus an Iarthair (NWRA) agus Tionól Réigiúnach an Deiscirt (SRA). Tá tionóil réigiúnacha freagrach as tacú le planáil straitéiseach agus forbairt inbhuanaithe. Chuaigh an

OPR i dteagmháil go mór leis na tionóil réigiúnacha le linn 2021, go háirithe maidir le haon phlean cathrach, contae nó ceantair áitiúil a bhain lena réigiún.

Maidir le miondealú réigiúnach, as na 46 aighneacht a rinne an OPR in 2021, bhain 20 le plananna i Réigiún an Oirthir agus Lár na Tíre, bhain 14 le plananna i Réigiún an Deiscirt agus bhain 12 le plananna i Réigiún an Tuaiscirt agus an Iarthair.

Réigiún an Tuaiscirt agus an Iarthair

1. Dún na nGall
2. Sligeach
3. Liatroim
4. Muineachán
5. An Cabhán
6. Maigh Eo
7. Ros Comáin
8. Contae na Gaillimhe
9. Cathair na Gaillimhe

Limistéir Údaráis Áitiúil i dTuaisceart Éireann

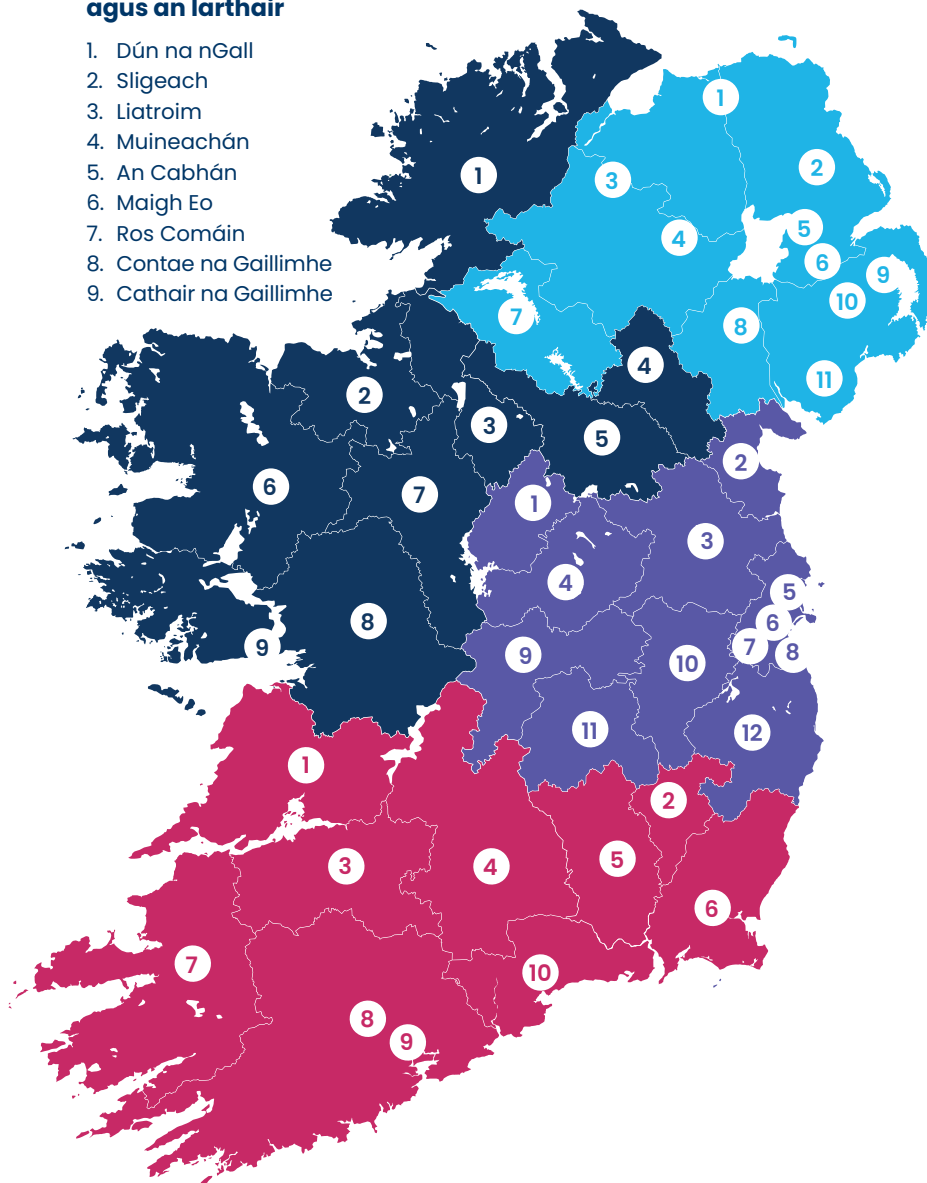
1. Cósta agus Gleannta an Tóchair
2. Lár agus Oirthear Aontroma
3. Doire agus an Srath Bán
4. Lár Uladh
5. Aontroim agus Baile Nua na Mainistreach
6. Béal Feirste
7. Fear Manach agus an Ómaigh
8. Ard Mhacha, Droichead na Banna agus Craigavon
9. An Dún Thuaidh agus na hArd
10. Lios na gCearrbhach agus an Caisleán Riabhach
11. An tíúr, Múrna agus an Dún

Réigiún an Oirthir agus Lár na Tíre

1. An Longfort
2. Lú
3. An Mhí
4. An Iarmhí
5. Fine Gall
6. Cathair Bhaile Atha Cliath
7. Baile Áth Cliath Theas
8. Dún Laoghaire-Ráth an Dúin
9. Uíbh Fhailí
10. Cill Dara
11. Laois
12. Cill Mhantáin

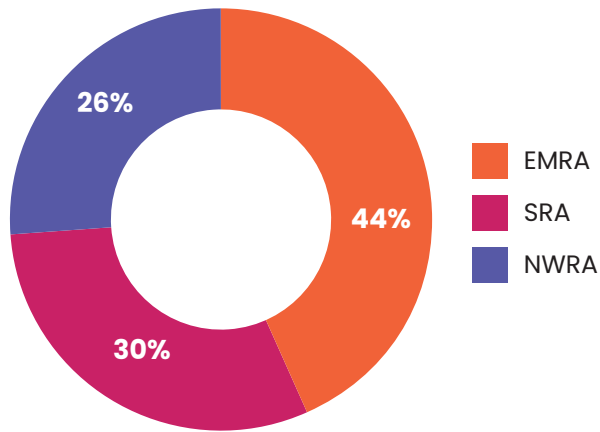
Réigiún an Deiscirt

1. An Clár
2. Ceatharlach
3. Cathair & Contae Luimnigh
4. Tiobraid Árann
5. Cill Chainnigh
6. Loch Garman
7. Ciarraí
8. Contae Chorcaí
9. Cathair Chorcaí
10. Cathair & Contae Phort Láirge

Fíor 5 | Údaráis Áitiúla agus Tionóil Réigiúnacha in Éirinn agus Údaráis Áitiúla i dTuaisceart Éireann

Fíor 6 | Aighneachtaí OPR de réir Tionóil Réigiúnaigh

2.3

Forbhreathnú ar Mholtaí agus Tuairimí OPR

Rinne an OPR 266 moladh agus 199 tuairim in 2021 san iomlán ar aighneachtaí ar chomhairliúcháin reachtúla. Tá miondealú ar mholtaí agus ar bharúlacha OPR de réir cineáil plean ar fáil i dTábla 3.

Is ionann líon na moltaí agus na dtuairimí a rinneadh in 2021 agus méadú suntasach ar na cinn a rinneadh in 2020. Mhéadaigh moltaí an OPR ó 93 go 266 idir 2020 agus 2021 agus mhéadaigh líon na dtuairimí ó 110 in 2020 go 199 in 2021.

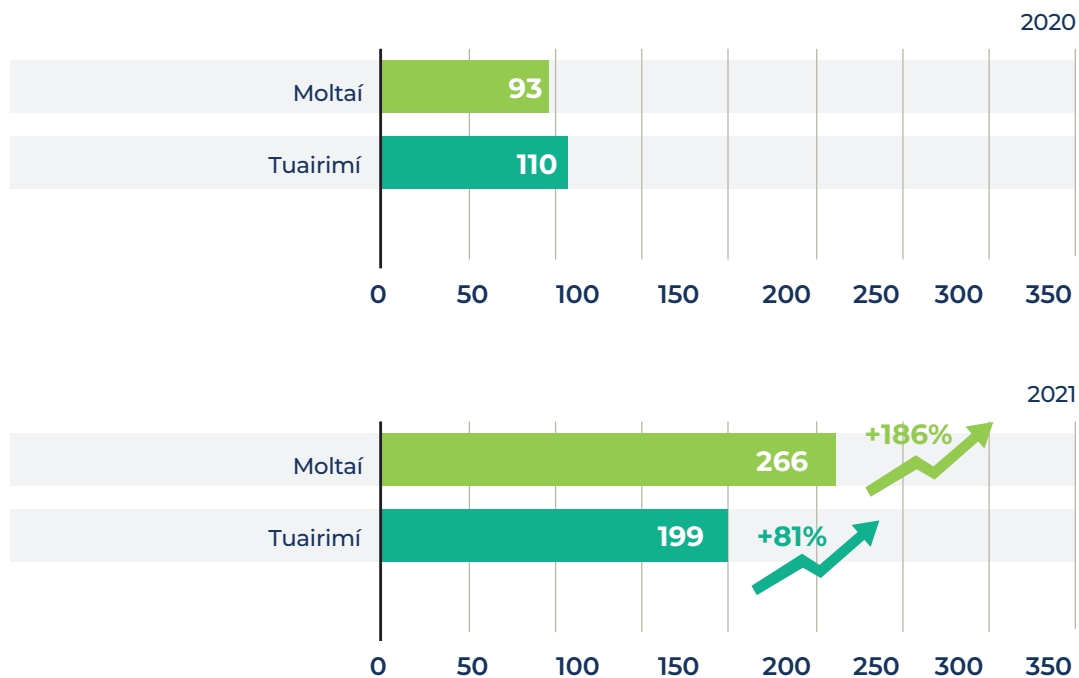
Léiríonn an méadú an méadú suntasach ar líon na ndrúachtphleananna agus athruithe ábhartha a d'ullmhaigh údaráis áitiúla in 2021.

I gcomparáid leis sin, in 2020 bhain tromlach na n-aighneachtaí le páipéir saincheisteanna, nach n-áirítear moltaí nó tuairimí, agus le héagsúlachtaí ar phleananna forbartha a bhí ann cheana, ar gnách go mbíonn níos lú moltaí agus tuairimí acu ná mar a bhíonn aighneachtaí ag an gcéim drúachtphlean nó athruithe ábhartha.

Tábla 3

Aighneachtaí agus Tuairimí OPR faoi Phleananna Reachtúla 2021

	Líon Iomlán na nAighneachtaí	Moltaí	Tuairimí
Páipéar Saincheisteanna	8	n/bh	n/bh
Drúachtphlean	20	212	159
Athruithe Ábhartha ar Dhrúachtphlean	13	52	33
Athruithe ar Phlean Forbartha Cathrach/Contae	4	1	6
Leasú ar Phlean Ceantair Áitiúil	1	1	1
Iomlán	46	266	199

Fíor 7 | Ardú i Líon na Moltaí agus Tuairimí in 2021

2.4

Moltaí agus Tuairimí OPR – Catagóirí Reachtaíochta

Bíonn aighneachtaí OPR ar phleananna reachtúla bunaithe ar bhreithniú a dhéanamh ar na hábhair reachtaíochta agus bheartais seo a leanas, lena n-áirítear comhsheasmhacht le:

- Forálacha reachtaíochta do phleananna reachtúla mar a fhoráiltear faoin Acht;
- Forálacha reachtaíochta maidir le gníomhaíochtaí a thugann aghaidh ar athrú aeráide ;
- An Creat Náisiúnta Pleanála (NPF);
- An Straitéis Réigiúnach Spáisúil agus Eacnamaíoch (RSES);
- An plan forbartha ábhartha (i gcás pleananna ceantair áitiúil);
- Straitéis Iompair an Údaráis Náisiúnta Iompair (NTA) (má tá sé i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath); agus
- Treoirlínte ábhartha d'údaráis phleanála arna bhfoilsíú ag an Aire faoi alt 28 den Acht, lena n-áirítear comhsheasmhacht le sainriachtanais bheartais phleanála (SPPRanna) a shonraítear sna treoirlínte sin chomh maith le haon treoracha beartais arna n-eisiúint ag an Aire faoi alt 29 den Acht.

³ Le linn céimeanna déanta plan a mheasúnú agus a mheasúnú faoi alt 31AM(2)(a) den Acht, féachfaidh an OPR lena chinntiú go dtabharfaidh sé aghaidh ar na nithe reachtaíochta agus beartais laistigh de raon feidhme alt 10 agus, go háirithe, fo-alt (2)(n), maidir le hathrú aeráide.

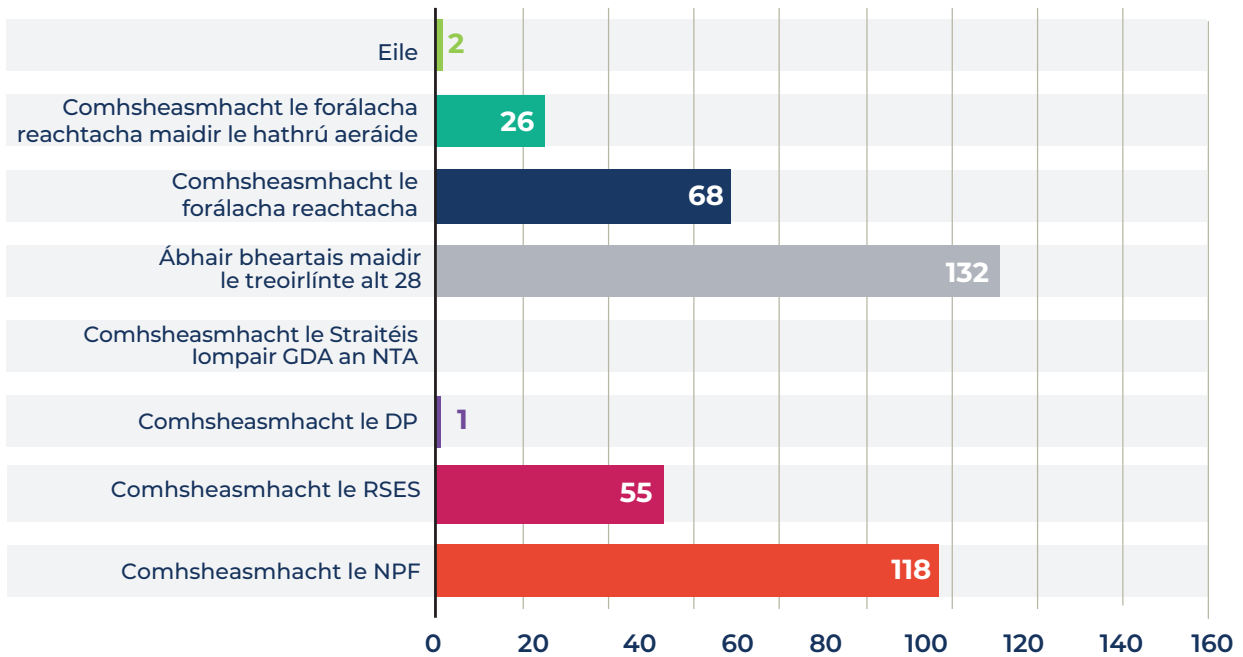
Moltaí – Catagóirí Reachtaíochta

Déantar athbhreithniú ar na moltaí atá in aighneachtaí an OPR de réir catagóire reachtaíochta i bhFíor 8. Tabhair faoi deara, le do thoil, toisc gur féidir le moltaí níos mó ná foráil reachtaíochta amháin a chlúdach, go mbeidh difríocht idir na huimhreacha a chuirtear i láthair i bhFíor 8 agus na 266 moladh san iomlán atá liostaithe thuas (i dTábla 3) mar thoradh ar an bhforlúí seo.

Bhain an chatagóir reachtaíochta ba mhinice a tharla le comhsheasmhacht le ‘cúrsaí beartais i dtreoirlínte alt 28’, áit ar bhain 50% de na moltaí leis an gcatagóir reachtaíochta seo.

Ba ghnách leis na moltaí seo díriú ar threoirlínte alt 28 a bhaineann le Bainistíocht Riosca Tuilte (2009), Sprioc-Mhodheolaíocht an tSoláthair Tithíochta le haghaidh Pleanála Forbartha (2020), agus Pleanáil Spásúlachta agus Bóithre Náisiúnta (2012).

Bhain an dara catagóir ba mhinice le comhsheasmhacht leis an NPF; ar tagraíodh dó i 44% de na moltaí.

Fíor 8 | Minicíocht na gCatagóirí Reachtaíochta i Moltaí OPR⁴

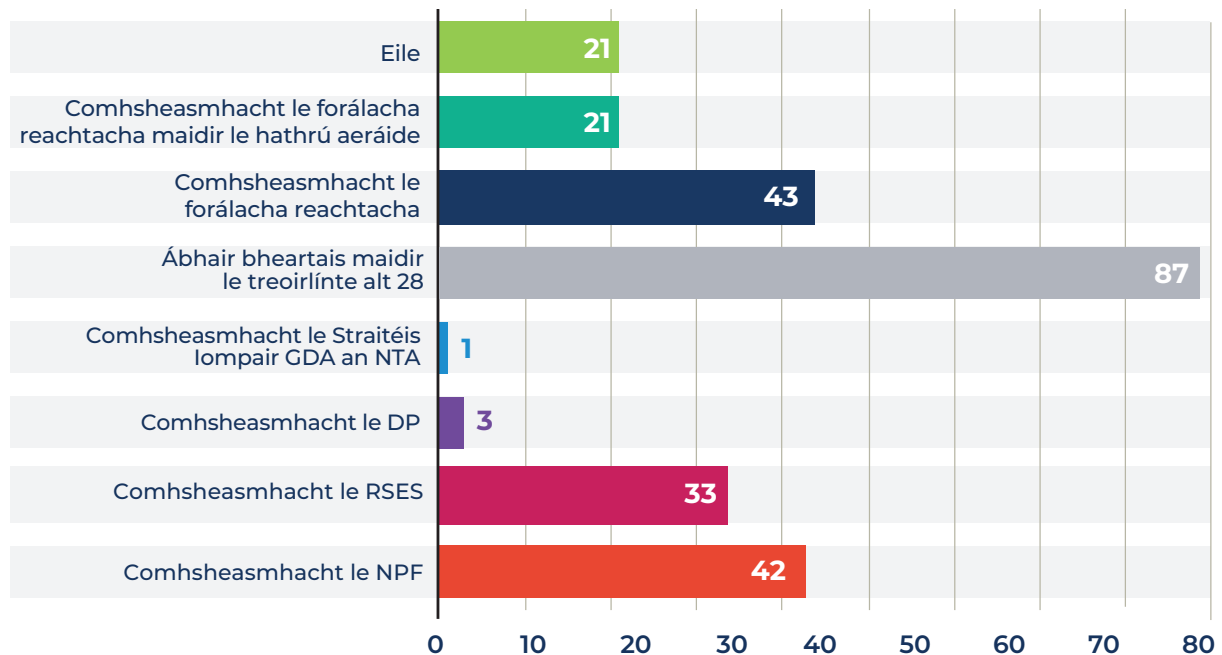
⁴ Féadfaidh moladh níos mó ná catagóir reachtaíochta amháin a chlúdach.

Tuairimí – Catagóirí Reachtaíochta

Tháinig na patrúin seo a leanas chun solais sna 199 tuairim a thug OPR in 2021:

Bhain an chatagóir reachtach is minice a tharla le comhsheasmhacht le ‘cúrsaí beartais a bhaineann le treoirlínte alt 28’, le 44% de na barúlacha ag clúdach an chatagóir reachtaíochta seo;

Bhain an dara agus an tríú catagóir ba mhinice a tharla: ‘comhsheasmhacht leis na forálacha reachtúla do phleananna reachtúla mar a fhoráiltear faoin Acht’ agus ‘comhsheasmhacht leis an NPF’ le 22% agus 21% de na 199 tuairim a thug an OPR.

Fíor 9 | Minicíocht na gCatagóirí Reachtaíochta i dTuairimí OPR⁵

2.5

Moltaí OPR – Forbhreathnú Téamach

Is féidir na 266 moladh a rinne an OPR a eagrú go leathan faoi na téamaí seo a leanas: croí-straitéis, ordlathas lonnaithe, criosú, dlúthfhás, tithíocht tuaithe, miondíol, gníomh aeráide/fuinneamh in-athnuaite, bainistíocht riosca tuilte, iompar inbhuanaithe agus bóithre náisiúnta.

Is gnách go dtugann moltaí aonair aghaidh ar roinnt téamaí. Tá athbhreithniú déanta ag an OPR ar a moltaí agus measann sé go mbaineann an líon moltaí is suntasaí le trí réimse téamacha;

⁵ Féadfaidh tuairim níos mó ná catagóir reachtaíochta amháin a chlúdach.

1. Croístraitéis agus Spriocanna Soláthair Tithíochta

D'fhoilsigh DHLGH treoirlínte alt 28, Modheolaíocht Spriocanna Soláthair Tithíochta le haghaidh Pleanála Forbartha i mí na Nollag 2020. Ina dhiaidh sin foilsíodh na Pleananna Forbartha, Treoirlínte d'Údaráis Phleanála, Dréacht le haghaidh Comhairliúcháin i Lúnasa 2021.

Ag leanúint as seo, tá sé riachtanach go n-áireofaí i gcroístraitéis an phlean forbartha spriocanna soláthair tithíochta don chathair/don chontae i gcomhréir leis an sprioc náisiúnta de 33,000 teach in aghaidh na bliana, agus go n-aithneofar na riachtanais talún críosaithe chun na spriocanna soláthair tithíochta do bhailte aonair a bhaint amach. agus sráidbhailte.

Bhí tús curtha ag na Dréachtphleananna Forbartha Contae a foilsíodh in 2021 leis an gcuid ba mhó dá bpróiseas athbhreithnithe plan nuair a foilsíodh na treoirlínte seo, go háirithe na Treoirlínte don Phlean Forbartha. Mar sin féin, nuair a bhí sé ábhartha, cuireadh moladh chun athbhreithniú a dhéanamh ar an gcroí-straitéis trí leasú ábhartha chun spriocanna soláthair tithíochta a áireamh sna haighneachtaí. Déanfar measúnú ar na leasuithe ábhartha seo den chuid is mó in 2022.

Maidir le pleananna ar glacadh leo in 2021, rinne Comhairlí Contae an Longfoirt agus Uíbh Fhailí leasuithe chun na spriocanna soláthair tithíochta a áireamh ina bpleananna forbartha glactha (2021-2027), agus chuir Comhairle Contae Lú gealltanais san áireamh ina bplean forbartha glactha (2021-2027) éagsúlacht a ullmhú chun an croí-straitéis a nuashonrú chun ailíniú leis na Sprioc-Treoirlínte maidir le Soláthair Tithíochta.

2. Críosú Úsáide Talún – Dlúthfhás agus Forbairt Sheicheamhach – Limistéir i mBaol Tuile a Sheachaint

Dhírigh moltaí a d'eisigh an OPR faoin téama seo ar roinnt príomhréimsí, lena n-áirítear:

- réasúnaíocht atá bunaithe ar fhianaise a éileamh le haghaidh críosuithe (m.sh. cónaithe agus fostaíocht);
- cur chuige dlúth agus seicheamhach a ghlacadh maidir le críosú trí thosaíocht a thabhairt do thalamh in aice le lár an bhaile, úsáid a bhaint as an mbonneagar atá ann cheana féin agus cur le hathghiniúint ceantar uirbeach, thar thalamh atá suite níos imeallaí; agus
- a chinntiú nach ndéantar talamh atá i mbaol tuilte a chríosú le haghaidh úsáidí leochaileacha ach amháin sna himthosca sonracha dá bhforáiltear faoin gCóras Pleanála agus na Treoirlínte um Bainistíocht Riosca Tuilte (2009).

Maidir le pleananna ar glacadh leo in 2021, léiríonn Plean Forbartha Contae an Longfoirt (2021-2027) tiomantas soiléir an údaráis do thacú le dlúthfhás, forbairt sheicheamhach agus limistéir atá i mbaol tuilte a sheachaint trí mhodhnuithe a chur i bhfeidhm ar léarscáileanna críosaithe úsáide talún mar fhreagra ar mholtaí OPR.

I gcás Phlean Forbartha Contae na Mí (2021-2027) ar glacadh leis, chuimsigh sé seo naoi gcuspóir críosaithe a mheasamar nach raibh ag teacht lenár moltaí nó le beartas náisiúnta agus réigiúnach. Bhain ceithre cinn de na cuspóirí críosaithe seo le talamh atá críosaithe le haghaidh forbartha i mbaol tuilte. Ar na cúiseanna seo, mhol an OPR don Aire go n-eiseofaí dréacht-treoir chun na codanna sin den phlean glactha a bhaint a sháródh ceanglais phleanála straitéisí. Ghlac an tAire leis an dréacht-treoir agus dheimhnigh an tAire é in 2021.

3. Athrú Aeráide – Iompar Inbhuanaithe agus Fuinneamh In-athnuaite

Thug ár n-aighneachtaí in 2021 aghaidh freisin ar an ngá go n-áireofaí sa chéad ghlúin eile de phleananna forbartha beartais chun an t-athrú aeráide a mhaolú trí dhul i ngleic lena chúiseanna agus aghaidh a thabhairt ar fhachtóirí a mbíonn tionchar acu ar athrú aeráide trí:

- Bearta a chur chun cinn chun úsáid fuinnimh agus astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú trí straitéisí socraíochta agus iompair inbhuanaithe, atá ríthábhachtach chun aghaidh a thabhairt ar mhaolú an athraithe aeráide; agus
- Cuidiú le spriocanna náisiúnta foriomlána a bhaint amach maidir le fuinneamh in-athnuaite agus maolú ar athrú aeráide de réir threoirlínte alt 28 (Treoirlínte Eatramhach d'Údaráis Phleanála ar Phleananna Reachtúla, Fuinneamh In-athnuaite agus Athrú Aeráide 2017).

Spriocanna iompair inbhuanaithe

Rinne an OPR moltaí lena gceanglaítear ar údaráis áitiúla, i gcomhairle leis an NTA agus le Bonneagar Iompair Éireann figiúirí bunlíne reatha do mhodhanna iompair (an 'sciar módúil') agus spriocanna maidir le húsáid níos mó a bhaint as iompar inbhuanaithe amhail iompar poiblí, siúl agus rothaíocht, a áireamh. thar thréimhse an phlean. Déantar é seo chun pleanáil, cur i bhfeidhm agus monatóireacht éifeachtach a chinntiú ar an gceanglas cuspóirí a áireamh sa phlean forbartha chun lonnaíocht inbhuanaithe agus straitéisí iompair a chur chun cinn faoi alt 10(2)(n) den Acht.

Mar fhreagra ar mholtaí an OPR, áiríodh i bPleananna Forbartha Contae Chill Chainnigh agus Laoise (2021-2027) ar glacadh leo bonnlíne (2016) agus spriocanna comhroinnte modha (2040) maidir le siúl, rothaíocht, iompar poiblí agus úsáid carranna.

D'fhreagair Forbairt Chontae Longfoirt (2021-2027) ar glacadh leis go sásúil freisin do mholadh an OPR trí roinn nua dar teideal 'iompar inbhuanaithe' a áireamh sa phlean leasaithe agus trí 'príomhphrionsabail' a áireamh, a scóipeadh agus a comhaontaíodh leis an NTA.

Fuinneamh In-athnuaite

Rinne an OPR moltaí in 2021 lena gceanglófaí ar údaráis áitiúla an rannchuidiú a d'fhéadfadh a gcontae a dhéanamh chun spriocanna náisiúnta foriomlána maidir le fuinneamh in-athnuaite agus maolú ar an athrú aeráide a bhaint amach; go háirithe táirgeadh fuinnimh gaoithe agus an acmhainn fhéideartha fuinnimh gaoithe (i meigeavata). Tá sé seo ag teacht leis an mbeartas pleanála náisiúnta agus le gealltanais an rialtais ag an am, mar atá leagtha amach sa Phlean Gníomhaíochta Aeráide 2019, 70% den leictreachas a bhaint amach ó fhoinsí in-athnuaite faoi 2030.

Áiríodh i bPlean Forbartha Contae Uíbh Fhailí 2021-2027 ar glacadh leis spriocanna d'fhuinneamh gaoithe, gréine agus stóráil ceallraí sa phlean, rud a léirigh go n-aithníonn an t-údarás áitiúil an tábhacht a bhaineann leis an dúshlán a bhaineann le hathrú aeráide agus an ról ríthábhachtach a bheidh ag údaráis áitiúla maidir le maolú agus oiriúnú dó.

I gcodarsnacht leis sin, níor sainaitníodh i bPlean Forbartha Contae na hIarmhí agus i bPlean Forbartha Contae Chill Chainnigh (2021-2027) spriocanna don fhuinneamh in-athnuaite agus chuimsigh siad forálacha a chuirfeadh teorainn go míréasúnach le seachadadh na forbartha fuinnimh gaoithe sna contaetha sin ar neamhréir le moltaí an OPR agus le forálacha náisiúnta agus náisiúnta. beartas réigiúnach. Ar na cúiseanna seo, d'eisigh an OPR moladh don Aire sa dá chás dréacht-treoir a eisiúint. Dheimhnigh an tAire na dréacht-treoracha do Phleananna Forbartha Contae na hIarmhí agus Chill Chainnigh in 2021.

2.6

Pleananna a Glacadh: Torthaí ar Mholtaí OPR

Tar éis céimeanna comhairliúcháin an dréachtphlean nó na n-athruithe ábhartha, féadfaidh baill tofa an údaráis áitiúil vótáil chun plean molta a ghlacadh. Nuair a ghlactar le plean, tá ceithre seachtaine ag an OPR chun an plean a mheas mar a ghlacadh é agus chun a chinneadh an bhfuil an plean ag teacht le beartas náisiúnta agus réigiúnach agus an bhfuil sé tar éis dul i ngleic go sásúil leis na moltaí a rinne an OPR.

Má tá an plean ag teacht leis an méid thuas agus má leagtar amach ann straitéis iomlán do phleanáil chúí agus forbairt inbhuanaithe, admhóidh an OPR don údarás áitiúil gur glacadh leis an bplean agus tagann an plean i bhfeidhm sé seachtaine tar éis é a ghlacadh. Má bhíonn an plean ar neamhréir leis na moltaí a rinne an OPR, féadfaidh an OPR comhairle a thabhairt don Aire treoir a eisiúint (féach roinn 2.7).

In 2021, rinne an OPR measúnú agus measúnú ar 17 bplean ar ghlac údaráis áitiúla leo. D'éisigh an OPR 138 moladh ar 13 de na pleananna ar glacadh leo ag céimeanna an dréachtphlean agus na n-athruithe ábhartha. Ní raibh aon mholtaí déanta ag an OPR le linn an phróisis athbhreithnithe i gceithre cinn de na pleananna ar glacadh leo. Ba iad sin: Athruithe Uimh. 31, 32 agus 33 ar Phlean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath 2016 – 2022, agus Athrú Uimh. 7 ar Phlean Forbartha Chathair na Gaillimhe 2017–2023.

As na 13 phlean inar eisíodh moltaí, thug deich n-údarás áitiúla aghaidh go sásúil ar na moltaí a rinne an OPR (Tábla 4). Theip ar thrí údarás áitiúla dul i ngleic go sásúil le moltaí a d'éisigh an OPR (Tábla 5).

Baile Chill Dara

Tábla 4

Pleananna a Glacadh – Toradh ar Aighneachtaí OPR: Moltaí ar Déileáladh leo go sásúil

Plean	Údarás Áitiúil	Moladh Eisithe	Toradh
Plean Ceantair Áitiúil Bhaile Uí Cheallaigh 2021–2027	Comhairle Contae Fhine Ghall	Sea (2)	Déileáladh leis na moltaí go sásúil
Plean Ceantair Áitiúil Thoghcheantar Chorca Dhuibhne 2020–2026	Comhairle Contae Chiarraí	Sea (4)	Déileáladh leis na moltaí go sásúil
Plean Ceantair Áitiúil na Cathrach 2021–2027	Comhairle Contae Thiobraid Árann	Sea (3)	Déileáladh leis na moltaí go sásúil
Plean Ceantair Áitiúil an Phurláin Theas 2021–2027	Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh	Sea (1)	Déileáladh leis na moltaí go sásúil
Athrú Uimh. 1 de Plean Forbartha Contae Dhún na nGall 2018–2024	Comhairle Contae Dhún na nGall	Sea (1)	Déileáladh leis na moltaí go sásúil
Plean Ceantair Áitiúil Bhaile Átha Í 2021–2027	Comhairle Contae Chill Dara	Sea (5)	Déileáladh leis na moltaí go sásúil
Plean Forbartha Contae Uíbh Fháilí 2021–2027	Comhairle Contae Uíbh Fháilí	Sea (18)	Déileáladh leis na moltaí go sásúil
Plean Forbartha Contae Lú 2021–2027	Comhairle Contae Lú	Sea (24)	Déileáladh leis na moltaí go sásúil
Plean Forbartha Chontae an Longfoirt 2021–2027	Comhairle Contae an Longfoirt	Sea (19)	Déileáladh leis na moltaí go sásúil
Plean Ceantair Áitiúil an Náis 2021–2027	Comhairle Contae Chill Dara	Sea (6)	Déileáladh leis na moltaí go sásúil

Tábla 5

Pleananna a Glacadh – Toradh ar Aighneachtaí OPR: Moltaí nár déileáladh leo ar fad go sásúil

Plean	Údarás Áitiúil	Moladh Eisithe	Toradh
Plean Forbartha Contae na hIarmhí 2021–2027	Comhairle Contae na hIarmhí	Sea (20)	2 Mholadh nár déileáladh leo go sásúil
Plean Forbartha Contae Chill Chainnigh 2021–2027	Comhairle Cathrach agus Contae Chill Chainnigh	Sea (13)	1 Mholadh nár déileáladh leis go sásúil
Plean Forbartha Contae na Mí 2021–2027	Comhairle Contae na Mí	Sea (22)	2 Mholadh nár déileáladh leo go sásúil

2.7

Dréacht-Treoracha

Ag teacht le halt 31AM den Acht, i gcás ina bhfuil an OPR den tuairim go bhfuil plean déanta ar bhealach nach bhfuil ag teacht le haon mholtaí a rinne an OPR, nó go ndearnadh an plean ar bhealach nach bhfuil ag éirí leis. Straitéis iomlán a leagan amach maidir le pleanáil chúí agus forbairt inbhuanaithe an limistéir lena mbaineann, féadfaidh an OPR a mheas gur chóir don Aire treoir a eisiúint.

Má mheasann an OPR go bhfuil gá leis seo, eiseoidh sé litir fhógra ag cur síos ar na cúiseanna atá le teacht ar an tuairim seo, agus dréacht-treoir mholta chuig an Aire. Tar éis é seo a bhreithniú, féadfaidh an tAire a chinneadh ansin dréacht-treoir a eisiúint chuig an údarás áitiúil ábhartha.

In 2021, d'eisigh an OPR trí mholadh maidir le dréacht-treoracha molta don Aire maidir le Plean Forbartha Contae na hIarmhí (fuinneamh in-athnuaite), Plean Forbartha Contae Chill Chainnigh (fuinneamh in-athnuaite), agus Plean Forbartha Contae na Mí (sainchuspóirí críosaithe).

2.8

Síneadh ar Phróiseas Athbhreithnithe an Phlean Forbartha

Leis an Acht um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) (Uimh.3) 2021 tugtar meicníocht d'údaráis áitiúla síneadh suas le bliain amháin a iarraidh ar phróiseas athbhreithnithe an phlean forbartha. Tugadh an Leasú seo isteach mar fhreagra ar an gcur isteach a tharla de bharr Covid, go háirithe na moilleanna a d'fhéadfadh a bheith tar éis tarlú de bharr srianta an Rialtais. Ceadaíonn an meicníocht d'údaráis áitiúla am breise a lorg le haghaidh ullmhú pleananna forbartha. Bhí sé seo faoi réir an cheanglais chun measúnuithe comhshaoil áirithe a dhéanamh, áfach.

Ceanglaíodh ar aon údarás áitiúil a bhí ag iarraidh an síneadh seo a lorg fógra a thabhairt don OPR go raibh sé ar intinn acu ré an phlean forbartha reatha a fhadú, an tionchar comhshaoil a mheas, dul i mbun comhairliúchán poiblí, agus tuarascáil a ullmhú ón bpríomhfheidhmeannach maidir le haghneachtaí a fuarthas.

Chuaigh an OPR i dteagmháil leis na húdaráis áitiúla go léir maidir leis an meicníocht chun síneadh a chur le ré an phlean forbartha reatha. Chuir ceithre údarás áitiúla in iúl don OPR go raibh sé beartaithe acu iarratas a dhéanamh ar a bplean forbartha reatha a shíneadh idir sé agus naoi mí. Thug údarás áitiúil amháin (Comhairle Contae an Chláir) faoin bpróiseas iarratais ar shíneadh in 2021. Thacaigh an OPR leis an moladh síneadh a chur leis an bplean forbartha ábhartha reatha agus síneadh a chur leis an bhfráma ama le haghaidh athbhreithniú agus déanamh an phlean nua. Tríd an bpróiseas seo, thacaigh an OPR le húdaráis áitiúla chun na céimeanna riachtanacha a ghlacadh chun tionchar na Covid a laghdú.

Creidimid go bhfuil faisnéis thíreolaíoch atá ar fáil go poiblí agus atá éasca le húsáid ríthábhachtach do shaoránaigh chun dul i ngleic níos fearr leis an bpróiseas pleanála.

2.9

Bainistíocht Sonraí Spásúla

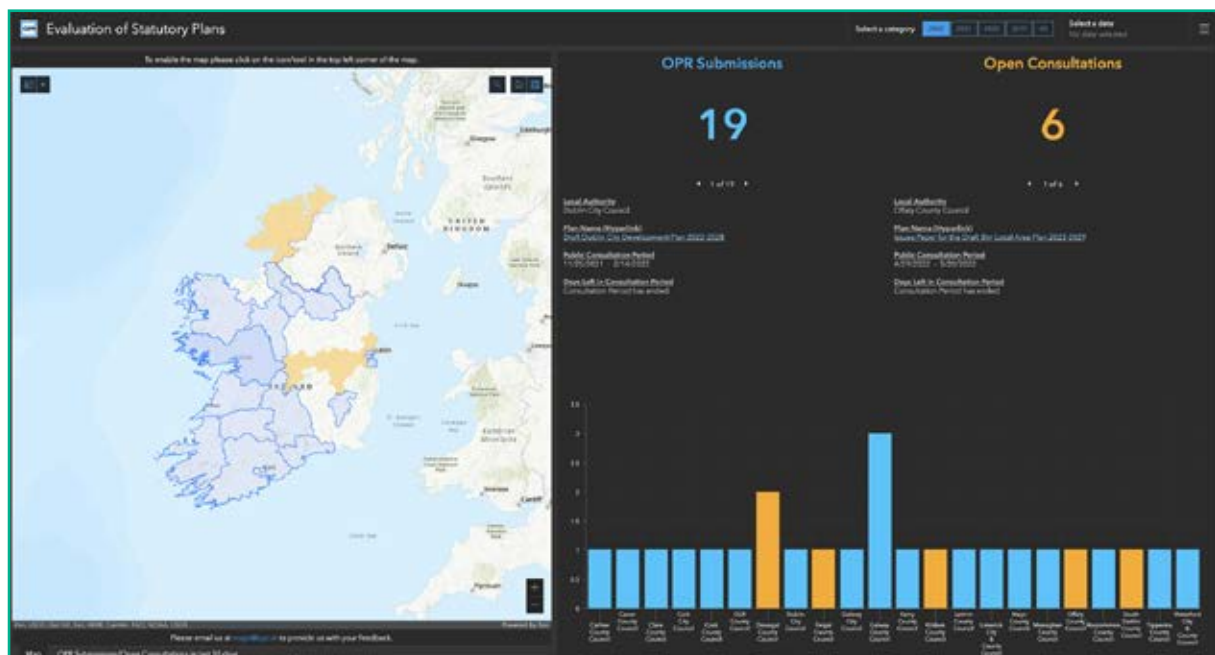
Tá tiomáint an chláir oibre pleanála digitiúil ar cheann de phríomhspríocanna an OPR. Creidimid go bhfuil faisnéis thíreolaíoch atá ar fáil go poiblí agus atá éasca le húsáid ríthábhachtach do shaoránaigh chun dul i ngleic níos fearr leis an bpróiseas pleanála go ginearálta agus leis an bpróiseas ullmhaithe plean go sonrach.

Tá bonnleibhéal maith de sheirbhísí pleanála digiteacha curtha ar fáil ag feidhmeanna pleanála a chuir údaráis áitiúla, ABP, an DHLGH agus comhlachtaí poiblí eile ar fáil cheana féin.

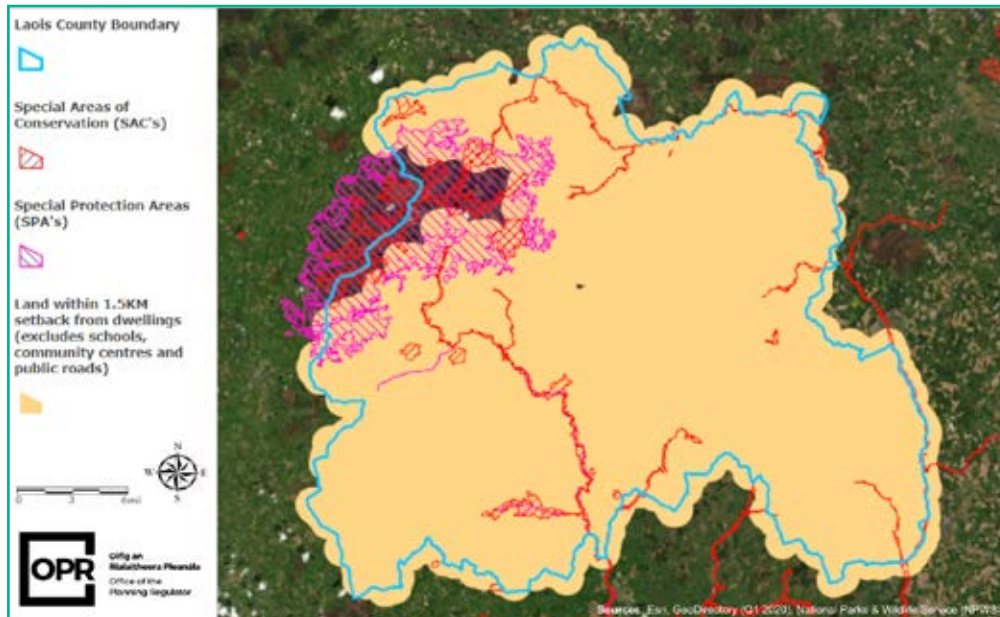
Ag tógáil orthu sin, in 2021, tugadh isteach roinnt feidhmchlár, uirlisí agus seirbhísí de Chóras Faisnéise Geografaí (GIS) a éascaíonn rochtain dhigiteach agus phoiblí níos fearr ar fhaisnéis pleanála.

Chun rochtain phoiblí níos fearr a chumasú ar an bpicitúir náisiúnta foriomlán maidir le hathbhreithnithe ar phleananna forbartha, d'fhorbraíomar Deais Meastóireachta ar Phleananna Reachtúla.

Taispeánann an deais seo sonraí na gcomhairliúcháin poiblí beo ar fad ar phleananna reachtúla ar fud na hÉireann, chomh maith le haighneachtaí a rinne an OPR chuig údaráis áitiúla maidir lena bpleananna reachtúla. Is féidir le húsáideoirí idirghníomhú leis an deais agus cliceáil ar údarás áitiúil chun sonraí faoi chomhairliúcháin phoiblí, aighneachtaí OPR agus moltaí OPR don Aire a fheiceáil.

Deais Meastóireachta ar Phleananna Reachtúla

Anailís GIS ar Shuiteáil Feirme Gaoithe i bPlean Forbartha Contae Laoise ar Glacadh leis 2021-2027 (arna ghlacadh Eanáir 2022)

Tá ár gcórais inmheánacha GIS gréasán-bhunaithe forbartha againn freisin a úsáidimid chun bonn fianaise ríthábhachtach a sholáthar dár n-aighneachtaí ar dhréachtphleananna forbartha. Léiríonn sampla thuas an tionchar atá ag polasaithe plean forbartha maidir le laghdú ar acmhainneacht fuinnimh in-athnuaite nuair a d'fhéadfadh plean forbartha srianta ar leith a chur chun cinn mar bacanna idir réadmhaoine agus tionscadail fuinnimh gaoithe a théann i bhfad níos faide ná na treoirlínte náisiúnta.

2.10

Rannpháirtíocht Páirtithe Leasmhara ar Mheastóireachtaí Pleananna

Téann an OPR i dteagmháil leis na príomhpháirtithe leasmhara sa chóras pleanála ar roinnt bealaí. Mar gheall ar shrianta Covid, a bhí i bhfeidhm ar feadh cuid mhór de 2021, tharla rannpháirtíocht geallsealbhóirí an OPR ar líne go príomha.

Rannpháirtíocht le húdaráis Áitiúla

Lean an OPR de bheith i dteagmháil le húdaráis áitiúla ag sceidealú cainteanna neamhfhoirmiúla, teicniúla le foirne pleanála na n-údarás ar feadh an phróisis pleanála.

Thionóil an OPR 29 cruinniú ar líne le húdaráis áitiúla maidir lena bpróiseas déanta pleananna agus na haighneachtaí a rinne an OPR ag na céimeanna ábhartha den phróiseas, ar ardú 50% é sin ón mbliain roimhe sin. Gné ríthábhachtach d'obair an OPR is ea rannpháirtíocht le húdaráis áitiúla; tacaíonn rannpháirtíocht na n-údarás áitiúil leis an bpróiseas déanta plean trí fhóram a éascú inar

féidir le comhaltaí údaráis áitiúil dul i dteagmháil go díreach le pleanálaithe OPR. Ligeann an rannpháirtíocht seo don OPR ceisteanna a fhreagairt nó ceisteanna tábhachtacha a bhaineann le plean molta a phlé, agus faisnéis bhreise a sholáthar, ar nós nuashonruithe beartais, a d'fhéadfadh tacú le hobair an údaráis áitiúil le linn phróiseas déanta an phlean. Leanfar le rannpháirtíocht leanúnach le húdaráis áitiúla maidir lena bpleananna a dhéanamh amach anseo, mar phríomhchuid d'obair na foirne Meastóireachta Pleananna.

Fóram Meastóireachta Pleananna

Bunaíodh an Fóram Meastóireachta Pleananna i mí an Mheithimh 2019. Is é cuspóir an fhórait plé agus malartú faisnéise a éascú agus pleananna reachtúla á mbreithniú ag an OPR agus ailíniú beartais níos fearr a spreagadh i measc páirtithe leasmhara i gcomhthéacs an phróisis déanta plean.

Áirítear ar bhaill an fhórait: DHLGH; an Roinn Oideachais; Uisce Éireann; NTA; Oifig na nOibreacha Poiblí; ionadaithe ó na trí thionól réigiúnacha agus ó Bhonneagar Iompair Éireann.

D'óstáil an OPR deich gcruinniú den Fhóram Meastóireachta Pleananna in 2021, rud a d'éascaigh plé idir na heagraíochtaí ar fad ar phleananna reachtúla faoi réir comhairliúcháin phoiblí thar an tréimhse sin.

Gníomhaíochtaí Bolscaireachta Breise

Leanann an OPR ar aghaidh ag úsáid teicneolaíochtaí agus ag baint úsáid as meáin éagsúla chun teacht ar lucht éisteachta reatha agus nua.

In 2021, táirgeadh sraith de cheithre [fhíseán](#) míniúcháin gearra beoite. Thug siad forbheathnú gonta ar obair an OPR thar na gnéithe éagsúla dá shainchúram. Chlúdaigh na físeáin:

- Ról foriomlán an OPR;
- Ról an OPR maidir le plean forbartha a dhéanamh;
- Conas gearán a dhéanamh leis an OPR; agus
- Ról oiliúna agus taighde an OPR.

Comhdháil Institiúid Pleanála na hÉireann (IPI)

Bhí seastán taispeántais agus faisnéise ag an OPR ag comhdháil bhliantúil an IPI dar teideal “Delivering Plan Led Development” a reáchtáladh i Loch Garman ó 17 – 19 Samhain 2021. Ba é an cuspóir an OPR a chur chun cinn agus tuiscint ar an eagraíocht a fheabhsú i measc an lucht freastail.

I measc na n-uirlisí poiblíochta eile a úsáideadh i rith na bliana bhí Cainéal nua YouTube⁶ OPR, a úsáidtear chun físeáin faisnéise agus físeáin eile a bhaineann le hobair an OPR a óstáil. D'eisigh an OPR trí eagrán dá nuachtlitir leictreonach faisnéise le linn 2021 freisin.

Niall Cussen, an Rialaitheoir Pleanála, Dearbhla Lawson, Ceannaire Pleanála Straitéisí, an Gníomhaireacht Forbartha Talún agus an Comhairleoir John Pender ag Comhdháil an IPI, Samhain 2021

⁶ <https://www.youtube.com/channel/UC0r6yWoQkbt75n4a-zgX3uQ>

Áireamhán Déanta Pleananna

Áireamhán Déanta Pleananna

I mí Aibreáin 2021, sheol an OPR an t-Áireamhán Déanta Pleananna tar éis d'fhoireann tras-OPR an tionscadal a thabhairt chun críche. Déanann an t-áireamhán meastachán ar na frámaí ama le haghaidh athbhreithniú a dhéanamh ar phleananna forbartha cathrach nó contae, de réir na bhfrámaí ama reachtúla atá leagtha amach san Acht agus ligeann sé d'úsáideoirí dátaí a mheas ag aon chéim den phróiseas déanta plean.

Forbraíodh an t-áireamhán chun uirlis úsáideach a sholáthar d'údaráis áitiúla, don phobal agus do pháirtithe leasmhara níos leithne chun amlínte athbhreithnithe plean a mheas. Ón uair a seoladh é, tugadh breis agus 2,000 cuairt ar an leathanach áireamháin agus léirítear a aschur go rialta i gcomhfhreagras le húdaráis áitiúla. Tá an t-áireamhán ar fáil ar ár suíomh ag an nasc seo a leanas: www.opr.ie/plan-making-calculator.

Stáisiún Cumhachta
Chnoc Turlaigh,
Co. Chill Mhantáin

Stáisiún Dhroichead
Broome, Co. Bhaile
Átha Cliath

3 | Athbhreithnithe agus Scrúduithe Pleanála

Cuireann Caibidil IV ('Athbhreithniú ar Fheidhmeanna Pleanála') de Chuid IIB den Acht ar chumas an OPR athbhreithniú agus/nó scrúdú a dhéanamh ar na córais agus na nósanna imeachta a úsáideann údaráis áitiúla agus ABP agus a bhfeidhmeanna pleanála á gcomhlíonadh acu.

Tá trí chomhthéacs ann:

Alt 31AS

Sa chás go measann an OPR go bhfuil athbhreithniú den sórt sin riachtanach nó cuí.

Alt 31AT

Ar thionscnamh an Aire.

Alt 31AU

Scrúdú ar ghearán a bhaineann le heagrú údaráis phleanála agus ar na córais agus nósanna imeachta a úsáideann sé maidir le comhlíonadh a fheidhmeanna faoin Acht.

Soláthraíonn na forálacha cumasúcháin seo sa reachtaíocht an bonn don OPR chun maoirseacht a dhéanamh ar sheachadadh éifeachtach seirbhísí pleanála don phobal agus neartaíonn sé go suntasach socruithe institiúideacha chun feidhmiú cuí agus sláine an chórais phleanála a chinntiú. Cuireann sé ar ár gcumas monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmíocht ghinearálta an chórais phleanála agus réimsí le feabhsú agus le foghlaim chomhroinnte a shainiú ar fud na 31 údarás áitiúil go léir.

3.1

Athbhreithnithe agus Monatóireacht ar Fheidhmíocht Pleanála**Clár Athbhreithnithe**

Mar atá geallta inár Ráiteas Straitéise, tá clár athbhreithnithe á chur i bhfeidhm ag an OPR trína ndéanfaimid athbhreithniú ar gach údarás áitiúil agus ABP ar timthriall rialta. Aithneoidh an clár athbhreithnithe dea-chleachtas agus gnóthachtálacha, ag cur chun cinn na foghlama idir údaráis, chomh maith le béim a chur ar aon réimsí atá le feabhsú.

D'fhoilsíomar modheolaíocht phíolótach chun athbhreithnithe pleanála údaráis áitiúil a dhéanamh in 2020 chun an clár a threorú agus a struchtúru. Forbraíodh an mhodheolaíocht chun a chinntiú go gcuirtear an clár athbhreithnithe ginearálta i bhfeidhm ar bhealach cothrom comhsheasmhach.

Déanann athbhreithnithe OPR feidhmíocht na n-údarás áitiúil a mheas i gcomhthéacs na bpríomhphróiseas oibriúcháin chun seirbhísí pleanála a sholáthar. Déanann ár dtuarascálacha athbhreithnithe moltaí ar conas is féidir nósanna imeachta a fheabhsú nó conas is féidir caighdeáin reatha a choinneáil.

Chuir an OPR tús le céim phíolótach den chlár athbhreithnithe ag druidim le deireadh 2020. Chuireamar tús le ceithre athbhreithniú faoin gclár seo, ar tugadh trí cinn díobh sin chun críche le linn 2021. Aibhsítear na príomhthorthaí thíos.

Bhí srianta Covid ina ndúshlán don treoirthréimhse. Bhí údaráis áitiúla faoi bhrú suntasach maidir lena bhfeidhmeanna reachtúla a sheachadadh in aghaidh na paindéime. Chiollaigh na srianta go gcaithfí gach athbhreithniú a dhéanamh ar bhonn cianda, lena n-áirítear físchomhdháil, glaonna gutháin agus ríomhphost/comhfhreagra scríofa.

In ainneoin na ndúshlán seo, d'oibrigh gach údarás áitiúil go maith go ginearálta leis an OPR le linn an phróisis athbhreithnithe agus, cé gur tháinig moill éigin ar an bpróiseas mar gheall ar theorainneacha an chianchumarsáide, chuir rannpháirtíocht ghníomhach na n-údarás áitiúil leis an OPR ar chumas an chláir píolótaigh dul chun cinn a dhéanamh le linn na tréimhse paindéime.

Cuan Neidín,
Co Chiarraí

Comhairle Contae Thiobraid Árann

Ba é seo an chéad athbhreithniú ar údarás áitiúil a rinne an OPR. Fuarthas amach san athbhreithniú go raibh feidhm phleanála Chomhairle Contae Thiobraid Árann ag feidhmiú go maith. I roinnt réimsí feidhmíochta, measadh gur cleachtas an-éifeachtach é réamhghníomhaíocht agus nuálaíocht na Comhairle, lena n-áirítear:

- Nósanna imeachta chun a chinntiú go bhfuil fócas laistigh den rannóg pleanála ar chomhsheasmhacht le polasaí pleanála náisiúnta atá ag teacht chun cinn; agus
- Obair fhairsing na Comhairle maidir le hoidhreacht ailtireachta, go háirithe le hullmhú Taifead ar Struchtúir Chosanta amháin ar fud an chontae le 3,000 struchtúr san áireamh sa tionscadal iomlán.

Áiríodh 16 mholadh san OPR sa tuarascáil athbhreithnithe⁷. Bhain cuid de na príomh-mholtaí le:

- **Cumas acmhainní pleanála chun cinn:** ba chóir don Chomhairle tús a chur go práinneach le meastóireacht inmheánach ar éilimh oibre leanúnacha agus éiritheacha, ar an acmhainn acmhainní agus ar na scileanna atá ar fáil, idir theicniúil agus riaracháin;
- **Rátaí neamhbhailíochta:** ba cheart don Chomhairle plean gníomhaíochta spriocdhírthe a chur chun feidhme thar an 2-3 bliana amach romhainn d'fhonn rátaí bailíochtaithe a thabhairt níos gaire don mheán náisiúnta;
- **Oidhreacht ailtireachta:** trí mheastóireacht a dhéanamh ar a gcuid cleachtas agus riachtanais acmhainní sa roinn; agus
- **Forfheidhmiú:** go sonrach, cur le cumas na foirne forfheidhmithe pleanála.

Oifigí Cathartha Chomhairle Contae Thiobraid Árann, An tAonach, Co. Thiobraid Árann.

⁷ <https://publications.opr.ie/view-file/55>

Comhairle Contae Lú

Ba í Comhairle Contae Lú an dara húdarás áitiúil a ndearnadh athbhreithniú air faoin gclár athbhreithnithe. Fuarthas amach san athbhreithniú go bhfuil Comhairle Contae Lú ag seachadadh a príomhfheidhmeanna pleanála reachtúla go ginearálta ar bhonn éifeachtach, agus na feidhmeanna bainistíochta forbartha agus forfheidhmithe á seachadadh laistigh den raon treochtaí feidhmíochta náisiúnta a bhfuiltear ag súil leo. Aithníodh saincheistanna freisin, áfach, ar ghá gníomh tapa a dhéanamh ina leith agus aithníodh trí mholadh déag sa tuarascáil⁸, lena n-áirítear:

- Eagrú agus bainistíocht: meastóireacht inmheánach le déanamh ag an ardbhainistíocht laistigh den Chomhairle d'fhonn struchtúir bhainistíochta straitéisí na roinne pleanála a neartú;
- Pleanáil chun cinn: ullmhú nósanna imeachta inmheánacha chun an fheidhm seo a sheachadadh agus clár oibre straitéiseach a ullmhú chun LAPanna a ullmhú;
- Acmhainní tiomnaithe de dhíth don oidhreacht ailtireachta agus conas feabhas a chur ar sheachadadh ginearálta cuspóirí oidhreachta ailtireachta; agus
- Cur i bhfeidhm na reachtaíochta maidir le láithreáin fholmha mar thosaíocht.

Comhairle Cathrach na Gaillimhe

Ba é seo an tríú hathbhreithniú a cuireadh tús leis faoin gcéim phiólótach den chlár. Fuarthas amach san athbhreithniú go bhfuil Comhairle Cathrach na Gaillimhe ag seachadadh a príomhfheidhmeanna pleanála go héifeachtach, le gnéithe áirithe á seachadadh ag leibhéal níos airde i gcomparáid le treochtaí feidhmíochta náisiúnta, go háirithe na feidhmeanna bainistíochta agus forfheidhmithe forbartha.

Aithníodh naoi moladh déag sa tuarascáil⁹. Bhain na príomh-mholtaí le:

- **Acmhainní:** ba chóir meastóireacht inmheánach a dhéanamh ar na héilimh oibre atá ar siúl agus atá ag teacht chun cinn sa réimse pleanála, ar an acmhainn acmhainní, ar na scileanna atá ar fáil agus ar aon bhearnaí;
- **Oiliúint:** tá gá le fócas feabhsaithe ar oiliúint agus ar fhorbairt fhoireann na roinne pleanála lena chinntiú go bhfuil na baill foirne go léir oilte mar is cuí;
- **Measúnú comhshaoil:** Ba chóir nósanna imeachta cuí um Measúnú agus um scagadh do mheasúnú tionchair timpeallachta a ullmhú. Teastaíonn oiliúint agus saineolas sa réimse seo;
- **Comhairliúcháin Alt 247:** ba cheart nós imeachta níos foirmeálta a chur i bhfeidhm.

⁸ <https://publications.opr.ie/view-file/81>

⁹ <https://publications.opr.ie/view-file/86>

Chuireamar tús freisin le hathbhreithniú ar Chomhairle Contae Chill Dara in 2021. Rinneadh dul chun cinn maith ar an athbhreithniú seo le linn 2021 agus tabharfar an tuarascáil athbhreithnithe chun críche agus foilseofar í sa chéad leath de 2022.

Ba léir ón gclár go dtí seo gur mór an tairbhe d'údaráis áitiúla na hathbhreithnithe seo a dhéanamh. Tá sé mar aidhm againn oibriú le gach údarás áitiúil trí réimsí a aithint a bhainfeadh leas as roinnt feabhsúcháin, agus ar an gcaoi sin feabhas a chur ar na córais, nósanna imeachta agus próisis i ngach rannóg pleanála. Leagann na hathbhreithnithe béim freisin ar dhea-chleachtas laistigh d'údaráis áitiúla áirithe agus cuireann siad na moltaí riachtanacha ar fáil chun feidhmíocht pleanála a fheabhsú.

Déanfar measúnú inmheánach ar chéim phíolótach an chláir, lena n-áirítear ár modheolaíocht, chun foghlaimí agus deiseanna a aithint chun an próiseas a fheabhsú le haghaidh athbhreithnithe ina dhiaidh sin. Ina dhiaidh sin, cuirfidh an OPR tús leis an gcéad tráinse eile d'athbhreithnithe le cur i gcrích thar an tréimhse 2022-2023.

Barúlacha a tugadh don Aire faoi alt 31P(1)(i) den Acht

Feidhm eile den OPR is ea tuairimí a chur faoi bhráid an Aire maidir le feidhmiú an phróisis pleanála. Bunaíonn sé seo meicníocht níos ginearálta don OPR chun comhairle a thabhairt don Aire maidir le gnéithe praiticiúla d'fheidhmiú na reachtaíochta pleanála agus cúrsaí pleanála a thagann chun solais le linn ár bhfeidhmeanna reachtúla níos leithne.

In 2021, d'eisíomar tuairim amháin chuig an Aire, a bhain le rochtain ar líne/poiblí a choinneáil ar na sonraí, na líníochtaí agus na doiciméid a cuireadh isteach mar chuid d'iarratais pleanála arna gcinneadh ag ABP maidir le Forbairtí Straitéiseacha Tithíochta.

Bhain an tuairim le trédhearcacht agus rannpháirtíocht an phobail a chinntiú le linn gach céime den phróiseas pleanála chun a chinntiú go bhfuil rochtain ag an bpobal ar fhaisnéis pleanála chun rannpháirtíocht eolasach sa phróiseas pleanála a éascú.

Is ceist don DHLGH é a mheas cén freagra, más ann dó, a theastaíonn i gcomhthéacs reachtaíochta, rialúcháin nó déanta beartais.

Déanann athbheithnithe OPR feidhmíocht na n-údarás áitiúil a mheas i gcomhthéacs na 11 bpríomhphróiseas oibriúcháin chun seirbhísí pleanála a sholáthar.

Inis Díomáin, Co. an Chláir

Grúpa Sonraí Pleanála Náisiúnta

chun sonraí pleanála náisiúnta a thiomsú. Bunaíodh an Grúpa Sonraí Pleanála Náisiúnta chun oibriú leis an earnáil rialtais áitiúil chun na tacair sonraí pleanála atá ar fáil a fheabhsú.

Tugadh obair an ghrúpa chun críche in 2021, agus iarrfar ar údaráis áitiúla tuairisceáin a sholáthar ar na staitisticí comhaontaithe ó 2022 ar aghaidh. Beidh fáil ar na sonraí feabhsaithe seo mar bhonn eolais don tuairisciú ar éifeachtacht an phróisis phleanála, ar sheachadadh seirbhísí pleanála don phobal agus ar fhorbairt beartais agus anailís fhorfheidhmithe leanúnach.

3.2

Láimhseáil Cásanna

Faoi alt 31AU den Acht, cuireann an OPR meicníocht chothrom neamhspleách ar fáil trína bhféadfaidh daoine den phobal gearáin a bhaineann leis na seirbhísí pleanála a sholáthraíonn údaráis áitiúla a chur isteach. Ina theannta sin, tá sé ar cheann de chuspóirí an OPR soiléireacht phoiblí níos fearr a thabhairt maidir leis na buntáistí a bhaineann le pleanáil cheart a dhéanamid trí sheirbhís mhaith custaiméara a sholáthar do dhaoine aonair a chomhfhreagraíonn linn.

Mar sin, déanaimid próiseáil freisin ar fhiosrúcháin agus aighneachtaí atá mar ár bhfeidhm láimhseála cásanna mar aon lenár scrúdú ar ghearáin.

Déanann an OPR breithniú cúramach ar gach comhfhreagras a fhaightear chun a fháil amach cad iad na téamaí atá athfhillteach agus chun na réimsí spéise agus imní don phobal maidir le pleanáil a aithint agus a thuiscint. Ní hamháin go mbíonn faisnéis den sórt sin mar bhonn lenár dtuairisciú chuig an Aire ar éifeachtacht phróiseas pleanála na hÉireann, ach cuidíonn sé freisin le forbairt ár ngníomhaíochtaí oideachais agus oiliúna chomh maith lenár gclár taighde.

Faighimid roinnt cineálacha éagsúla comhfhreagrais a bhaineann le pleanáil tríd ár bhfeidhm láimhseála cásanna:

- **Fiosrúcháin**, a lorgaíonn soiléiriú de ghnáth faoin gcaoi a bhfeidhmíonn gné ar leith den chóras pleanála.
- **Aighneachtaí**, ina leagtar béim de ghnáth ar shaincheisteanna a bhaineann le gnéithe de chur i bhfeidhm an bheartais phleanála náisiúnta nó forálacha reachtúla agus is minic a léirítear iad le cás-staidéir nó le fianaise eile.
- **Gearáin**, a bhíonn níos casta de ghnáth, agus pléitear iad seo níos mionsonraí níos déanaí sa chaibidil seo.

Gearáin a Scrúdú

Táimid tiomanta do shásra cothrom neamhspleách a sholáthar chun gearáin a scrúdú agus rachaimid i dteagmháil leo siúd a chuireann gearáin isteach chugainn agus cabhróimid leo, a mhéid is féidir. Trínár bhfeidhm láimhseála gearán, déanaimid ár ndícheall feabhas a chur ar an gcóras pleanála, lena n-áirítear léargais a roinnt agus béim a chur ar fheabhsuithe cleachtais ar fud na n-údarás áitiúil.

Tá sé tábhachtach a nótáil go bhfuil feidhm láimhseála gearán an OPR difriúil ó shásraí eile láimhseála gearán mar iad siúd atá ag údaráis áitiúla agus Oifig an Ombudsman. Ina theannta sin, níor bunaíodh an OPR chun ról an Choimisiúin um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí nó an Gharda Síochána a dhúbailt.

Maidir leis seo, leagann an tAcht síos tairseach ard chun gearán a scrúdú go foirmiúil ag an OPR. Ar an gcéad dul síos, le go mbreathnaítear ar ghearán a bheith cuí dár sainchúram, ní mór go mbaineann sé le heagrú an údaráis áitiúil ábhartha agus leis na córais agus nósanna imeachta a úsáidtear chun a fheidhmeanna faoin Acht a chomhlíonadh. Ba cheart do chustaiméirí iarracht a dhéanamh ar dtús lena ngearán a réiteach leis an údarás áitiúil ábhartha trí mheicníochtaí athbhreithnithe foirmiúla nó trína nós imeachta gearán inmheánach féin sula ndéanann siad teagmháil leis an OPR. Is féidir tuilleadh faisnéise a fháil ar ár leathanach gearán.¹⁰

Eisíonn an tAcht an OPR ó aon chás a scrúdú a bhfuil baint ag údarás áitiúil nó ABP leis nó a bhféadfadh baint a bheith aige leis. Dá réir sin, ní mheastar comhfhreagras a bhaineann le cásanna aonair ar nós iarratais phleanála, achomhairc agus gníomhartha forfheidhmithe mar ghearáin a scrúdaíonn an OPR.

Sa chás go meastar go bhfuil gearán oiriúnach dár sainchúram reachtúil agus go bhfuilimid sásta go bhfuil gach bealach gearáin eile ídithe agus nach bhfuil aon bhealach eile oiriúnach, déanfaimid réamhscrúdú ar na hábhair a ardaíodh. Is éard atá i gceist leis sin faisnéis ábhartha a bhailiú, lena n-áirítear faisnéis ón údarás áitiúil lena mbaineann.

Nuair a dhéanaimid réamhscrúdú, agus go gcreidimid go bhfuil feidhm ag ar a laghad ceann amháin de na critéir thíos, is féidir linn leanúint ar aghaidh le scrúdú reachtúil foirmiúil a thionscnamh ar an ngearán.

Is iad seo a leanas na critéir atá leagtha amach sa reachtaíocht:

I gcás, maidir leis an údarás áitiúil lena mbaineann:

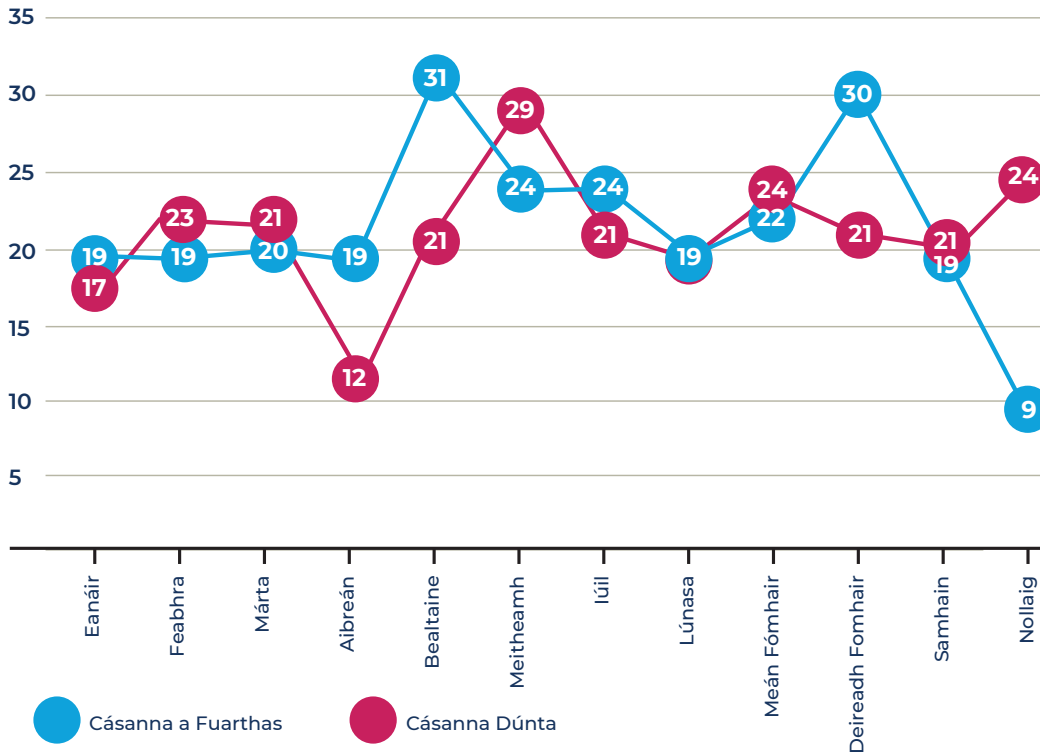
- Go bhféadfadh sé nach bhfuil sé ag comhlíonadh a fheidhmeanna de réir an Achta;
- Nach bhfuil sé ag comhlíonadh treoirlínte agus treoracha beartais an Aire faoi ailt 28 agus 29 den Acht faoi seach;
- Go bhféadfadh sé a bheith ag cur caighdeáin mhíchuí de chleachtas riaracháin i bhfeidhm nó ag gníomhú i gcoinne riarachán fóna;
- Go bhféadfadh sé a bheith ag cur idirdhealú sistéamach i bhfeidhm le linn dó a chuid feidhmeanna a chomhlíonadh;
- Go bhféadfadh sé a bheith ag feidhmiú i mbaol míchuí nó éillithe; nó
- Go bhfeidhmíonn sé ar bhealach a bhfuil neamheacnamaíochtaí nó neamhéifeachtúlachtaí tromchúiseacha ann.

Sa chás go seastar le gearán, eiseoimid moltaí don údarás áitiúil chun a chinntiú go bhfeabhsaítear an bealach ina seachadann siad a gcuid seirbhísí phleanála. Ina theannta sin, sa chás nach seastar le gearáin, féadfaimid fós comhairle a sholáthar nó dea-chleachtas a roinnt ó údaráis áitiúla eile chun foghlaim chomhroinnte agus feabhsuithe a chothú.

Gníomhaíocht Láimhseála Cásanna

In 2021, fuair an OPR 255 cás aonair agus dhún sé 253 cás aonair. Léirítear an ghníomhaíocht seo de réir míosa i bhFíor 10. Is méadú suntasach é seo, a leanann treochtaí na mblianta roimhe seo, mar atá sonraithe i bhFíor 11.

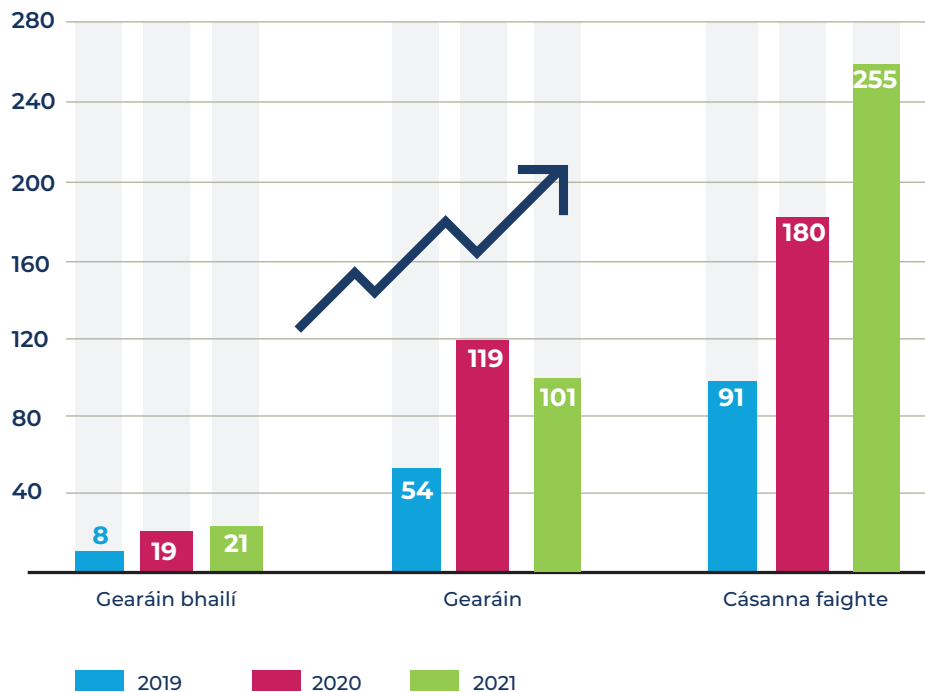
¹⁰ <https://www.opr.ie/complaints/>

Fíor 10 | Cásanna a Fuarthas vs Cásanna Dúnta 2021

Tháinig méadú ar rannpháirtíocht san OPR le baill den phobal in 2021 trínár bhfeidhm láimhseála cásanna. Mhéadaigh líon iomlán na gcásanna a fuarthas ó 180 in 2020 go 255 in 2021, ar méadú é 42%.

Tháinig laghdú beag ar líon na ngearán a fuarthas ó 119 in 2020 go 101 in 2021 agus mhéadaigh líon na réamhscrúduithe a rinneadh ó 19 go 21.

Fíor 11 | Gearáin agus Cásanna a Fuarthas in 2021

Bhí dúshláin dosheachanta ag baint leis an méadú suntasach ar líon na gcásanna in 2021. Ina theannta sin, bhí deacrachtaí ann mar thoradh ar bhaill foirne a bheith ag obair go cianda mar gheall ar shrianta covid. Bhí dúshláin áirithe ag baint leis an gcianobair maidir le seirbhís éifeachtach a sholáthar do chustaiméirí, dul i dteagmháil le húdaráis áitiúla maidir le gearáin, agus freisin maidir le baill foirne nua-earcaithe a oiliúint maidir le láimhseáil cásanna. Sáraíodh na dúshláin seo, áfach, agus seachadadh ár bhfeidhm láimhseála cásanna go héifeachtach i rith na bliana.

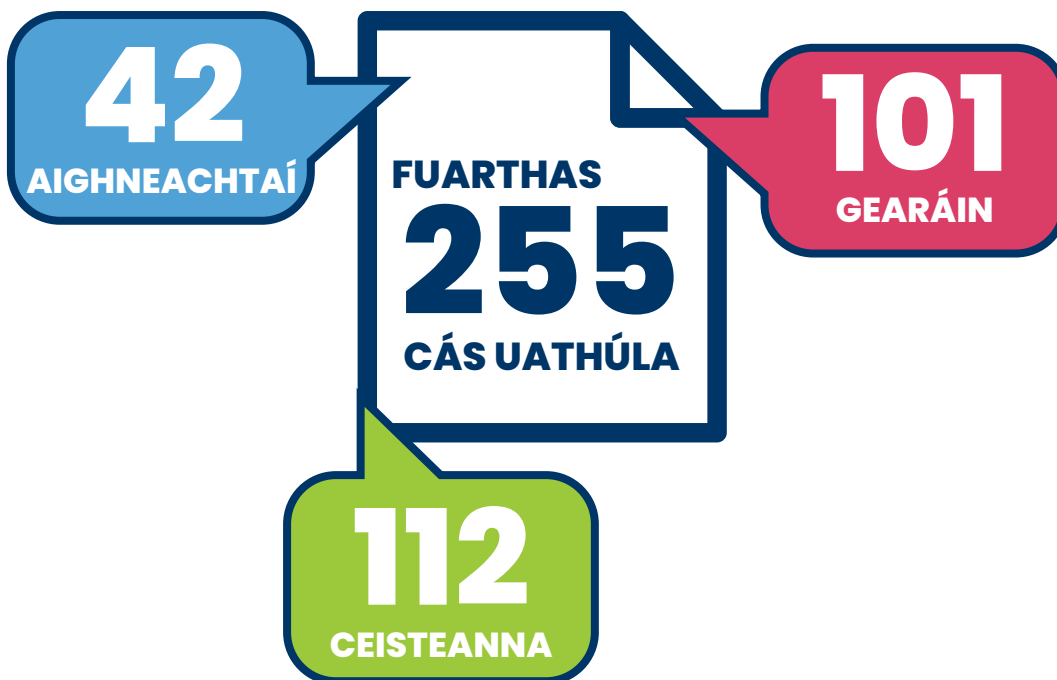
Léiríonn Fíor 12 miondealú ar na 255 cás aonair a fuarthas. As na cásanna a fuarthas:

- ba ghearáin iad 101 (40%);
- ba cheisteanna pleanála iad 112 (44%), lena n-áirítear deich gceist Oireachtais; agus
- ba aighneachtaí ginearálta iad 42 (16%).

Cé gur féidir roinnt cásanna a láimhseáil ar bhealach sách simplí, baineann go leor de na cásanna le breithniú ar mhionsonraí teicniúla toirtiúla agus casta agus d'fhéadfadh go mbeadh gá le faisnéis bhreise a bhailiú chun an beart is fearr a dhéanamh.

Is minic go mbíonn gá le sraith comhfhreagrais leis an gcustaiméir agus leis an údarás áitiúil ábhartha chun cásanna a phróiseáil, go háirithe gearáin.

Léirítear an méid oibre a bhí i gceist leis an bhfíric, cé gur oscail an OPR 255 cáschomhad in 2021, fuarthas 710 mír chomhfhreagrais ar leith ónár gcustaiméirí maidir leis na cásanna seo.

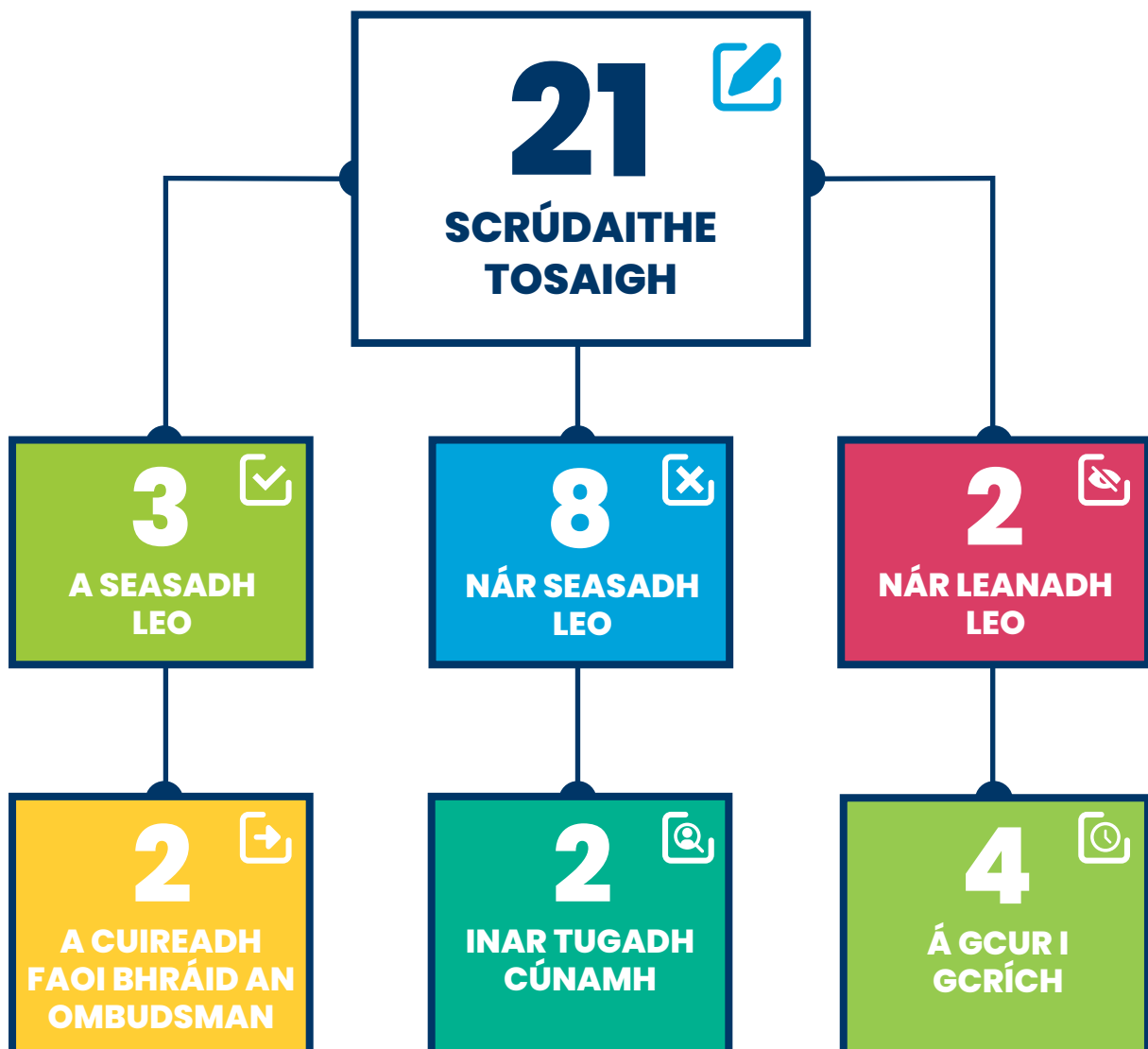
Fíor 12 | Cásanna OPR 2021

Gníomhaíocht Láimhseála Gearán

Le linn 2021, rinne an OPR réamhscrúdú ar 21 gearán. Tá ár réamhscrúdú ar cheithre cinn de na gearáin seo á thabhairt chun críche, agus is iad seo a leanas torthaí na 17 gcás eile:

- Seasadh le trí ghearán;
- Cuireadh dhá ghearán faoi bhráid Oifig an Ombudsman;
- Réitíodh dhá ghearán le cúnamh curtha ar fáil;
- I gcás dhá ghearán, scoireadh den réamhscrúdú toisc gur tháinig sé chun solais go raibh cosc ar an OPR an cheist a scrúdú de réir na reachtaíochta; agus
- Níor seasadh leis an gcuid eile.

Fíor 13 | Gearáin OPR 2021

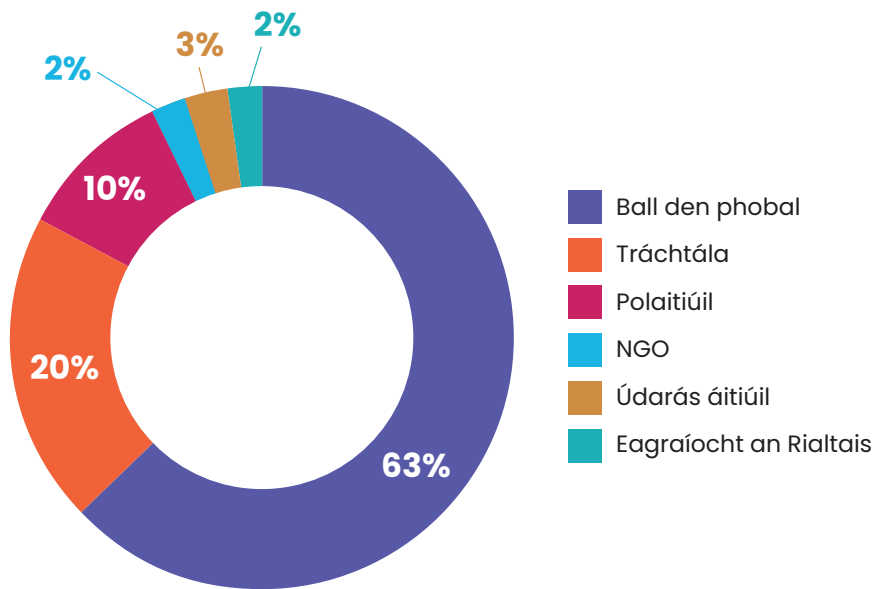
Cásanna de réir Cineál Custaiméara agus Miondealú Geografach

Ba bhaill den phobal iad cuid mhór de na custaiméirí a chuir cásanna faoi bhráid an OPR in 2021. Ina theannta sin, d'iarr leasanna tráchtála, ionadaithe tofa, comhlachtaí ionadaíocha, údaráis áitiúla, chomh maith le heagraíochtaí stáit eile cúnamh ón OPR le linn 2021. Tá miondealú na gcustaiméirí de réir cineáil leagtha amach i bhFíor 14.

Léirítear scaipeadh geografach na gcásanna a fuarthas in 2021 i bhFíor 15. Bhí 130 cás a bhain le gearáin agus aighneachtaí le tagairtí geografacha in 2021.

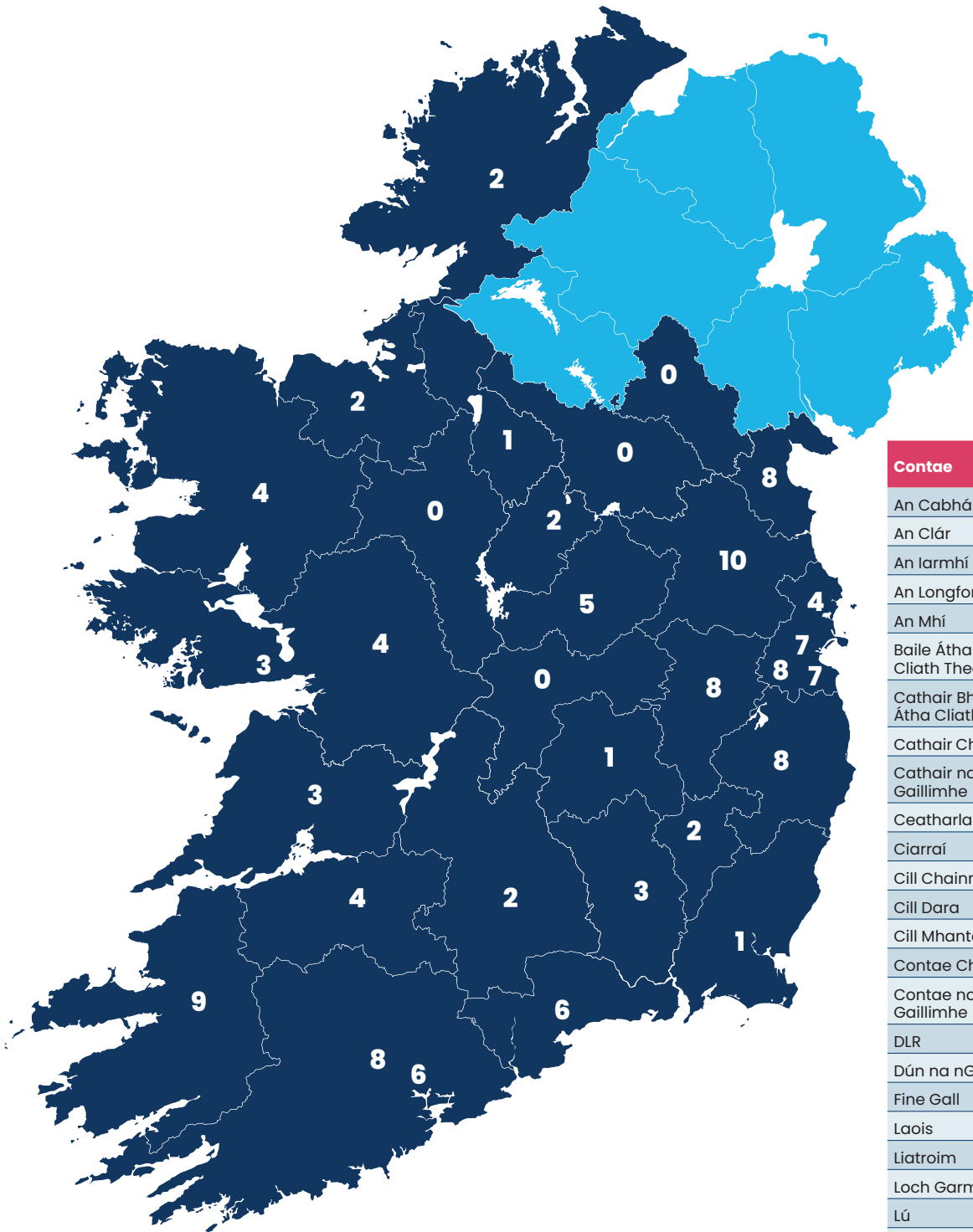
Tá an figiúr seo níos ísle ná líon na gcásanna mar gur bhain go leor de na cásanna a fuarthas leis an gcóras pleanála go ginearálta, i.e. seachas údarás áitiúil nó limistéar ar leith.

Is gnách go ngineann údaráis áitiúla le daonraí níos mó líon níos airde cásanna. D'fhéadfadh roinnt cásanna a bheith mar thoradh ar shaincheist ar leith, amhail aighneachtaí ar phlean forbartha cathrach nó contae ar leith atá faoi réir athbhreithnithe/comhairliúcháin phoiblí.¹¹

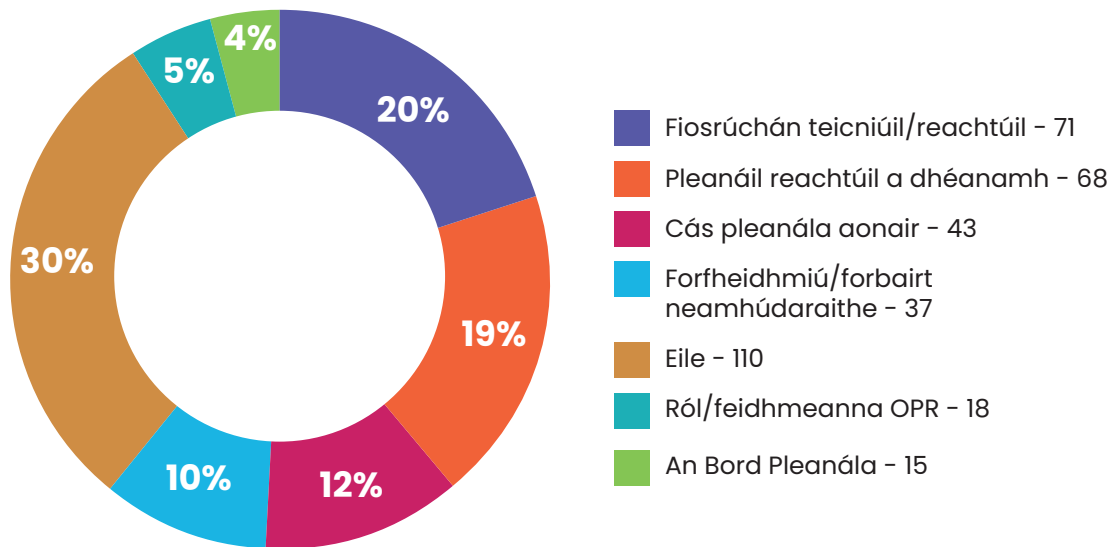
Fíor 14 | Custaiméirí OPR 2021

¹¹ Chun ár neamhspleáchas a choinneáil, ní féidir leis an OPR glacadh le nó breithniú a dhéanamh ar aighneachtaí faoi phleananna reachtúla.

Contae	Gearáin/ Aighneachtaí	Iomlán
An Cabhán	0/0	0
An Clár	2/1	3
An Iarmhí	4/1	5
An Longfort	2/0	2
An Mhí	4/6	10
Baile Átha Cliath Theas	4/4	8
Cathair Bhaile Átha Cliath	7/0	7
Cathair Chorcaí	4/2	6
Cathair na Gaillimhe	3/0	3
Ceatharlach	1/1	2
Ciarraí	6/3	9
Cill Chainnigh	1 / 2	3
Cill Dara	5/3	8
Cill Mhantáin	7/1	8
Contae Chorcaí	6/2	8
Contae na Gaillimhe	1/3	4
DLR	5/2	7
Dún na nGall	2/0	2
Fine Gall	2/2	4
Laois	0/1	1
Liatroim	1/0	1
Loch Garman	1/0	1
Lú	3/5	8
Luimneach	3/1	4
Maigh Eo	4/0	4
Muineachán	0/0	0
Port Láirge	6/0	6
Ros Comáin	1/1	2
Sligeach	2/0	2
Tiobraid Árann	2/0	2
Uíbh Fhailí	0/0	0
Iomlán	89/41	130

Fíor 15 | Miondealú Geografach ar Ghearáin agus Aighneachtaí 2021

Fíor 16 | Cásanna de réir Chúlra Téamach

Cásanna de réir Téama

Cé gur féidir na torthaí a eascraíonn as gearáin a thuairisciú don Aire faoi alt 31AU den Acht, féadfaidh saincheisteanna a aithníodh ó phróiseáil cásanna eile, i.e. fiosrúcháin agus aighneachtaí, eolas a chur ar fáil freisin d'fheidhm ghinearálta an OPR chun tuairimí a thabhairt maidir le hoibriú an phróisis phleanála chuig an tAire faoi alt 31P(1)(i) den Acht.

Maidir leis seo, déanaimid machnamh cúramach ar an gcomhfhreagras a fhaighimid chun téamaí athfhillteacha a aithint agus chun na saincheisteanna pleanála a bhaineann leis an bphobal a thuiscint. Ní hamháin go mbeidh monatóireacht ar an bhfaisnéis seo thar am mar bhonn eolais le tuairisciú don Aire ach beidh sé mar bhonn eolais freisin dár n-athbhreithnithe, dár ngníomhaíochtaí oideachais agus oiliúna, chomh maith lenár gclár taighde.

Faoinár gclár taighde, d'fhoilsíomar ceithre Pháipéar Cás-Staidéir (CSPanna) in 2021. Mar chuid den chleachtadh scóipeála agus anailís do na CSPanna, bhreithnigh an OPR gach cás ábhartha a fuarthas maidir le gach téama CSP.

Tugann caidreamh an OPR le baill den phobal ar fheidhmiú an chórais phleanála léargais luachmhara ar a n-eispéiris, a d'fhéadfadh eolas a chur ar ghníomhaíochtaí OPR níos leithne, fiú mura mbíonn neart scrúduithe foirmeálta mar thoradh ar ghearáin aonair.

Tháinig roinnt téamaí soiléire chun solais ónár láimhseáil cásanna le linn 2021 mar atá léirithe i bhFíor 16. Ba iad ceisteanna teicniúla/reachtúla, aighneachtaí ar phleananna reachtúla, iarratais/cinntí pleanála aonair, agus cúrsaí forfheidhmithe aonair na téamaí is coitianta.

Áirítear le téamaí coitianta eile comhfhreagras faoi ról nó feidhmeanna an OPR, feidhmeanna ABP, coinníollacha pleanála, measúnú comhshaoil, agus forbairt de chuid an údarais áitiúil (lena n-áirítear forbairt 'Cuid 8'). Áirítear leis an téama 'eile' saincheisteanna éagsúla, mar ábhair imní áirithe riaracháin agus freisin comhfhreagras maidir le heagraíochtaí eile nó le tionscadail straitéiseacha lasmuigh de shainchúram an OPR.

Is féidir an anailís seo a leanas a asbhaint ó láimhseáil cásanna an OPR in 2021.

Anailís ar Théamaí Coitianta

Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara nach bhfuil sainchúram reachtúil ag an OPR maidir le sainchomhairle phleanála a sholáthar, agus ní comhlacht socraithe polasaí sinn agus tá cúrsaí a bhaineann le reachtaíocht phleanála faoi choimirce an Aire agus an Oireachtais i gcoitinne. Ina theannta sin, níl an OPR in ann cuireadh a thabhairt ná breithniú a dhéanamh ar aighneachtaí ón bpobal maidir le pleananna forbartha nó LAPanna a dhéanamh. Is é seo ról an údarais áitiúil a bhreithneoidh aighneachtaí a dhéanfar mar chuid den phróiseas comhairliúcháin phoiblí.

Ba iad **fiosrúcháin theicniúla/reachtúla** an téama is coitianta in 2021. Cuimsíonn siad seo fiosrúcháin ar leith maidir le léirmhíniú ar reachtaíocht nó ar rialacháin phleanála, agus is féidir iarratais ar chomhairle maidir le forbairt bheartaithe ar leith a áireamh freisin. Is minic gur fearr a dhéileálann údarás áitiúil aonair leis na ceisteanna seo.

Tá údarais áitiúla freagrach as léirmhíniú na reachtaíochta agus cuireann siad comhairle agus treoír ar fáil ar chúrsaí phleanála áirithe, lena n-áirítear iarratais phleanála atá beartaithe. Tá sé mar aidhm ag an OPR a bheith cabhrach trí threoír ghinearálta a sholáthar agus trí chustaiméirí a dhíriú chuig an reachtaíocht ábhartha, rialacháin, acmhainní phleanála, srl. Ní féidir leis an OPR, áfach, sainchomhairle phleanála a sholáthar agus go ginearálta tarchuirfidh sé an t-iarratasóir chuig an údarás áitiúil.

Fuair an OPR líon suntasach freisin **d'aighneachtaí a bhain le pleananna reachtúla** (pleananna forbartha cathrach/contae agus LAPanna) le linn 2021. Tá ról neamhspleách ag an OPR i measúnú na bpleananna reachtúla agus mar sin ní féidir leis glacadh le haighneachtaí ina leith seo.

Tá soiléireacht tugtha againn ar seo dár gcustaiméirí, ag cur in iúl dóibh gurb é an t-údarás áitiúil an bealach ceart chun aighneachtaí a dhéanamh.

Áirítear le téama eile atá coitianta go seasta thar na blianta **cásanna phleanála aonair** (i.e. tuairimí nó ábhair imní maidir le hiarratais phleanála ar leith). Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara go ndéanann an córas phleanála foráil do rannpháirtíocht an phobail maidir le hiarratais phleanála. Is féidir le páirtí leasmhar ar bith aighneacht nó tuairim a thabhairt ar iarratas phleanála (faoi réir táille agus laistigh den fhráma ama riachtanach), nuair is féidir aird a tharraingt ar aon imní agus cuirfear san áireamh iad nuair a dhéanfaidh an t-údarás áitiúil measúnú ar an iarratas phleanála.

Féadfaidh páirtí ar bith a rinne aighneacht/tuairim ar iarratas phleanála achomharc a dhéanamh chuig ABP laistigh de fhráma ama sonraithe in aghaidh chinneadh an údarais phleanála ar an iarratas sin. Mar sin, níl aon ról ag an OPR maidir le hathchuid a thabhairt ar chinnteoireacht na n-údarás áitiúil nó ABP.

Tá sé tábhachtach go rachadh an pobal, agus iarratasóirí ionchasacha phleanála araon i dteagmháil lena n-údarás áitiúil agus ABP, de réir mar is cuí, maidir le próiseáil iarratas phleanála. Soláthraítear tuilleadh faisnéise faoin bpróiseas iarratais phleanála trí bhileoga phleanála an OPR.¹²

Ar deireadh, ghin **cúrsaí forfheidhmithe** líon suntasach comhfhreagrais agus cásanna in 2021. Cé gur de chineál aonair a bhí cuid mhór de na cásanna forfheidhmithe a fuair an OPR, agus mar sin nach raibh siad faoi réir scrúdaithe laistigh dár sainchúram, aithnítear go ndéanfaí forfheidhmiú ar fhorbairt neamhúdaraithe.

¹² <https://www.opr.ie/planning-leaflets/>

Is réimse casta agus dúshlánach é. Déantar an fheidhm forfheidhmithe pleanála a mheas faoin gclár athbhreithnithe OPR. Leanfaidh an OPR ag iniúchadh na saincheistean a bhaineann le forfheidhmiú pleanála d'fhonn feabhsuithe ginearálta is féidir a dhéanamh ar an gcóras pleanála a aithint.

Líonra Caighdeán Gearán

Bhunaigh an OPR, i gcomhar le hOifig an Ombudsman, líonra caighdeán gearán in 2021 chun fóram a sholáthar d'eagraíochtaí Stáit a bhfuil ról acu maidir le gearán faoi sholáthar seirbhísí poiblí a bhreithniú.

Is é cuspóir an líonra soláthar a dhéanamh do chumarsáid fheabhsaithe idir na balleagraíochtaí maidir lena bhfeidhmeanna láimhseála gearán. Éascaíonn an líonra malartú eolais agus cuirfidh sé deiseanna ar fáil do chomhaltaí a gcuid saineolais a roinnt, foghlaim agus iniúchadh a dhéanamh ar chomhoibrithe i bpríomhréimsí mar láimhseáil ghinearálta gearán, próisis scrúdaithe, agus cumarsáid le páirtithe leasmhara.

Cuireann an rannpháirtíocht a éascaítear tríd an líonra seo le cleachtais agus le héifeachtúlachtaí feabhsaithe i bpróiseáil agus i scrúdú gearán ó gach balleagraíocht. Tháinig an líonra le chéile dhá uair in 2021 agus leanfaidh sé de bheith i mbun caidrimh le linn 2022.

3.3

Cás-staidéir: Gearán arna scrúdú ag an OPR

Faigheann an OPR méid suntasach comhfhreagrais óna chustaiméirí ar chúrsaí pleanála gach bliain. Tugann na cás-staidéir seo a leanas roinnt léargas ar ár láimhseáil gearán faoi réir réamhscrúdú in 2021 agus léiríonn siad freisin na hábhair a bhfuil an chumhacht reachtúil ag an OPR iad a scrúdú.

Cé nach seastar le gach gearán atá faoi réir réamhscrúdú, oibríonn an OPR le húdarais áitiúla agus le comhlachtaí eile san earnáil phoiblí chun an córas pleanála a fheabhsú agus lena chinntiú go bhfaigheann an custaiméir an tseirbhís is fearr is féidir.

Nuair a scrúdaíonn an OPR gearán, oibrímid leis an údarás áitiúil chun an cheist a réiteach agus chun aon cheisteanna a réiteach chomh luath agus is féidir. I gcásanna áirithe, cé go bhféadfadh sé nach n-eascródh saincheist le córais agus nósanna imeachta, d'fhéadfadh go n-aithneodh an OPR imeacht ar leith sa nós imeachta a tharla agus oibreoidh sé leis an údarás áitiúil chun a leithéid de dhul i léig a chosc arís.

Cás-staidéar 1

Seasadh leis: Infhaighteacht faisnéise pleanála ar líne

Ábhar: D'ardaigh custaiméir inní nach raibh liostaí pleanála seachtainiúla údaráis áitiúil cothrom le dáta. Ceanglaítear ar gach údarás áitiúil faoi na Rialacháin um Pleanáil agus Forbairt 2001, arna leasú¹³, liostaí seachtainiúla a fhoilsiú ina bhfuil sonraí na n-iarratas pleanála a fuarthas agus a cinneadh sa tseachtain roimhe sin. Soláthraíonn sé seo faisnéis don phobal agus do pháirtithe eile ar iarratais phleanála agus ar chinntí ina gceantar.

Gníomh: Rinne an OPR réamhscrúdú agus chuaigh i dteagmháil leis an gcustaiméir agus leis an údarás áitiúil, agus d'iarr sé tuairisc ar an údarás áitiúil.

Torthaí: Tar éis scrúdú a dhéanamh ar an bhfianaise a cuireadh ar fáil, fuair an OPR go raibh deacrachtaí ag an údarás áitiúil a liostaí pleanála seachtainiúla a fhoilsiú in am. Thug an t-údarás áitiúil le fios go raibh imthosca eisceachtúla áirithe a chuir bac sealadach ar a chuid iarrachtaí na hamlínte reachtúla a bhaint amach. Áiríodh leis seo líon na n-iarratas pleanála a fuarthas, méadú ar líon na n-iarratas pleanála neamhbhailí, castacht agus méid na gcáipéisíocht tacaíochta agus deacrachtaí oibríochtúla ag eascairt as Covid.

Toradh: D'oibrigh an t-údarás áitiúil leis an OPR chun a phróisís a fheabhsú chun a chinntiú go bhfoilseofaí a liostaí pleanála seachtainiúla in am trátha, lena n-áirítear athruithe riaracháin a dhéanamh agus acmhainní foirne breise a shannadh. Tá na liostaí seachtainiúla á bhfoilsiú in am anois.

Foghlaim: Chinntigh an rannpháirtíocht seo go bhfuil eolas pleanála tábhachtach ar fáil don phobal ar bhealach tráthúil. Éascaíonn sé seo rannpháirtíocht thábhachtach an phobail sa phróiseas pleanála mar ciallaíonn sé go bhfuil an pobal agus páirtithe leasmhara ar an eolas faoi iarratais phleanála a chuirtear faoi bhráid an údaráis áitiúil, chomh maith le cinntiú iarratais phleanála a dhéanann an t-údarás áitiúil. Tá sé tábhachtach go gcinntíonn gach údarás áitiúil go gcuireann siad eolas pleanála tráthúil agus inrochtana ar fáil don phobal.

¹³ Airteagail 27 agus 32

Cás-staidéar 2

Seasadh leis: Local authority implementation of the EU Habitats Directive 1992

Ábhar: D'ardaigh custaiméir imní faoin gcaoi a raibh údarás áitiúil ag cur Threoir an AE maidir le Gnáthóga i bhfeidhm.¹⁴ D'ardaigh an custaiméir imní faoi leorgacht na nósanna imeachta a d'úsáid an t-údarás áitiúil maidir le céimeanna 1 agus 2 den Mheasúnacht Chúí, mar a éilíonn an Treoir maidir le Gnáthóga. Chuir siad samplaí ar fáil freisin de chinntí ar iarratais phleanála agus athchriosú i limistéar i ndlíne an údaráis áitiúil thar roinnt blianta.

Is éard atá i Measúnacht Chúí ná measúnú ar an drochthionchar a d'fhéadfadh a bheith ag plan nó tionscadal (i gcomhcheangal le pleananna nó tionscadail eile) ar Limistéir Chaomhantais Speisialta agus Limistéir faoi Chosaint Speisialta.

Gníomh: Rinne an OPR réamhscrúdú ar an méid a rinneadh ceanglais Threoir an AE maidir le Gnáthóga a ionchorprú i nósanna imeachta bainistíochta forbartha an údaráis áitiúil.

Torthaí: Fuair an OPR saincheisteanna maidir le stóinseacht nósanna imeachta an údaráis áitiúil chun comhlíonadh comhsheasmhach le ceanglais an Achta um Measúnacht Chúí a chinntiú, lena n-áirítear scagadh le haghaidh Measúnacht Chúí.

Cé gur beag go leor cásanna pleanála a bhí i gceist, ba cheart go mbeadh nósanna imeachta comhsheasmhacha bainistíochta forbartha i bhfeidhm ag údaráis áitiúla chun polasaithe plan forbartha a chur san áireamh, lena n-áirítear bearta maolaithe, agus iad ag déileáil le tograí a d'fhéadfadh cur isteach ar shláine láithreáin ainmnithe in aice láimhe.

Toradh: Sheas an OPR leis an ngearán seo agus mhol sé don údarás áitiúil nósanna imeachta athbhreithnithe a chur i bhfeidhm chun a chinntiú go ndéantar scagadh leordhóthanach ar gach iarratas pleanála le haghaidh Measúnuithe Cuí agus, nuair nach féidir éifeachtaí suntasacha ar láithreáin ainmnithe Eorpacha a eisiamh, go ndéanfaí Céim 2 Measúnuithe Cuí. Mar thoradh air sin, gheall an t-údarás áitiúil athbhreithniú a dhéanamh ar a nósanna imeachta bainistíochta forbartha.

Mhol an OPR don údarás áitiúil riachtanais oiliúna na mball foirne ábhartha ar fad a bhaineann le cur i bhfeidhm Threoir an AE maidir le Gnáthóga a shainathint agus oiliúint a chur in ord tosaíochta don phríomhfhoireann.

¹⁴ Cinntíonn an Treoir maidir le Gnáthóga 1992 caomhnú raon leathan speiceas ainmhithe agus plandaí neamhchoitianta, faoi bhagairt nó eindéimeach. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A31992L0043>

Cás-Staidéar 2 ar lean

Ar leithligh, d'ullmhaigh an OPR nóta cleachtais ar Mheasúnacht Chúí¹⁵ agus spreag sé gach údarás áitiúil chun é a úsáid mar acmhainn. In éineacht leis seo, d'óstáil an OPR seisiún oiliúna don fhoireann ar fud na n-údarás áitiúil go léir agus na tionóil réigiúnacha ar mheasúnú comhshaoil, ar spreag an t-údarás áitiúil is ábhar don ghearán seo freastal air.

Foghlaim: Léiríonn an toradh seo an gá atá le húdarás áitiúla a chinntiú go dtugann a nósanna imeachta bainistíochta forbartha aghaidh ar cheanglais Threoir an AE maidir le Gnáthóga maidir le Measúnacht Chúí agus scagadh le haghaidh Measúnacht Chúí.

Leagann sé béim freisin ar a thábhachtaí atá oiliúint foirne na n-údarás áitiúil chun a chinntiú go bhfuil an fhoireann phleanála ar an eolas agus ar an eolas faoi riachtanais na reachtaíochta casta comhshaoil. Tá sé seo ábhartha go háirithe sa lá atá inniu ann i bhfianaise na géarchéime bithéagsúlachta agus an cásdlí comhshaoil, an reachtaíocht agus na rialacháin chomhshaoil atá ag éirí níos casta i gcónaí.

The screenshot shows the OPR website's 'Complaints Form'. At the top left is the OPR logo (Office of the Planning Regulator). Navigation links include 'About', 'Plans Evaluation', 'Research, Training & Public Awareness', 'Complaints', and 'Contact Us'. The main heading is 'Complaints Form'. Below this is a search bar. The form fields are: 'Name *', 'Email Address *', 'Telephone number *', and a dropdown menu labeled 'Select the planning authority to which your complaint relates to *' with the option 'Select the Planning Authority'. At the bottom are 'Previous Step' and 'Next Step' buttons.

Foirm Ghearáin Ar Líne OPR

¹⁵ <https://publications.opr.ie/view-file/65>

Cás-staidéar 3

Cúnamh Tugtha: Féinfhorbairt údaráis áitiúil (forbairt 'Cuid 8')

Ábhar: D'ardaigh custaiméir imní faoi chórais agus nósanna imeachta údaráis áitiúil a bhaineann le forbairt bheartaithe Chuid 8 lena n-áirítear oibreacha ar struchtúr cosanta. Is é an t-údarás áitiúil féin forbairt Chuid 8.

Mhaígh an custaiméir, agus fógra á thabhairt aige faoi fhorbairt Chuid 8, gur theip ar an údarás áitiúil tagairt a dhéanamh don struchtúr i gceist nó dá stádas mar struchtúr cosanta, rud atá ar neamhréir leis na rialacháin phleanála.

Dúirt an custaiméir freisin go raibh sé beartaithe ag an bhforbairt an struchtúr cosanta a bhogadh agus struchtúr níos lú agus difriúil a chur ina ionad, agus líomhain sé nach ndearna an t-údarás áitiúil an measúnú riachtanach ar thionchar na hoidhreachta ailtireachta.

Gníomh: Rinne an OPR réamhscrúdú agus chuaigh i dteagmháil leis an gcustaiméir agus leis an údarás áitiúil, agus d'iarr sé tuairisc ar an údarás áitiúil.

Torthaí: Fuarthas amach san OPR gur tharla imeacht ón nós imeachta maidir leis an bhforbairt bheartaithe seo de chuid Chuid 8, toisc nár sholáthair an t-údarás áitiúil fógra cuí maidir leis na hoibreacha beartaithe ar an struchtúr cosanta de réir na rialachán phleanála.

Ar chríochnú an chomhairliúcháin phoiblí ar an bhforbairt bheartaithe, chinn an t-údarás áitiúil gan na hoibreacha beartaithe a dhéanamh ar an struchtúr cosanta.

Bhain an OPR de thátal as gur earráid aonuaire a bhí anseo agus nach raibh nádúr sistéamach ann. Bhí an OPR sásta le córais agus nósanna imeachta an údaráis áitiúil chun forbairt Chuid 8 a ullmhú, a bhreithniú agus a chur i bhfeidhm, lena n-áirítear maoirseacht a dhéanann foireann atá cáilithe go cuí.

Toradh: D'aithin an t-údarás áitiúil an t-éag nós imeachta, gheall sé go gcuirfí socruithe i bhfeidhm chun athrá a sheachaint sa todhchaí agus mheas an OPR gur freagra sásúil é seo.

Foghlaim: Léiríonn an toradh seo an tábhacht a bhaineann le nósanna imeachta inmheánacha láidre a bheith i bhfeidhm ar phróiseas forbartha Chuid 8. Sa chás seo, tharla an earráid de bharr imeacht aonuaire sa nós imeachta, agus ní dheachaigh an t-údarás áitiúil ar aghaidh leis na hoibreacha beartaithe ar an struchtúr cosanta. Thacaigh córais agus nósanna imeachta láidre an údaráis áitiúil lena gcás ina leith seo.

Cás-staidéar 4

Níor seasadh leis: Córais cóireála fuíolluisce

Ábhar: D'ardaigh custaiméir imní maidir leis na nósanna imeachta a chuireann údarás áitiúil i bhfeidhm agus iad ag breithniú iarratais phleanála d'fhorbairtí a dteastaíonn córais nua cóireála fuíolluisce uathu. Líomhain an custaiméir go raibh roinnt iarratas pleanála ag rá go hearráideach go raibh umar seipteach a bhí ann cheana féin i measc na réadmhaoine tréigthe. Mhaígh siad nach raibh córais agus nósanna imeachta láidre ag an údarás áitiúil chun déileáil le hiarratais ar athfhorbairt láithreán tréigthe mar go gcaitear leo ar bhealach difriúil ná iarratais ar láithreáin nár forbraíodh roimhe seo.

Gníomh: Rinne an OPR réamhscrúdú agus chuaigh i dteagmháil leis an gcustaiméir agus leis an údarás áitiúil, agus d'iarr sé tuairisc ar an údarás áitiúil.

Torthaí: Tar éis scrúdú a dhéanamh ar an bhfianaise, lena n-áirítear an tuarascáil ón údarás áitiúil, fuair an OPR go raibh córais agus nósanna imeachta cuí i bhfeidhm ag an údarás áitiúil chun iarratais phleanála a bhreithniú le haghaidh forbairtí a dteastaíonn córais nua cóireála fuíolluisce uathu. Mar fhreagra, chuir an t-údarás áitiúil sonraí ar fáil maidir lena chur i bhfeidhm ar cheanglais Chód Cleachtais ábhartha na Gníomhaireachta um Chaomhnú

Comhshaoil (GCC)¹⁶, lena n-áirítear deimhniú go gceanglaítear ar gach iarratasóir Tuarascálacha Tréithrithe Suímh a chur isteach nuair a bhíonn gá le córais cóireála fuíolluisce aonair. Ina theannta sin, shoiléirigh an t-údarás áitiúil go sonrach go bhfuil an riachtanas seo mar chuid dá nós imeachta beag beann ar an gcineál láithreáin atá i gceist, nó cibé an bhfuil réadmhaoin reatha nó thréigthe ar an láithreán.

Toradh: Bhí an OPR sásta go raibh córais agus nósanna imeachta cuí i bhfeidhm ag an údarás áitiúil chun déileáil le hiarratais phleanála ar fhorbairtí a dteastaíonn córais nua cóireála fuíolluisce uathu agus mar sin níor sheas sé leis an ngearán seo.

Foghlaim: Léiríonn an toradh seo a thábhachtaí atá sé do gach údarás áitiúil a chinntiú go bhfuil córais chúí i bhfeidhm acu chun iarratais phleanála a bhreithniú d'fhorbairtí a dteastaíonn córais nua cóireála fuíolluisce uathu. Tá sé tábhachtach freisin d'údarás áitiúla ceanglais Chód Cleachtais an EPA a leanúint ina gcórais agus ina nósanna imeachta (m.sh. ceanglais maidir le Tuarascáil ar Shaintréithe Láithreáin a ullmhú).

¹⁶ 'Wastewater Treatment & Disposing Systems Serving Single Houses' (2009; leagan nuashonraithe foilsithe in 2021).

Na Sceirí,
Co Bhaile Átha Cliath

4 | Oideachas, Oiliúint, Taighde agus Feasacht an Phobail

4.1

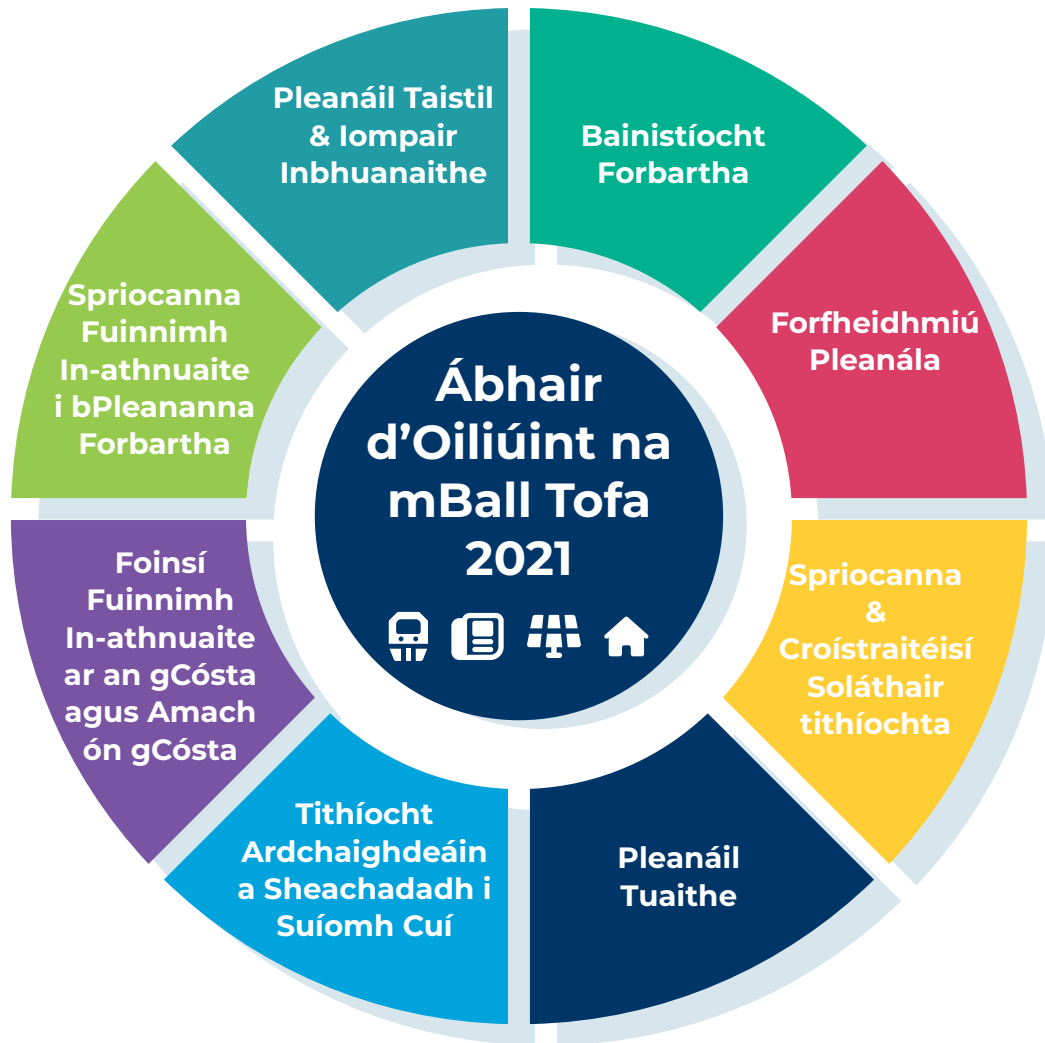
Oideachas agus Oiliúint

Oiliúint do Chomhairleoirí

De réir fhorálacha alt 31Q(1)(a) den Acht, seolann an OPR clár oideachais agus oiliúna do chomhaltaí tofa (Comhairleoirí) na n-údarás áitiúil maidir lena ról sa phróiseas pleanála. Treisítear é seo i Sprioc 2 de Ráiteas Straitéise an OPR, a shonraíonn go spreagfaidh an OPR “nuálaíocht agus foghlaim do gach páirtí leasmhar sa phróiseas pleanála”.

In 2021, d’fhorbair an OPR, i gcomhar le Cumann Rialtas Áitiúil na hÉireann (AILG), clár oiliúna pleanála do chomhaltaí tofa ag tógáil ar chláir oiliúna 2020.

Chuir clár oiliúna 2021 leibhéal níos doimhne oiliúna ar fáil do chomhaltaí maidir le ceithre théama tráthúla, mar atá bonneagar cumarsáide, soláthar tithíochta, dícharbónú agus taisteal gníomhach.

Fíor 17 | Ábhair d'Oiliúint na mBall Tofa 2021

Cuireadh ocht n-imeacht oiliúna ar fáil do chomhaltaí tofa i rith 2021 agus chuimsigh siad cur i láthair ar na hábhair seo a leanas:

An Cinneadh ar Iarratas Pleanála agus Achomharc Pleanála:

- Na fachtóirí a chuireann údaráis áitiúla san áireamh agus cinní á ndéanamh ar iarratais phleanála; agus
- Na tosca a bhreithníonn ABP agus cinní á ndéanamh ar achomhairc phleanála agus iarratais ar Fhorbairtí Straitéiseacha Tithíochta agus ar Fhorbairt Bonneagair Straitéisigh.

Forbhreathnú ar Fheidhmeanna Forfheidhmithe Pleanála:

- Forbhreathnú ar fhorfheidhmiú pleanála na n-údarás áitiúil; agus
- Gearáin phleanála curtha faoi bhráid Oifig an Ombudsman.

Spriocanna agus Croístraitéisí Soláthair Tithíochta:

- Spriocanna soláthair tithíochta agus pleananna forbartha: an bonn agus na tairbhí; agus
- Spriocanna soláthair tithíochta a chur i bhfeidhm: an ghné réigiúnach.

Beartas Pleanála agus Forbartha Tuaithe:

- Lonnaíocht tuaithe in Éirinn: an comhthéacs beartais náisiúnta do dhéanamh pleananna údaráis áitiúil; agus
- Comhairle phraiticiúil maidir le lonnaíocht tuaithe agus déanamh pleananna údaráis áitiúil.

Seachadadh Tithíocht Ardchaighdeán a Oiriúnach dá Suíomh:

- Beartas pleanála, dearadh uirbeach maith agus pobail inbhuanaithe; agus
- Tithíocht ardchaighdeán a sholáthar a oireann dá shuíomh.

Uachtarán AILG 2020-21, an Comhairleoir Mary Hoade ag tabhairt aitheasc seimineár oiliúna OPR dar teideal Tithíocht Ardchaighdeán a Sholáthar atá in Oiriúint dá Suíomh, Iúil 2021

Fuinneamh In-athnuaithe ar an gCósta agus Amach ón gCósta:

- Cásanna fuinnimh atá ag teacht chun cinn agus na himpleachtaí do phleananna forbartha; agus
- Fuinneamh agus Aeráid: Impleachtaí do phleananna forbartha.

Conas Spriocanna Fuinnimh In-athnuaithe Náisiúnta a Chur i bhFeidhm i bPleananna Forbartha:

- Dea-chleachtas atá ag teacht chun cinn maidir le gníomhaíocht aeráide i bpleananna forbartha; agus
- Dearcchaí na n-údarás áitiúil ar chomhtháthú gníomhaíochta aeráide i bpleananna forbartha.

Pleanáil Taisteal agus Iompar Inbhuanaithe agus Pleananna Forbartha na nÚdarás Áitiúil:

- Pleanáil taistil agus iompair inbhuanaithe ag leibhéal náisiúnta, réigiúnach agus áitiúil agus Clár Infheistíochta an NTA i dTaisteal Gníomhach; agus
- Dearcchaí na n-údarás áitiúil maidir le taisteal gníomhach.

Acmhainní do Chomhaltaí Tofa

Ag aithint nach bhféadfadh gach ball tofa freastal ar na himeachtaí 'beo' ar líne, tá na láithreoireachtaí agus na taifeadtaí ó gach imeacht oiliúna curtha ar fáil ar bhonn leanúnach ar shuíomh Gréasáin OPR le go bhféadfaidh comhaltaí tofa rochtain a fháil orthu chun a gcuid eolais a athnuachan agus a nuashonrú. Tá na fístaifeadtaí agus na hábhair léirithe ar fáil d'fhoireann údaráis áitiúil agus don phobal i gcoitinne freisin.

Oiliúint do Bhail Foirne na nÚdarás Áitiúil

De réir fhorálacha alt 31Q(1)(b) den Acht, tá sé de shainordú ag an OPR cláir oideachais agus oiliúna a reáchtáil d'fhoireann na n-údarás áitiúil i leith cibé nithe a mheasann an OPR a bheith ábhartha d'fheidhmeanna an údaráis áitiúil, go háirithe maidir le pleanáil chuí agus forbairt inbhuanaithe.

In 2021, chuir an OPR dhá ócáid oiliúna ar líne ar fáil a bhí saincheaptha go sonrath d'fhoireann na n-údarás áitiúil agus na gcomhthionól réigiúnacha.

Seachadadh ocht n-ócáid oiliúna do bhail tofa na n-údarás áitiúil i rith 2021 agus chuimsigh siad cur i láthair ó shaineolaithe.

Feirm Ghaoithe Loch Doire
Dhuibh, Co Dhún na nGall

Seachadadh an chéad ócáid oiliúna de chuid an OPR d'fhoireann údaráis áitiúil agus tionóil réigiúnach ar líne i mí an Mheithimh. Sholáthraigh an seimineár gréasáin dar teideal **Bainistíocht Forbartha: Measúnú Cuí agus Scagadh Measúnachta Tionchair Timpeallachta:**

- Réamhrá agus forbhreathnú ar Nóta Cleachtais 01 an OPR: Scagadh Measúnaithe Cuí do Bhainistíocht Forbartha;
- Léiriú gairid ar an Uirlis Ghréasáin um Mhapáil Íogaireachta Comhshaoil; agus
- Réamhrá agus forbhreathnú ar Nóta Cleachtais 02 an OPR: Scagadh Measúnaithe Tionchair Timpeallachta.

Fíor 18 | Freastalaithe ar Imeachtaí Oiliúna

Reáchtáladh an dara hócáid oiliúna de chuid an OPR d'fhoireann údaráis áitiúil agus tionóil réigiúnaigh dar teideal **Pleananna Forbartha: Foghlaim ó Thaighde agus Meastóireacht Pleananna OPR** ar líne i mí na Samhna agus thug sé forbhreathnú ar na nithe seo a leanas:

- Foilseacháin taighde OPR le déanaí lena n-áirítear:
  - Cearta Slí Poiblí agus Plean Forbartha an Údaráis Áitiúil;
  - Cóiríocht don Lucht Siúil agus Plean Forbartha an Údaráis Áitiúil; agus
  - Gníomhú ar son na hAeráide agus Plean Forbartha an Údaráis Áitiúil.
- Foghlaimí OPR ó mheastóireacht na bpleananna reachtúla lena n-áirítear an comhthéacs straitéiseach don ghluin nua de phleananna forbartha agus ról an OPR i measúnú pleananna.

Sectoral Learning and Development Strategy

In 2021 rinne an OPR dul chun cinn ar obair, i gcomhar leis an CCMA, ar Straitéis Foghlama agus Forbartha a fhorbairt d'fhoireann pleanála an údaráis áitiúil agus an tionóil réigiúnaigh. Chuige sin, bunaíodh grúpa stiúrtha a chuimsigh ionadaithe ón bhFochoiste Tithíochta, Foirgníochta agus Úsáide Talún de chuid an CCMA, ón nGníomhaireacht Bainistíochta Rialtais Áitiúil (LGMA) agus ón OPR. Tabharfar an Tuarascáil Straitéise Foghlama agus Forbartha chun críche in 2022.

Ag an am céanna le forbairt na Straitéise Foghlama agus Forbartha, i R3 de 2021, thacaigh an OPR le seoladh clár oiliúna nua dírithe d'fhoireann údaráis áitiúil dar teideal Teastas i Reachtaíocht Chomhshaoil agus Pleanála. D'fhorbair IT Cheatharlach an clár i gcomhpháirtíocht leis an nGrúpa Oiliúna Náisiúnta um Sheirbhísí Údaráis Áitiúil (LASNTG) agus cuireadh tús leis i mí Dheireadh Fómhair.

4.2

Taighde

Grúpa Faisnéise Náisiúnta Pleanála (NPKG)

Forálann alt 31Q(1) den Acht gur ceann de chroí-fheidhmeanna an OPR é cláir oideachais agus oiliúna a reáchtáil do chomhaltaí údaráis phleanála agus de chomhthionóil réigiúnacha agus d'fhoireann na n-údarás áitiúil nó na gcomhthionól réigiúnach. Forálann alt 31Q(2) den Acht go ndéanfaidh an OPR taighde maidir le hábhair a bhaineann lena feidhmeanna chomh maith le haon ábhair eile a iarrann an tAire.

Faoi alt 31Q(3) den Acht, féadfaidh an OPR socrúithe a dhéanamh le haon duine nó comhlacht atá cáilithe go cuí chun a chláir taighde, oideachais agus oiliúna a fheidhmiú.

D'fhonn eolas a fháil ar an taighde atá ann faoi láthair, agus chun na riachtanais eolais, oiliúna agus feasachta poiblí is ábhartha atá ag na páirtithe leasmhara éagsúla a bhfuil baint acu leis an bpróiseas pleanála a fháil amach, bhunaigh an OPR an Grúpa Faisnéise Náisiúnta um Pleanáil (NPKG) go déanach in 2019.

Feidhmíonn an GNP mar choiste comhairleach don OPR ar staid reatha an bhoinn eolais maidir le ceisteanna práinneacha agus straitéiseacha agus bearnaí a gcaithfear aghaidh a thabhairt orthu i gcomhar le páirtithe leasmhara. Soláthraíonn an OPR an rúnaíocht don ghrúpa.

Cuimsíonn an GNP ionadaíocht ón earnáil ardoideachais agus taighde, eagraíochtaí rialtais agus neamhrialtasacha, an pobal gnó, rialtas áitiúil, an earnáil chomhshaoil agus institiúidí pleanála a dhéanann ionadaíocht ar phleanálaithe gairmiúla atá ag gabháil d'obair na hearnála poiblí agus príobháidí araon. Tháinig an grúpa le chéile trí huair in 2021.

Aschur Taighde OPR

In 2021, ag teacht leis an gCreat Taighde Straitéiseach agus leis an gClár Taighde um Pleanáil Straitéiseach a bhaineann leis, chuir an OPR obair chun cinn ar roinnt tionscadal taighde faoi na snáitheanna seo a leanas:

Snáithe a hAon – Saincheisteanna Pleanála

I Ráithe 1, d'fhreastail an OPR ar an gcéad chruinniú iomlán den choiste stiúrtha de chuid Ghrúpa Comhordaithe Taighde Aeráide an EPA. Tionóladh an cruinniú chun téarmaí tagartha agus cleachtais agus nósanna imeachta a aontú do Thuarascáil Mheasúnaithe Cúig Bliana an EPA ar Athrú Aeráide '5YAR'. Suíonn an OPR ar an bhfochoiste d'Imleabhar 2 – Neodracht Aeráide a Bhaint Amach faoi 2050. Táthar ag súil go dtiocfaidh an tionscadal chun críche nuair a fhoilseofar é i mBealtaine 2023.

Rinne an OPR comhaontú comhpháirtíochta taighde freisin i mí Aibreáin 2021 leis an Lárionad Idirnáisiúnta um Fhorbairt Áitiúil agus Réigiúnach (ICLRD) maidir le tionscadal taighde a dhéileálann le 'Pleanáil, Déanamh Áite agus an Caidreamh Spásúlachta Athraitheach idir Baile agus Ionad Oibre'. Tá an tionscadal á chomh-mhaoiniú ag an OPR, an LGMA, DHLGH, Comhairle Contae an Chláir agus ranna rialtais i dTuaisceart Éireann agus Maryland State i SAM. Suíonn an OPR ar an nGrúpa Comhpháirtíochta Oibriúcháin don tionscadal. Tionscadal 24 mhí atá ann agus táthar ag súil go dtabharfar chun críche é i mí an Mhárta 2023.

I Ráithe 2 de 2021, chuaigh an OPR isteach sa choiste stiúrtha ar tionscadal eile faoi stiúir an EPA ar 'Tírdhreacha, dobharcheantair agus éiceachórais'. Chabhraigh an OPR leis an dá chéim den mheastóireacht ar thograí taighde a fuarthas de bhun ghlaio taighde an EPA. Mar thoradh ar an bpróiseas seo moladh moladh amháin do bhord an EPA le faomhadh. Cé nach bhfuil an OPR ag maoiniú an tionscadail seo, beidh ionadaíocht ag an OPR ar an gcoiste stiúrtha.

In 2021, rinne an OPR comhaontú taighde urraithe le Coláiste na hOllscoile, Corcaigh (UCC) chun seirbhísí MaREI (Ionad Taighde Fhondúireacht Eolaíochta Éireann um Fhuinneamh, Aeráide agus Muirí arna chomhordú ag an Institiúid Taighde Comhshaoil ag UCC) a fhostú chun taighde a dhéanamh agus Páipéar Cás-Staidéir CSP05 ar Ghníomhaíocht Aeráide agus Plean Forbartha na nÚdarás Áitiúil a ullmhú. Cuireadh obair ar an bpáipéar taighde seo chun cinn le linn 2021 agus foilseofar é sa chéad ráithe de 2022.

Snáithe a Dó – Feidhmíocht Pleanála

Faoi Shnáithe a Dó (Feidhmíocht Pleanála), foilsíodh na Páipéir Cás-Staidéir (CSP) seo a leanas in 2021:

- Páipéar Cás-Staidéir CSP01 – Cearta Slí Poiblí agus Plean Forbartha an Údaráis Áitiúil. Bhí an CSP seo bunaithe ar anailís ar na cearta slí poiblí reatha, torthaí suirbhé ar phleananna forbartha na n-údarás áitiúil agus achoimre ar dhea-chleachtas.
- Páipéar Cás-Staidéir CSP02 – Seirbhísí Pleanála Ar Líne: Suirbhé ar Infhaighteacht Doiciméadúcháin Pleanála Údaráis Áitiúil ar Líne. Bhí an CSP seo bunaithe ar shuirbhé ar níos mó ná 155 iarratas pleanála a roghnaíodh go randamach ar láithreáin ghréasáin na 31 údarás áitiúil ar fad. Féachann an CSP le tacaíocht a thabhairt d’údaráis phleanála le seirbhísí pleanála ar líne a sholáthar, le haird a tharraingt ar dhea-chleachtas agus le foghlaim chomhroinnte a chur chun cinn ar fud na hearnála.
- Páipéar Cás-Staidéir CSP03 Cóiríocht don Lucht Siúil agus Plean Forbartha an Údaráis Áitiúil. Bhí an CSP seo bunaithe ar shuirbhé ar phleananna forbartha reatha agus ar chláir chóiríochta don Lucht Siúil agus scrúdaigh sé naisc idir a gcuid polasaithe agus cuspoirí. Féachann an CSP seo le tacaíocht a thabhairt d’údaráis phleanála i bhfeidhmiú a gcuid dualgas agus aird a tharraingt ar dhea-chleachtas agus foghlaim chomhroinnte a chur chun cinn ar fud na hearnála.
- Páipéar Cás-Staidéir CSP04 Seirbhísí Comhairliúcháin Réamhiarratais (Alt 247).

Tógann an CSP seo ar CSP02 Seirbhísí Pleanála Ar Líne: Suirbhé ar Infhaighteacht Ar Líne Doiciméadúcháin Pleanála na nÚdarás Áitiúil a fuarthas amach go raibh éagsúlacht sa chaoi a gcuirtear seirbhísí réamhiarratais ar fáil ar fud na n-údarás áitiúil. Scrúdaíonn an CSP seo conas a sheachadtar an tseirbhís ar fud na 31 údarás áitiúil go léir.

Laistigh de Shnáithe a Dó den Chlár Taighde freisin, cuireadh obair chun cinn ar Pháipéar Staidéir CSP06 – Próiseáil Iarratas Pleanála: Anailís ar Phróisis Bailíochtaithe na nÚdarás Áitiúil.

Le linn R4 2021, rinneadh dul chun cinn freisin ar ullmhúchán d’anailís ar na próisis “Cuid 8” a úsáideann údaráis áitiúla chun maoirsiú a dhéanamh ar a dtionscadail féin nach dtéann tríd an bpróiseas iarratais phleanála. Tabharfar an páipéar taighde inmheánach seo chun críche i R2 de 2022.

Ar deireadh, tháinig an OPR isteach i gcomhaontú cómhainithe leis an EPA i Ráithe 2 de 2021, agus chuidigh sé le meastóireacht a dhéanamh ar thograí a fuarthas de bhun ghlaio taighde an EPA maidir le topaic tionscadail ar Mheasúnú Straitéiseach Timpeallachta (SEA). Mar thoradh ar an bpróiseas meastóireachta moladh moladh amháin do bhord an EPA lena fhaomhadh deiridh. Faoi réir fhaomhadh, meastar go gcuirfead tús leis an tionscadal seo in 2022 agus go mairfidh sé 24 mí. Tá an OPR ag cómhainiú an tionscadail seo leis an EPA.

Shnáithe a Trí – Cleachtas Pleanála

Faoi Shnáithe a Trí (Cleachtas Pleanála) den Chlár Taighde, foilsíodh Nóta Cleachtais 01, a dhéileálann leis an ábhar ar Scagadh Measúnaithe Cuí, i mí an Mhárta 2021. Chomh maith leis sin laistigh de Shnáithe a Trí den Chlár Taighde, Nóta Cleachtais 02, a dhéileálann leis an ábhar de Scagadh Measúnaithe Tionchair Timpeallachta, agus seoladh go foirmiúil é i mí an Mheithimh 2021.

Ar deireadh, laistigh de Shnáithe a Trí den Chlár Taighde, seoladh an Feidhmchlár Cleachtais chun Amlínte a Bhainistiú sa Phlean Forbartha go foirmiúil i R2 agus tá sé beo anois ar shuíomh Gréasáin an OPR.

Cuireadh obair chun cinn freisin ar an tionscadal taighde ‘Coinníollacha Pleanála’ a fhoilseofar mar Nóta Cleachtais PN03. Leanfar den obair ar an tionscadal seo go dtí 2022.

Leathanach Taighde agus Oilíúna

Breiseanna Nua leis an Leathanach Taighde agus Oilíúna

In 2021, cuireadh dhá bhreis shuntasacha leis an ábhar oilíúna atá ar fáil do na comhaltaí tofa ar shuíomh Gréasáin an OPR. Bileog fíricí a bhí sa chéad cheann ar “Ról na gComhaltaí Tofa sa Phleanáil”. Ba é an dara ceann fo-leathanach nua dar teideal “Réamhrá ar Phleanáil do Chomhaltaí Tofa” a sholáthraíonn rochtain éasca ar ábhar oilíúna OPR a tháirgtear do chomhaltaí tofa lena n-áirítear taifeadtaí imeachtaí oilíúna, doiciméid faisnéise, físeáin bheochana OPR,

bileoga pleanála agus foilseacháin taighde ábhartha.

Gluais Theicniúil

In 2021, d’fhoilsigh an OPR gluais theicniúil ar líne. Is é aidhm na gluaise treoir tosaigh a sholáthar ar théarmaíocht phleanála agus ar cheisteanna gaolmhara. Tá an ghluais roinnte ina cheithre théama: Pleanáil agus Rialachas, Comhshaol agus Aeráid, Ailtireacht agus Oidhreacht Thógtha, agus Innealtóireacht agus Téarmaíocht Speisialaithe.

4.3

Feasacht an Phobail

Eagráin Eco Eye

Craoladh trí chlár den tsraith mhóréilimh RTÉ Eco Eye, arna léiriú ag Earth Horizon Productions Ltd le hurraíocht ón OPR, ar theilifís RTÉ 1 i mí Eanáir/Feabhra 2021. Chlúdaigh na eipeasóid saincheistanna lena n-áirítear tithíocht tuaithe, conas is féidir le pleanáil spásúlachta cuidiú lenár mbailte agus sráidbhailte a athbheochan agus conas is féidir linn ár gcathracha a athshamlú chun a mbeogacht agus a n-inmharthanacht a chinntiú sa todhchaí. Sháraigh rátálacha an lucht éisteachta a rabhtas ag súil leo ar fud na dtrí eipeasóid agus bhí raon ó 355,900 go 469,300 acu.

Jude Sherry, Frank O'Connor agus láithreoir Eco Eye Duncan Stewart i gclár Eco Eye dar teideal Cities Re-imagined a craoladh i mí Feabhra 2021

Tar éis gur éirigh chomh maith sin le comhoibriú roimhe seo, lean an OPR ar aghaidh i gcaidreamh le Earth Horizon Productions Limited i rith 2021 agus rinne sé urraíocht ar an léiriú ar thrí eipeasóid bhreise de Eco Eye. Bhí téama na pleanála spásúlachta inbhuanaithe mar chroí-théama ag na trí chlár agus dhírigh siad go sonrach ar thionscnaimh chun dul i ngleic le folúntais agus tréigthe, an tionscnamh 'lár an bhaile ar dtús' agus conas a d'fhéadfadh ceantair a raibh taithí acu ar shraoilleáil uirbeach roimhe seo bearta a ghlacadh chun cur chuige níos inbhuanaithe a spreagadh don fhorbairt sa toadhcháil.

Seachtain na Pleanála 2021

Bhí Seachtain na Pleanála 2021 ar siúl ón 4-11 Samhain agus bhí sí ar siúl ag an am céanna le Lá Domhanda Pleanála Bailte ar 8 Samhain. Chuaigh an OPR i gcomhar le Cumainn Pleanála na hOllscoile Teicneolaíochta (TU) Baile Átha Cliath agus UCC chun 'Lá Pleanála Bailte an Domhain' a chomóradh. Is é cuspóir Lá Domhanda Pleanála Bailte béim a chur ar thionchar agus ar thábhacht na dea-phleanála. Cuireadh agallamh ar an Rialaitheoir Pleanála do phodchraoladh UCC agus labhair an Leas-Rialaitheoir ag TU Baile Átha Cliath agus mhínigh ról agus feidhm iomlán an OPR do mhic léinn pleanála.

Sraith de Bhileoga Pleanála

I mí Eanáir 2021, d'fhoilsigh an OPR i gcomhar leis an DHLGH, a sraith bileoga pleanála ar líne. Sheol an tAire Rialtais Áitiúil agus Pleanála, Peter Burke, TD, na bileoga ag an seimineár gréasáin um oiliúint do chomhairleoirí i mí Eanáir.

Labhraíonn an Leas-Rialaitheoir Pleanála, Anne Marie O'Connor le mic léinn TU Baile Átha Cliath le linn Sheachtain na Pleanála

Cuimsíonn an tsraith 14 bhileog a phléann le raon leathan saincheistanna pleanála. Cuireadh an 15ú bileog leis an tsraith i mí Mheán Fómhair. Mínítear sa bhileog dar teideal Treoir maidir le Forbairtí Cónaithe Críochnaithe a Thógáil i gCúram cad is brí leis an téarma 'glacadh i gcúram', cé atá in ann féachaint le forbairt chónaithe a ghlacadh i gcúram agus na nósanna imeachta atá i gceist.

Tá fáil ar na bileoga pleanála go léir ar shuíomhanna gréasáin OPR agus DHLGH agus is foinse faisnéise atá éasca le tuiscint a lorgáítear agus a bhfuil an-éileamh uirthi maidir le nádúr an phróisis phleanála agus conas is féidir le saoránaigh oibriú leis.

Scannáin Shonracha do Shuíomhanna

Sa dara leath de 2021, chuir an OPR tús le próiseas chun roghanna a fhiosrú maidir le gearrscannáin a choimisiúnú chun feacht agus rannpháirtíocht an phobail ar cheistanna pleanála tráthúla a mhéadú. Ina measc seo tá conas scála agus patrún na forbartha nua a fháil i gceantar chun freastal ar choinníollacha áitiúla agus riachtanais straitéiseacha, athnuachan uirbeach agus taisteal níos gníomhaí a chomhlíonadh. Cuirfear obair ar an tionscadal seo chun cinn in 2022.

Sraith de Bhileoga Pleanála

5 | Gnóthaí Corparáideacha

5.1

Rialachas

Bunaíodh an OPR mar chomhlacht neamhspleách go reachtúil. Agus a feidhmeanna á bhfeidhmiú aige, tá an OPR neamhspleách go hiomlán agus tá sé cuntasach don Oireachtas agus don Aire mar eagraíocht a fhaigheann maoiniú poiblí. Is é struchtúr rialachais an OPR, mar a fhorordaítear san Acht, ná sealbhóir oifige seachas struchtúr boird neamhfheidhmiúcháin agus is feidhmeannach na heagraíochta a riarann a fheidhmiú ó lá go lá.

Foireann Bainistíochta Feidhmiúcháin (EMT)

Tá an EMT comhdhéanta den Rialaitheoir Pleanála agus an triúr Stiúrthóirí, duine acu sin ina Leas-Rialaitheoir Pleanála, agus buaileann siad le chéile go rialta faoi chlár oibre seasta.

Soláthraíonn na cruinnithe fóram le haghaidh athbheithniú straitéiseach agus oibríochta rialta ar fheidhmiú na heagraíochta, lena n-áirítear measúnú riosca, bainistíocht airgeadais, formheas polasaithe agus bainistíocht acmhainní.

Cothromaíocht Inscne i mBallraíocht an EMT

Amhail an 31 Nollaig 2021, bhí beirt (50%) baineanach agus beirt (50%) fireannach ag an EMT.

Mar sin, comhlíonann an EMT sprioc an Rialtais ionadaíocht 40% ar a laghad de gach inscne i mballraíocht cheannaireacht na gComhlachtaí Stáit.

Tá an OPR ag tógáil cultúr bunaithe ar luachanna a bheidh ríthábhachtach maidir le cothromaíocht inscne a chothabháil agus a thacú ar an EMT agus

chun cothromaíocht inscne, éagsúlacht agus cuimsiú a chur chun cinn ina chuid oibríochtaí.

An Coiste Airgeadais, Iniúchta agus Riosca

Is é struchtúr rialachais an OPR, de bhun alt 31N den Acht, struchtúr corparáide aonair/sealbhóra oifige. Cé nach bhfuil sainordú ag an OPR coistí a bhunú a fheidhmíonn go caighdeánach mar choistí do bhoird neamhfheidhmiúcháin, ar mhaithe le trédhearcacht agus cuntasacht agus de réir dea-chleachtais, bhunaigh an OPR Coiste Airgeadais, Iniúchta agus Riosca de réir na treorach a chuirtear ar fáil sa Chód. Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú. Is é ról an Choiste Airgeadais Iniúchta agus Riosca ná tacú leis an Rialtóir Pleanála maidir lena fhreagrachtaí maidir le saincheisteanna a bhaineann le rialuithe gaolmhara, rialachas corparáideach agus dearbhú gaolmhar.

Tháinig an Coiste Airgeadais Iniúchta agus Riosca le chéile ceithre huair in 2021.

Is iad comhaltaí an Choiste:

Comhaltaí Seachtracha:

Pat Macken (Cathaoirleach)

Lorraine O'Donoghue

Breda Coss (a ceapadh 10 Meitheamh 2021)

Comhaltaí Feidhmiúcháin:

Joanna McBride

Stiúrthóir Taighde, Oiliúna agus Seirbhísí Corparáideacha

Gary Ryan

Stiúrthóir Athbhreithnithe agus Scrúduithe

Valerie Halpin

Rúnaí leis an gCoiste

Thionóil an Coiste Airgeadais, Iniúchóireachta agus Riosca an sceideal cruinnithe seo a leanas le linn 2021.

Tábla 6

Cruinnithe an Choiste Airgeadais, Iniúchta agus Riosca

Tínreamh	Dátaí na gcruinnithe			
	25 Fea 21	10 Mei 21	13 DF 21	13 Noll 21
Pat Macken	✓	✗	✓	✓
Lorraine O'Donoghue	✓	✓	✓	✓
Joanna McBride	✓	✓	✓	✓
Gary Ryan	✓	✓	✓	✗
Breda Coss (a ceapadh 10 Meitheamh 2021)	n/a	n/a	✓	✓

Comhaontú Seachadta Feidhmíochta agus Comhaontú Maoirseachta

Ar cheann de phríomhriachtanais an Chóid Chleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016 is ea gur cheart do Ranna agus comhlachtaí atá faoina gcoimirce Comhaontú Maoirseachta agus Comhaontú um Sheachadadh Feidhmíochta a chur i bhfeidhm ar cheart go mbeadh sé mar chuid lárnach den chreat straitéiseach agus oibríocháin do an ghníomhaireacht.

Chuige sin, bhí Comhaontú Maoirseachta agus Comhaontú Seachadta Feidhmíochta idir an DHLGH agus an OPR i bhfeidhm in 2021. Déantar athbhreithniú agus nuashonrú rialta ar an dá dhoiciméad.

Chun creat rialachais an OPR a neartú tuilleadh, reáchtálar cruinnithe rialta idirchaidrimh idir bainistíocht shinsearach DHLGH agus an OPR chun monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmíocht agus cúrsaí rialachais chomh maith le fóram a sholáthar le haghaidh plé rialta ar ábhair a bhaineann le feidhmeanna reachtúla an dá eagraíocht.

Bainistíocht Riosca

Tá Bainistíocht Riosca ar cheann de na príomhcheanglais chun dea-rialachas corparáideach agus freagrúlacht eagraíochtúil lúfar i leith riosca a chinntiú. Tá an fhreagracht iomlán ar an EMT, lena n-áirítear an Príomhoifigeach Riosca, agus ar an gCoiste Airgeadais Iniúchta agus Riosca as maoirseacht a dhéanamh ar bhainistíocht riosca laistigh den eagraíocht, cinneadh a dhéanamh maidir le goile riosca na heagraíochta agus athbhreithniú leanúnach ar an gClár Riosca i rith na bliana.

Feidhmíonn an OPR faoi chreat cuimsitheach bainistíochta riosca, lena n-áirítear ráiteas goile riosca, clár riosca agus Beartas Bainistíochta Riosca. Mar chuid den athbhreithniú leanúnach ar an gcreat bainistíochta riosca, rinne an EMT measúnú ar phríomhrioscaí an OPR, lena n-áirítear cur síos ar na rioscaí sin, agus bearta maolaitheacha gaolmhara.

Iniúchadh Inmheánach

Tá feidhm iniúchta inmheánaigh i bhfeidhm le pearsanra atá oilte go cuí a fheidhmíonn de réir cairte scríofa. Tá a cuid oibre bunaithe ar an anailís ar na rioscaí airgeadais a bhfuil an OPR nochtaithe dóibh agus tá a phleananna iniúchta inmheánaigh bliantúla bunaithe ar an anailís sin. Tá sé mar aidhm ag na pleananna seo na príomhrialuithe a chlúdach ar bhonn rollach thar thréimhse réasúnta.

Rinne Cuntasóirí ASM iniúchadh inmheánach an OPR in 2021 agus chuimsigh sé iniúchadh ar an gcóras OPR um rialuithe inmheánacha, na rialuithe a cuireadh i bhfeidhm maidir le cosaint sonraí, na córais chun pleananna reachtúla a mheasúnú agus a mheasúnú agus na córais chun athbhreithniú a dhéanamh ar phleanáil. córais agus nósanna imeachta na n-údarás i bhfeidhmiú a bhfeidhmeanna pleanála.

Córas Rialaithe Inmheánaigh

Cinntíonn an OPR go ndéantar córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh a chothabháil agus a fheidhmiú i gcónaí. Tá monatóireacht agus athbhreithniú an OPR ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh bunaithe ar obair na n-iniúcháirí inmheánacha agus seachtracha, an Choiste Airgeadais Iniúchta agus Riosca, a dhéanann maoirsiú ar a gcuid oibre, agus an bhainistíocht shinsearach laistigh den OPR atá freagrach as forbairt agus cothabháil den chreat rialaithe inmheánaigh. Rinne an OPR athbhreithniú bliantúil ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha do 2021.

Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit

Ghlac an OPR leis an gCód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (2016) agus tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm aige chun comhlíonadh an Chóid a chinntiú. Chomhlíon an OPR an Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit don bhliain 2021, cé is moite d'fhorálacha an Chóid maidir le ról an Bhoird, ról an Chathaoirligh agus ról chomhaltáí Boird.

Tá sé seo amhlaidh toisc go bhfuil struchtúr an OPR neamhghnách agus nach bhfuil Bord aige. Ina áit sin, glacann an Rialaitheoir Pleanála comhról Boird san OPR. Mar sin, chomh maith lena dhualgais mar Bhord a chomhlíonadh, comhlíonann an Rialaitheoir Pleanála feidhmeanna feidhmiúcháin freisin.

5.2

Ag leanúint ar aghaidh le Forbairt na hEagraíochta

D'fhan an OPR lúfar i rith na bliana 2021, ag cloí le comhairle an Rialtais agus sláinte poiblí maidir leis an bpaindéim Covid. Bhí cianobair chun tosaigh agus muid ag leanúint orainn ag tógáil bunsraitheanna ár n-eagraíochta. Agus ár n-acmhainní á bhforbairt againn, rinneadh cuid dár n-earcaíocht le linn 2021 ar líne agus aistríodh cruinnithe agus imeachtaí oiliúna go hardáin dhigiteacha de réir mar a d'aimsigh an OPR bealaí nua chun leanúint ar aghaidh ag seachadadh seirbhísí i rith na bliana.

Leanadh ar aghaidh ag ullmhú ár n-áitreabh buan i dTeach na Páirce, Gráinseach Ghormáin i mBaile Átha Cliath 7 le haghaidh filleadh de réir a chéile ar obair oifigbhunaithe ar feadh 2021 nuair a bhí na coinníollacha ceadaithe.

Ár bhFoireann a Thógáil

Tá líon ceadaithe de 31 ball foirne lánaimseartha ag an OPR, lena n-áirítear an Rialaitheoir Pleanála. Le linn 2021, cuireadh roinnt feachtas earcaíochta i gcrích chun leanúint ar aghaidh leis na poist seo a líonadh. Bhí 24 ball foirne ag an OPR amhail an 31 Nollaig 2021.

Mar thoradh ar fheachtais earcaíochta ar cuireadh tús leo go déanach in 2021 ceapadh seisear ball foirne breise a chuaigh i mbun poist go luath in 2022. Mar gheall ar an ngá a bheith ag obair ón mbaile, earcaíodh agus ionductaíodh roinnt ball foirne go cianda. D'oibrigh an fhoireann ar fad le chéile chun timpeallacht fháilteach a chruthú d'earcaigh nua le linn 2021.

Feidhmíonn an OPR a earcaíocht go príomha faoi cheadúnas arna dheonú ag an gCoimisiún um Cheapacháin Seirbhíse Poiblí. Baintear úsáid freisin as painéil oscailte tríd an tSeirbhís um Cheapacháin Phoiblí, nuair is cuí.

Is státseirbhísigh iad foireann an OPR agus tugtar luach saothair dóibh de réir bheartas an Rialtais. Tugtar luach saothair don Rialaitheoir Pleanála ag grád Rúnaí Cúnta na státseirbhíse.

Ár nÁitreabh

Ghlac an OPR áitíocht ar ár mbuanáitreabh oifige i dTeach na Páirce go déanach in 2020.

Áitreabh OPR, Teach na Páirce, Gráinseach Ghormáin, Baile Átha Cliath 7

Mar gheall ar na srianta sláinte poiblí, cuireadh tús le fillleadh céimneach ar obair oifigbhunaithe i mí Mheán Fómhair 2021 agus bhí deis ag an bhfoireann socrú síos inár mbuanáitreachas oifige agus taitneamh a bhaint as campas TU Bhaile Átha Cliath agus an ceantar máguaird i mBaile Átha Cliath 7. Cuireadh an fillleadh céimneach seo ar sos de réir chomhairle an Rialtais i mí na Samhna 2021, nuair a d'fhill an fhoireann ar cianobair lánaimseartha, gan fillleadh ar obair oifigbhunaithe go dtí 2022.

Tá Teach na Páirce, atá mar chuid de champas TU Bhaile Átha Cliath i nGráinseach Ghormáin, mar chuid de Chríos Forbartha Straitéisí an Rialtais chun an ceantar a athnuachan. Tá sineirgí suntasacha ag baint le comhshuíomh an OPR ar champas TU Bhaile Átha Cliath le raon cumas oideachais, oiliúna agus taighde trína scoil timpeallachta tógtha. Tá sineirgí ar fáil freisin maidir le rochtain éasca agus cost-éifeachtach ar áiseanna seomra cruinnithe agus oiliúna.

Straitéis agus Córais TFC

I rith 2021, chruthaigh an OPR láithreán inlín agus aistríodh chuig an gcóras bainistíochta doiciméad eDocs. Tá an dá fheidhmchlár seo mar chuid den tsraith feidhmchlár Build-to-Share a sholáthraíonn Oifig Phríomh-Oifigeach Faisnéise an Rialtais (OGCIO). Tá an tsraith feidhmchlár Build-to-Share deartha chun comhthacar feidhmchlár a sholáthar do gach comhlacht seirbhíse poiblí, ag baint amach barainneachtaí scála agus caighdeánaithe níos fearr sna próisis.

Cabhraíonn an suíomh inlín le cumarsáid inmheánach agus cuireann sé mol lárnach ar fáil ónar féidir teacht ar fhaisnéis agus ar sheirbhísí digiteacha atá ar fáil d'fhoireann uile an OPR. Is córas bainistíochta doiciméad é eDocs a chuidíonn le foireann OPR doiciméadú a stóráil, a bhainistiú agus a aimsiú ó lá go lá.

Agus na córais seo á gcur i bhfeidhm, lean an OPR ag forbairt a chumais ar aon dul le colúin Straitéis TFC na Seirbhíse Poiblí, lena n-áirítear Tógáil le Comhroinnt, Digiteach ar Thús agus Sonraí mar Chumasóir.

Le linn 2021, leanadh den obair ar mheastóireacht agus ar chur i bhfeidhm eCase – Córas Bainistíochta Cásanna Tógáil le Comhroinnt an OGCIÓ – mar aon le córais eile um Bainistíocht Caidrimh le Custaiméirí (CRM) chun feabhas a chur ar sheirbhís do chustaiméirí, chun bainistiú cásanna a fheabhsú, agus chun cabhrú leis an OPR i seachadadh éifeachtach a fheidhmeanna reachtúla.

Beartais agus Nósanna Imeachta

Ón uair a bunaíodh muid, tá sraith beartais agus nósanna imeachta curtha i bhfeidhm againn a chuireann bonn tábhachtach ar fáil d'fheidhmiú na heagraíochta ó lá go lá. Ina theannta sin, tá polasaithe agus cóid na Státseirbhíse curtha i bhfeidhm againn, lena n-áirítear an Dínit ag an Obair agus Cóid Caighdeán agus Iompraíochta na Státseirbhíse. Le linn 2021, chun neartú leanúnach ar rialachas agus bonn oibriúcháin an OPR a chinntiú, leanamar ag athbhreithniú agus ag nuashonrú na mbeartais reatha agus ag cur beartais bhreise i bhfeidhm, amhail Beartais um an gCeart chun Dínascadh a forbraíodh de réir Chód Cleachtais an Choimisiúin um Chaidreamh san Áit Oibre do Foilsíodh Fostóirí agus Fostaithe ar an gCeart Dínascatha i mí Aibreáin 2021.

Cód Iompair agus Coinbhleacht Leasa

Tá nósanna imeachta i bhfeidhm lena chinntiú go gcomhlíonann foireann an OPR forálacha an Achta um Eitic in Oifigí Poiblí 1995 agus an Achta um Chaighdeán in Oifigí Poiblí 2001, nuair is infheidhme. Ina theannta sin, feidhmíonn an OPR faoi Chód Iompraíochta chun coinbhleacht leasa a bhainistiú, de bhun fhorálacha alt 31AL den Acht um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) 2018.

Faoin gCód, ní mór do gach ball foirne den OPR agus don Phríomhfheidhmeannach aon leasanna ábhartha a bheith cláraithe acu trí dhearbhu.

Sláinte agus Sábháilteacht

In 2021, chomhlíon an OPR an tAcht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair 2005 agus Rialacháin an Achta um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair (Feidhmeanna Ginearálta) 2007. D'fhan an OPR sofhreagrach de réir mar a d'eisigh an Rialtas treoir nua agus nuashonraithe le linn na paindéime Covid.

Rinneadh ár Ráiteas Sábháilteachta a athbhreithniú, a nuashonrú agus a scaipeadh ar an bhfoireann go léir chun treoir athraitheach a léiriú agus chun ár n-áitíocht in áitribh oifige nua an OPR a léiriú. Ina theannta sin, mar ullmhúchán le haghaidh filleadh ar an oifig i gcáil chumasc, choinnigh an OPR Plean Freagartha Covid chun dáta. Bhí an plean seo bunaithe ar Phrótacal um Fhilleadh ar an Obair go Sábháilte a d'eisigh an Rialtas, a cheadaigh filleadh sábháilte céimnithe chuig an oifig i R3. Coinníodh ról Ionadaí Ceannais na nOibrithe (LWR) in 2021. Lean an LWR ag obair leis an EMT agus leis an bhfoireann, chun cur i bhfeidhm na mbeart rialaithe a aithníodh inár bplean a chinntiú, chun leathadh na covid a chosc agus a dhíchur inár n-ionad oibre.

Rinneadh oiliúint sláinte agus sábháilteachta don fhoireann le linn na bliana, nuair a ceapadh ról bhreise garchabhrach agus oifigeach dóiteáin. Ba bheart é an líon méadaithe de na ról thiomnaithe seo a cuireadh i bhfeidhm chun oibriú cumaisc a éascú, ag cinntiú go raibh líon imleor foirne oilte i sláinte agus sábháilteacht i bhfeidhm.

De réir mar a leanadh den chianobair le linn 2021, d'eagraigh an OPR measúnuithe eirgeanamáiochta ar líne ar stáisiúin oibre don fhoireann, rud a ligeann don OPR a oibleagáid dhlíthiúil a chomhlíonadh chun sláinte, sábháilteacht agus leas na foirne a chinntiú ag an obair, agus iad ag obair ón mbaile. Thug na measúnuithe deis don fhoireann saincheisteanna eirgeanamáiochta a phlé agus comhairle ghairmiúil a fháil ó fhisiteiripeoir cairte a bhí speisialaithe i réimsí na sláinte ceirde agus eirgeanamáiochta.

Saoráil Faisnéise (SF) agus Rochtain ar Fhaisnéis faoin gComhshaol (AIE)

Is comhlacht poiblí é an OPR chun críocha an Achta um Shaoráil Faisnéise 2014. Chomh maith le forálacha na reachtaíochta um Shaoráil Faisnéise, féadfar faisnéis faoin gcomhshaol a lorg ón OPR faoi na Rialacháin um Rochtain ar Fhaisnéis faoin gComhshaol 2007–2018.

Tá sonraí na gníomhaíochta in 2021 tugtha thíos agus tá siad ar fáil freisin ar shuíomh gréasáin an OPR.^{17, 18}

Tábla 7

Iarratais FOI/AIE 2021

	FOI	AIE
Deonta	4	0
Deonta i bpáirt	4	0
Tarraingthe Siar	0	1
Aistrithe	0	0
Diúltaithe	3	0
Iomlán	11	1

¹⁷ <https://www.opr.ie/access-to-information-on-the-environment/>

¹⁸ <https://www.opr.ie/freedom-of-information/>

Cosaint Sonraí agus an Rialachán Ginearálta um Chosaint Sonraí

Tá an OPR tiomanta do chearta agus do phríobháideacht daoine aonair a chosaint i gcomhréir leis an Rialachán Ginearálta um Chosaint Sonraí (RGCS), a tháinig i bhfeidhm i mBealtaine 2018, agus na hAchtanna um Chosaint Sonraí 1988, 2003 agus 2018.

Mar a éilíonn an rialachán, tá Oifigeach Cosanta Sonraí tiomnaithe ag an OPR. Nuashonraíodh na beartais um Chosaint Sonraí agus Príobháideacht Sonraí san eagraíocht. Coinníonn an tOifigeach Cosanta Sonraí na beartais um Chosaint Sonraí agus Príobháideacht Sonraí faoi athbhreithniú rialta agus nuashonraíodh iad in 2021 chun an reachtaíocht um chosaint sonraí agus na nótaí teorach a d'éisigh an Coimisiún um Chosaint Sonraí a léiriú.

In 2021, ní bhfuair an OPR aon iarratais ar shonraí pearsanta agus ní raibh aon chás sárúithe ar shonraí pearsanta.

An Ghaeilge

Leagann Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003 amach na dualgais atá ar chomhlachtaí poiblí maidir le seirbhísí a sholáthar i nGaeilge agus cearta an phobail leas a bhaint as na seirbhísí sin. Tá an OPR ar liosta na gcomhlachtaí poiblí a bhfuil dualgas orthu forálacha Acht na dTeangacha Oifigiúla a chomhlíonadh.

Chun cloí leis na dualgais atá leagtha amach san Acht, tá aistritheoirí seachtracha ar conradh ag an OPR chun a chinntiú go n-aistrítear agus go bhfoilsítear aon cháipéisíocht ábhartha chomh maith le cuid den eolas ar ár suíomh gréasáin go tráthúil. Tá lógó, stáiseanóireacht agus sínithe ríomhphoist OPR i bhformáid dhátheangach agus foilsítear gach foilseachán ábhartha ar nós an Tuarascáil Bhliantúil agus an Ráiteas Straitéise go dátheangach freisin.

Nuashonraíodh polasaí Gaeilge OPR i mí Iúil 2021 chun an cleachtas is fearr a chinntiú maidir le húsáid na Gaeilge ina cuid oibre.

Áiríodh sa straitéis nuashonraithe faisnéis ar fhrásaí úsáideacha Gaeilge le húsáid ag an bhfoireann agus iad i mbun cumarsáide i nGaeilge leis an bpobal agus áiríodh freisin tiomantas go n-aistreofaí gach eolas seasta ar an suíomh Gréasáin.

Comhlíonann an OPR freisin a fhreagrachtaí reachtúla faoi alt 31AA den Acht maidir le seirbhísí a sholáthar trí Ghaeilge agus tá ball foirne ainmnithe sannta chun déileáil le haon cheisteanna ó bhéal a fhaightear i nGaeilge. Chuige sin, tá eolas ar an nGaeilge san áireamh mar chritéar tábhachtach inár bhfeachtais earcaíochta.

Achtaíodh Acht na dTeangacha Oifigiúla (Leasú) 2021 i mí na Nollag 2021. Neartaíonn an reachtaíocht nua seo Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003 agus breithneoidh an OPR a cuid oibleagáidí faoin Acht agus ceapfaidh sé próiseas chun na dualgais sin a chomhlíonadh.

Dualgas na hEarnála Poiblí um Chomhionannas agus Cearta Daonna

Forchuireann Alt 42 den Acht um Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas 2014 oibleagáid reachtúil ar chomhlachtaí poiblí agus iad ag comhlíonadh a bhfeidhmeanna aird a thabhairt ar an ngá atá le:

- Idirdhealú a dhíchur;
- Comhionannas deiseanna agus cóir a chur chun cinn don fhoireann agus do na daoine dá soláthraíonn sé seirbhísí; agus
- Cearta daonna na foirne agus na n-úsáideoirí seirbhíse a chosaint.

Aithníonn an OPR go bhfuil reachtaíocht comhionannais a chlúdaíonn na naoi bhforas seo a leanas mar bhonn agus mar thaca ag an dualgas:

- Inscne;
- Stádas sibhialta;
- Stádas teaghlaigh;
- Aois;
- Míchumas;

- Claonadh gnéasach;
- Rás;
- Creideamh; agus
- Ballraíocht den Lucht Siúil.

Is fostóir comhdheiseanna é an OPR agus feidhmíonn sé a earcaíocht faoi cheadúnas arna dheonú ag an gCoimisiún um Cheapacháin Seirbhíse Poiblí. Bhí gach próiseas earcaíochta a rinneadh le linn 2021 i gcomhréir dhlúth le Cóid Chleachtais an Choimisiúin um Cheapacháin Seirbhíse Poiblí.

Tá an OPR tiomanta do sheirbhísí a sholáthar ar bhealach inrochtana trí, mar shampla, Oifigeach Rochtana a cheapadh chun gníomhú mar phointe teagmhála do dhaoine faoi mhíchumas ar mian leo rochtain a fháil ar ár seirbhísí, trí shuíomh Gréasáin inrochtana a sholáthar, trí Bhéarla simplí a úsáid inár gcumarsáid agus sa chumarsáid. úsáid fotheidil agus teanga chomharthaíochta ar ár bhfíseáin faisnéise. I rith 2021, sháraigh an OPR an sprioc reachtúil íosta 3% maidir le fostaíocht daoine faoi mhíchumas.

Tá an OPR tiomanta do dhínit agus meas a chosaint ar fud na heagraíochta agus tá an Beartas um Dhínit ag an Obair ullmhaithe ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe curtha i bhfeidhm aige. Socraíodh oiliúint maidir le dínit san ionad oibre don fhoireann ar fad agus beidh sé ar siúl go luath in 2022.

I rith 2021, d'fhoilsigh an OPR CSP 'Cóiríocht don Lucht Siúil agus an tÚdarás Áitiúil' a thacaíonn le hobair an tSainghrúpa um Chóiríocht don Lucht Siúil a bunaíodh in 2018.¹⁹

Soláthraíonn an CSP seo taighde agus athbhreithniú ag an OPR ar bheartais agus ar chuspóirí cóiríochta don Lucht Siúil i bpleananna forbartha reachtúla.

Ina theannta sin, tá sé i gceist go gcabhróidh an CSP le dul i ngleic le bearnaí eolais, tacaíocht a sholáthar do chleachtóirí agus d'údarais phleanála agus aird a tharraingt ar dhea-chleachtas chun foghlaim chomhroinnte a chothú.

An tAcht um Nochtadh Cosanta 2014

Tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm ag an OPR chun nochtadh cosanta a dhéanamh, faoi Bheartas um Nochtadh Cosanta, i gcomhréir leis an Acht um Nochtadh Cosanta 2014. Leagtar amach go mion sna nósanna imeachta seo an próiseas trína bhféadfaidh fostaí de chuid an OPR nochtadh cosanta a dhéanamh, cad a dhéanfaidh a tharlóidh nuair a dhéantar nochtadh agus cad a dhéanfaidh an OPR chun an nochtóir a chosaint.

Tacaíonn an próiseas le tiomantas an OPR do thimpeallacht oibre a chothú ina mothaíonn fostaithe ar a gcompord imní maidir le héagóir fhéideartha a ardú laistigh den OPR agus na tacaíochtaí riachtanacha a sholáthar dóibh siúd a ardaíonn fíor-imní. Léiríonn an timpeallacht oibre seo croíluachanna an OPR, go háirithe iad siúd a bhaineann le hionracas, gairmiúlacht, oscailteacht agus trédhearcacht.

Faoi alt 22 den Acht um Nochtadh Cosanta 2014, tá dualgas ar an OPR tuarascáil a ullmhú agus a fhoilsiú, tráth nach déanaí ná an 30 Meitheamh gach bliain, ina sonraítear líon na nochtadh cosanta a rinneadh i rith na bliana roimhe sin agus an gníomh (más ann) a rinneadh i. freagra ar na nochtuithe cosanta sin.

De bhun an cheanglais seo, ní bhfuarthas aon nochtadh cosanta in 2021 agus tá an tuarascáil bhliantúil ar nochtadh cosanta curtha faoi bhráid ár máthair-Roinne agus foilsithe ar ár suíomh gréasáin.

Úsáid Fuinnimh 2021

Tá tuairisc tugtha ag an OPR d'Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann maidir le tomhaltas fuinnimh, sonraí gaolmhara agus taisteal gnó don bhliain 2021.

¹⁹ <https://publications.opr.ie/view-file/70>

D'fhan an OPR lúfar i rith na bliana 2021, ag cloí le comhairle an Rialtais agus sláinte poiblí maidir leis an bpaindéim Covid.

Tá an OPR meáite ar a tionchar ar an gcomhshaol a laghdú chomh fada agus is féidir. Chuige sin, tacaítear leis an bhfoireann ó roinnt tionscnamh lena n-áirítear scéimeanna pas taistil agus rothar chun na hoibre agus soláthar áiseanna rotháiochta ar ardchaighdeán as a d'eascair úsáid ard as modhanna taistil inbhuanaithe.

5.3

Faisnéis Airgeadais

Leithdháiltear buiséad an OPR trí Vóta 34 DHLGH, fotheideal D.5. In 2021, b'ionann buiséad an OPR agus €3,088,000. Cuidíonn cuideachta chuntasaíochta seachtrach, Crowleys DFK, leis an OPR le feidhm na gcuntas a bhainistiú agus le tuarascálacha agus ráitis airgeadais a ullmhú.

Is é Danske Bank a sholáthraíonn seirbhísí baincéireachta an OPR.

Ina chuid oibríochtaí, cinntíonn an OPR luach ar airgead agus bainistíocht fhóna airgeadais tríd an gCód Caiteachais Phoiblí a chomhlíonadh, lena n-áirítear Nósanna Imeachta Soláthair Phoiblí Náisiúnta agus AE agus rialacha bainistíochta airgeadais, chomh maith le forálacha an Achta mar atá leagtha amach in Alt 31AG cuntasacht agus trédhearcacht a áirithiú.

Ráitis Airgeadais

Ullmhaítear Ráitis Airgeadais an OPR, lena n-áirítear an Ráiteas ar Rialú Inmheánach agus an Ráiteas Rialachais, de réir FRS102, an caighdeán tuairiscithe airgeadais is infheidhme sa RA agus in Éirinn arna eisiúint ag an gComhairle um Thuairisciú Airgeadais (FRC). Tá Ráitis Airgeadais an OPR faoi réir iniúchta ag an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste agus déanfar iniúchadh ar chuntais 2021 in 2022.

Nuair a bheidh siad deimhnithe ag an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste, leagfar na ráitis airgeadais faoi bhráid Thithe an Oireachtais agus foilseofar é ar shuíomh gréasáin an OPR.

Dlí Cánach

Chomhlíon an OPR a oibleagáidí faoin dlí cánach in 2021.

Soláthar

Tá an OPR tiomanta do luach ar airgead a bhaint amach agus na próisis soláthair is éifeachtaí a chur i bhfeidhm. Tá a Plean Soláthair Corparáideach foilsithe agus nuashonraithe go rialta ag an OPR.²⁰

Mar chomhlacht poiblí, úsáideann an OPR creatlaí agus conarthaí lárnaacha a chuireann an Oifig um Sholáthar Rialtais (OGP) i bhfeidhm agus raon earraí agus seirbhísí a theastaíonn go coitianta á soláthar. I gcás nach bhfuil aon chreat lárnach nó conradh lárnach ar fáil, oibríonn an OPR de réir Threoracha Soláthair an AE. Tá Oifigeach Soláthair tiomnaithe ag an OPR a oibríonn leis an bhfoireann ar fad chun an cleachtas is fearr a chur chun cinn ina gcuid gníomhaíochtaí soláthair. Foilsítear tuarascáil achomair ar chonarthaí poiblí arna ndámhachtain ag an OPR ar luach níos mó ná €25,000 go ráithiúil ar shuíomh gréasáin an OPR.

An tAcht um Íoc Pras Cuntas 1997

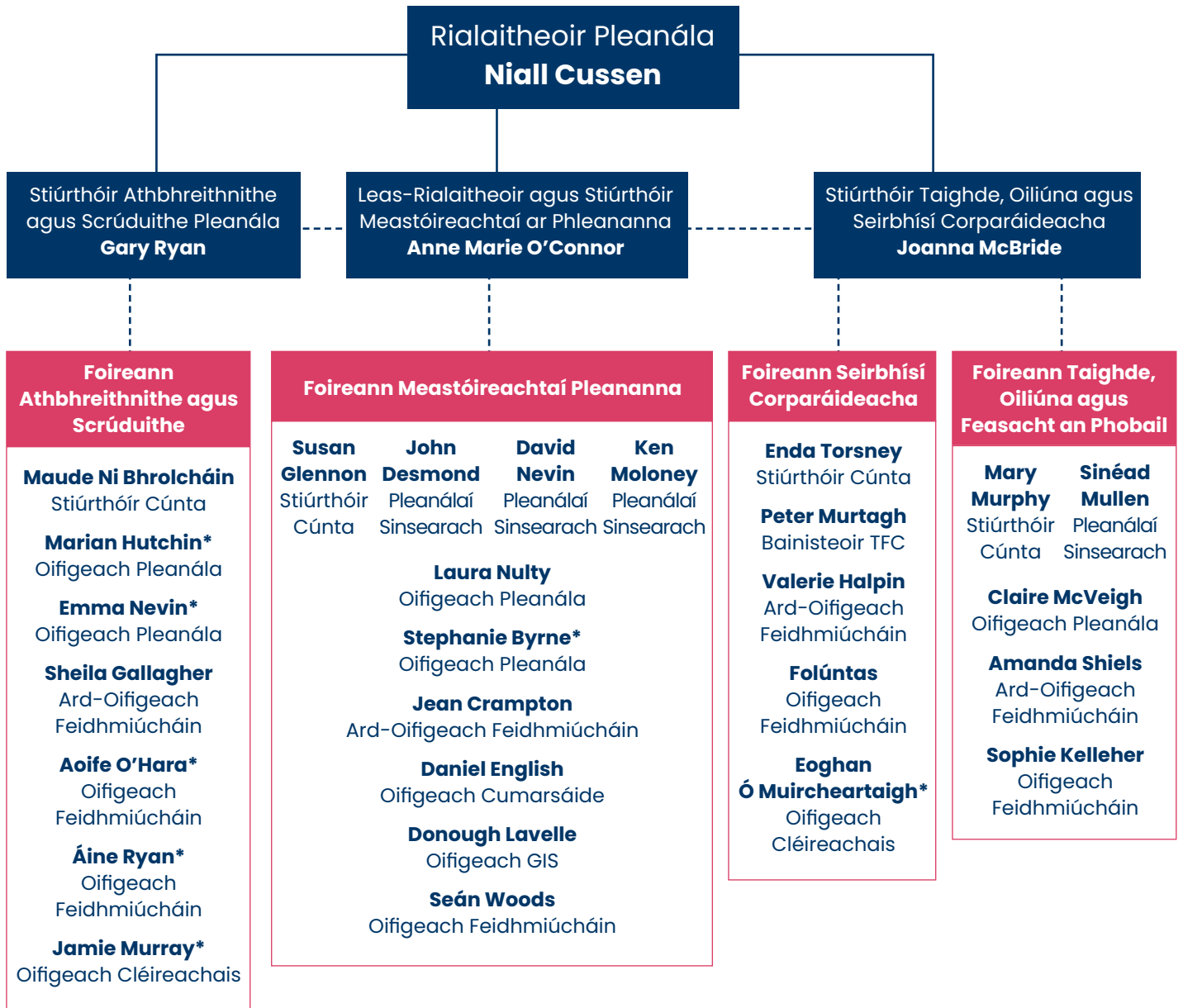
Comhlíonann an OPR forálacha an Achta um Íoc Pras Cuntas 1997. Tá nósanna imeachta tugtha isteach ag an OPR chun a chinntiú go n-íoctar sonraisc laistigh den teorainn ama reachtúil. Cuireann an OPR a thuarascálacha ráithiúla um íoc pras ar a shuíomh gréasáin.

Fiosruithe ó Bhaill an Oireachtais

Soláthraíonn an OPR seoladh ríomhphoist fiosrúcháin tiomnaithe, oireachtas@opr.ie do bhaill an Oireachtais a lorgaíonn eolas faoi obair an OPR. Fuarthas deich gceist ó bhaill an Oireachtais in 2021.

²⁰ <https://publications.opr.ie/view-file/41>

Faisnéis Foirne

* Seasamh glactha in 2022

Cuan Chill Áirí, Co. Mhaigh Eo agus Co. na Gaillimhe

**Oifig an
Rialaitheora Pleanála**
Office of the
Planning Regulator

Oifig an Rialaitheora Pleanála

Urlár 4 (An Sciathán Thiar),
Teach na Páirce, Gráinseach an Ghormáin,
191-193A An Cuarbhóthar Thuaidh, Baile Átha Cliath 7,
D07 EWW4

opr.ie | info@opr.ie | 01 854 6700